



Helsingin kaupunginvaltuusto

19 — 2024

Kokousaika: 27.11.2024 klo 16.00 – 20.58

Kokouspaikka: Vanha Raatihuone, Aleksanterinkatu 20

Keskustelupöytäkirjaan on kirjattu vain ne kaupunginvaltuuston esityslistan asiakohdat, joissa on käytetty puheenvuoro.



Helsingin kaupunginvaltuusto
keskustelupöytäkirja

Helsingfors stadsfullmäktige
diskussionsprotokoll

27.11.2024
2 / 144

Helsingfors stadsfullmäktige

19 — 2024

Mötestid: 27.11.2024 kl 16.00 – 20.58

Mötesplats: Gamla Rådhuset, Alexandersgatan 20

I diskussionsprotokollet har antecknats bara de ärenden på stadsfullmäktiges föredragningslista i vilka någon har yttrat sig.

Postiosoite

PL 1

00099 HELSINGIN KAUPUNKI

helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13

Helsinki 17

<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Y-tunnus

0201256-6



Sisällysluettelo

248 §	6
<i>Esityslistan asia nro 3</i>	6
<i>Helsingin kaupungin talousarvio vuodelle 2025 ja taloussuunnitelma vuosiksi 2025-2027</i>	6
Pormestari Juhana Vartiainen	6
Valtuutettu Jenni Pajunen	9
Valtuutettu Amanda Pasanen	12
Valtuutettu Pentti Arajärvi	14
Valtuutettu Titta Hiltunen	17
Valtuutettu Nuutti Hyttinen	20
Ledamoten Nora Grotenfelt	22
Valtuutettu Sanna-Leena Perunka	25
Valtuutettu Terhi Peltokorpi	26
Valtuutettu Mika Ebeling	29
Valtuutettu Otto Meri	32
Valtuutettu Otso Kivekäs (vastauspuheenvuoro)	34
Valtuutettu Mari Holopainen	34
Valtuutettu Sirpa Asko-Seljavaara	36
Valtuutettu Mari Holopainen (vastauspuheenvuoro)	37
Valtuutettu Ilkka Taipale (vastauspuheenvuoro)	37
Valtuutettu Sari Sarkomaa (vastauspuheenvuoro)	38
Valtuutettu Sirpa Asko-Seljavaara (vastauspuheenvuoro)	38
Valtuutettu Nuutti Hyttinen (vastauspuheenvuoro)	39
Valtuutettu Mari Holopainen (vastauspuheenvuoro)	40
Valtuutettu Sari Sarkomaa	40
Valtuutettu Sinikka Ahde	42
Valtuutettu Sami Muttilainen	44
Valtuutettu Ville Jalovaara	46
Valtuutettu Nina Miettinen	47
Valtuutettu Otto Meri (vastauspuheenvuoro)	49
Valtuutettu Ilkka Taipale (vastauspuheenvuoro)	50
Valtuutettu Nina Miettinen (vastauspuheenvuoro)	50
Valtuutettu Johanna Nuorteva (vastauspuheenvuoro)	51
Valtuutettu Otto Meri (vastauspuheenvuoro)	51
Valtuutettu Arja Karhuvaara (vastauspuheenvuoro)	52
Valtuutettu Sinikka Vepsä	52
Valtuutettu Sami Muttilainen (vastauspuheenvuoro)	54
Valtuutettu Terhi Peltokorpi (vastauspuheenvuoro)	54
Valtuutettu Sinikka Vepsä (vastauspuheenvuoro)	55
Ledamoten Mia Haglund	56
Valtuutettu Marko Kettunen	58
Valtuutettu Arja Karhuvaara	59
Valtuutettu Seija Muurinen	60
Valtuutettu Outi Alanko-Kahiluoto	62
Apulaispormestari Paavo Arhinmäki	64
Valtuutettu Minna Lindgren	66
Valtuutettu Osmo Soininvaara	67
Valtuutettu Eeva Kärkkäinen	69

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Y-tunnus

0201256-6



Apulaispormestari Daniel Sazonov	71
Valtuutettu Sirpa Asko-Seljavaara (vastauspuheenvuoro)	73
Apulaispormestari Daniel Sazonov	74
Valtuutettu Ilkka Taipale (vastauspuheenvuoro)	76
Valtuutettu Seija Muurinen (vastauspuheenvuoro)	76
Valtuutettu Sanna Vesikansa (vastauspuheenvuoro)	77
Ledamoten Thomas Wallgren	78
Apulaispormestari Johanna Laisaari	79
Valtuutettu Suvi Pulkkinen	80
Valtuutettu Pia Pakarinen	82
Valtuutettu Arja Karhuvaara (vastauspuheenvuoro)	83
Valtuutettu Mirita Saxberg	84
Valtuutettu Johanna Nuorteva	86
Valtuutettu Mikko Paunio	87
Valtuutettu Petrus Pennanen	88
Valtuutettu Eveliina Heinäluoma	90
Apulaispormestari Anni Sinnemäki	91
Valtuutettu Mika Ebeling	94
Valtuutettu Minna Salminen	94
Valtuutettu Marko Kettunen	96
Valtuutettu Pirkko Ruohonen-Lerner	96
Valtuutettu Arvind Ramachandran	97
257 §	100
<i>Esityslistan asia nro 12</i>	100
<i>Sosialidemokraattisen valtuustoryhmän ryhmäaloite hoitotakuun säilyttämisestä Helsingissä</i>	100
Valtuutettu Eveliina Heinäluoma	100
Valtuutettu Pentti Arajärvi	101
Valtuutettu Sirpa Asko-Seljavaara	101
Ledamoten Mia Haglund	102
Valtuutettu Minja Koskela	102
Valtuutettu Sirpa Asko-Seljavaara (vastauspuheenvuoro)	103
Valtuutettu Arja Karhuvaara (vastauspuheenvuoro)	103
Valtuutettu Titta Hiltunen (vastauspuheenvuoro)	104
Valtuutettu Maaret Castrén (vastauspuheenvuoro)	104
Valtuutettu Marko Kettunen	105
Valtuutettu Titta Hiltunen (vastauspuheenvuoro)	105
Valtuutettu Sami Muttilainen (vastauspuheenvuoro)	106
Valtuutettu Sinikka Vepsä (vastauspuheenvuoro)	106
Valtuutettu Marko Kettunen (vastauspuheenvuoro)	107
259 §	108
<i>Esityslistan asia nro 14</i>	108
<i>Valtuutettu Pilvi Torstin aloite Helsingin pormestarin mallin ja johtamisjärjestelmän arvioinnista</i>	108
Valtuutettu Sami Muttilainen	108
Valtuutettu Erkki Tuomioja	108
Valtuutettu Otso Kivekäs (vastauspuheenvuoro)	110
Valtuutettu Sami Muttilainen (vastauspuheenvuoro)	110
Valtuutettu Eeva Kärkkäinen	111
Ledamoten Thomas Wallgren	111
Valtuutettu Ilkka Taipale	113
Valtuutettu Mari Holopainen	114
Valtuutettu Sami Muttilainen (vastauspuheenvuoro)	115
Valtuutettu Laura Rissanen (vastauspuheenvuoro)	115



27.11.2024

5 / 144

Valtuutettu Marko Kettunen (vastauspuheenvuoro).....	116
Valtuutettu Teija Makkonen (vastauspuheenvuoro).....	117
Valtuutettu Matti Niiranen (vastauspuheenvuoro).....	117
Valtuutettu Ville Jalovaara (vastauspuheenvuoro).....	118
Valtuutettu Eveliina Heinäluoma.....	118
Valtuutettu Sami Muttilainen.....	119
Valtuutettu Veronika Honkasalo.....	120
Apulaispormestari Anni Sinnemäki.....	121
Valtuutettu Marko Kettunen (vastauspuheenvuoro).....	123
Valtuutettu Erkki Tuomioja (vastauspuheenvuoro).....	123
Valtuutettu Ilkka Taipale (vastauspuheenvuoro).....	124
Valtuutettu Eveliina Heinäluoma (vastauspuheenvuoro).....	125
Valtuutettu Osmo Soininvaara (vastauspuheenvuoro).....	125
Valtuutettu Petrus Pennanen (vastauspuheenvuoro).....	126
Valtuutettu Ville Jalovaara (vastauspuheenvuoro).....	126
Ledamoten Björn Månsson.....	127
Valtuutettu Harry Bogomoloff.....	128
Ledamoten Thomas Wallgren.....	129
Valtuutettu Mari Holopainen.....	130
Valtuutettu Tuomas Rantanen.....	131
Valtuutettu Nina Miettinen.....	131
Valtuutettu Erkki Tuomioja.....	132
Ledamoten Thomas Wallgren.....	133
Valtuutettu Petrus Pennanen.....	134
Valtuutettu Eveliina Heinäluoma.....	135
Valtuutettu Mari Holopainen.....	136
Valtuutettu Thomas Wallgren.....	136
Valtuutettu Pentti Arajärvi.....	137
260 §.....	138
<i>Esityslistan asia nro 15.....</i>	<i>138</i>
<i>Valtuutettu Pia Pakarisen aloite Vantaanjoen virkistyskäytön ja kalastuksen olosuhteiden parantamiseksi</i>	<i>138</i>
Valtuutettu Pia Pakarinen.....	138
Valtuutettu Sirpa Asko-Seljavaara (vastauspuheenvuoro).....	139
Valtuutettu Elina Kauppila.....	139
Valtuutettu Otso Kivekäs.....	140
Valtuutettu Marko Kettunen.....	141
Valtuutettu Ilkka Taipale (vastauspuheenvuoro).....	141
Apulaispormestari Paavo Arhinmäki.....	141
Valtuutettu Mika Ebeling.....	143



248 §
Esityslistan asia nro 3
Helsingin kaupungin talousarvio vuodelle 2025 ja taloussuunnitelma vuosiksi 2025-2027

Pormestari Juhana Vartiainen

Arvoisa valtuuston puheenjohtaja, arvoisat valtuutetut.

Toivon, että teillä on ollut tilaisuus tutustua tähän tulo- ja menoarvioesitykseen. Sanon tässä johdannoksi vain sen, että pidän suurella arvolla, että kaikki kaupunginhallitusryhmät ovat tästä keskustellessaan ja neuvotellessaan päätyneet ratkaisuun, jossa kaikki ovat mukana. Tällaisena maailmanaikana ja myös aika kärjekkään poliittisen keskustelun ja poliittisten ristiriitojen aikana tämä on arvokasta. Helsinki on kuitenkin lähes viidennes Suomen kansantaloudesta ja suurin työnantaja ja merkittävä osa Suomen hyvinvointijärjestelmää. Vaikka meitä on täällä hyvin monista poliittisista suuntauksista, me olemme kyenneet löytämään yhteisen esityksen kaupunginhallituspuolueiden kesken.

Ärade ledamöter.

Jag tycker att det är av ett stort värde att vi har kunnat ena oss om ett budgetförslag bland alla partier som är med i stadsstyrelsen.

Niistä asioista, joihin tässä nyt erityisesti lisätään resursseja, lopultakin on vallinnut aika yhteisiä käsityksiä erityisesti tietysti siinä, että lapset ja nuoret, meidän tulevaisuuden helsinkiläiset, on meidän erityisen huomiomme ja huolemme kohteena. Kasvatukseen ja koulutukseen on tällä valtuustokaudella lisätty runsaasti määrärahoja, ja tämä näkyy edelleen. Olemme pysyneet jokseenkin näissä budjettisäännöissä, joita te arvoissa valtuusto olette asettaneet taloudenpidolle. Tämä vastuuperiaate, joka rajaa menojen kasvua,



ylittyy hieman, mutta ylityksiä on voitu perustella kaupunkiin taloudellista liikkumavaraa luovilla uudistuksilla.

Samalla voidaan todeta, että me edelleen katsomme rohkeasti tulevaisuuteen kohti kasvavaa kaupunkia ja investoimme paljon. Investoinnit ovat edelleen vajaan miljardin luokkaa tässä tulo- ja menoarvioesityksessä. Tällainen investointitaso ei olisi mielekäs, ellei meillä olisi vahva näkemys siitä, että Helsinki jatkaa kasvuaan samoin kuin koko pääkaupunkiseutu. Sieltä arvelemme tulevan sitä tulonmuodostusta, joka nämä infrastruktuuri- ja muut satsaukset ja niihin tarvittavat lainat tulee aikoinaan rahoittamaan. Tätä voisi sanoa rohkeaksi tulevaisuuden uskoksi ja jonkinlaiseksi eteenpäin kaatumiseksi.

Silti kun katson Helsingin taloudenpidon kokonaisuutta lähivuosina, on syytä olla tietoinen siitä, että minusta katsoo asiaa miten päin tahansa, meidän talousnäkömät kiristyvät. Yksi keskeinen syy siihen on, että meiltä sote-uudistuksen yhteydessä on lähtenyt pois merkittävä osa, yli puolet meidän veropohjasta, joka on kuitenkin näkemyksemme mukaan tästä eteenpäin jatkuvasti kasvava veropohja. Vaikka meiltä tietysti samassa yhteydessä lähti pois meidän menovastuita sitä kautta, että meidän sote-toiminta rahoitetaan nyt valtiolta, jos näitä kahta erää tästä eteenpäin laskettuna vertaa, me menetämme enemmän kuin me saamme. Koska se meidän veropohjamme kuitenkin tästä ikuisuuteen kasvaa enemmän kuin meidän hoivavastuiden kustannusten nykyarvo, vaikka olemmekin ikääntyvässä kaupungissa.

Tämä näkyy niin, että meillä on yhä pienempi osuus tästä sinänsä kyllä kasvavasta veropohjasta. Jo lähivuosina se tulee näkymään niin, että se meidän vuosikate, josta me olemme ja te olette varmaan tottuneet ajattelemaan, että se on siellä jossain 800–900 miljoonan luokkaa ja lähellä meidän investointien aiheuttamaa kustannusta, se todennäköisesti lähivuosille on ehkä vajaa puolet tai puolet siitä, mitä se on aikaisemmin ollut ollut. Eli se



vuosikate nyt ensi vuonna tämän laskelman mukaan on noin runsaat 400 miljoonaa euroa. Yksi tapa katsoa sitä on, että siitä vähennetään vielä kulumat ja poistot, niin tullaan jo hyvin lähelle nollaa. Joka tapauksessa tämä runsaat 400 miljoonaa euroa, muistaakseni noin 430, ei likimainkaan riitä rahoittamaan niitä vajaan miljardin euron investointeja, joita me tehdään.

Siksi, jos jatkamme toimintaa suunnilleen samalla tavalla kuin tämän kauden aikana, jos sitä jatketaan seuraavan kauden aikana, todennäköisesti kaupungin velka per helsinkiläinen tulee kasvamaan oltuaan pitkään laskusuunnassa. Tähän liittyy myös se, että samalla kasvavat erilaiset vastuut, joita meillä koko konsernin tulosityksiköistä on.

Yksi tapa nähdä tämä on siinä, että kun te arvoisa valtuusto asetitte meille tämän alijäämätavoitteen, eli Helsingin käyttötalouden ja investointien rahavirran alijäämä saa olla vain puoli prosenttia meidän arvioidusta Helsingin bruttokansantuotteesta. Tämä ehto näyttää juuri ja juuri täyttyvän tämän valtuustokauden aikana, mutta jos katsotaan näitä viimeisiä vuosia ja jos oletetaan, että tulevat vuodet olisivat suunnilleen samantapaisia kuin vaikka tämä vuosi ja viime vuosi, silloin ei päästä likimainkaan tähän alijäämäsääntöön.

Eli kaikki, jotka miettivät Helsingin taloudenpitoa lähivuosina ja ehkä siitä vaaleissa keskustelevat ja asettuvat ehdolle, tekevät viisaasti, jos miettivät sitä, miten voidaan meidän taloutta hoitaa niin, että yltyvän velkaantumisen ura vältetään. Siinä voi tietysti miettiä sekä tulonmuodostusta että menoja että myös investointien tuottoa. Kaikkiin näihin asioihin voidaan tietysti poliittisilla päätöksillä vaikuttaa. Mutta se tulevaisuuden näkymistä.

Todellakin vielä kerran kiitän kaikkia kaupunginhallitusryhmiä, jotka rakentavasti ja ahkerasti paneutuvasti olivat mukana neuvotteluissa, joiden tuloksena tämä tulo- ja menoarvioesitys on syntynyt.



Kiitos.

Valtuutettu Jenni Pajunen

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

Neuvoteltu budjettiesitys vastaa onnistuneesti helsinkiläisten tarpeisiin sekä kasvavan kaupungin haasteisiin. Vahvistamme laajassa yhteisymmärryksessä rahoitusta kaupunkilaisille tärkeisiin palveluihin kohdistuen erityishuomiota lasten ja nuorten kasvuun ja koulutukseen sekä segregaatiorjuntaan.

Olemme kokouksessa tyytyväisiä siitä, että vastuullinen taloudenpito jatkuu. Emme halua lisätä kestävästi tulevien sukupolvien velkataakkaa tai kurittaa helsinkiläisten kukkaroita veronkorotuksilla. Sen sijaan haluamme kirittää kasvua. Siksi olemme tyytyväisiä, että talousarviossa parannetaan yrittäjien asemaa, helpotamme pk-yritysten osallistumista hankintaprosesseihin sekä panostamme ydinkeskustan vetovoimaan lisäämällä viihtyisyyttä ja edistämällä matkailua. Lisäksi selvitämme keskustan huoltotunnelin läpiajomahdollisuuksia, jotta yksikään kivi ei jää kääntämättä keskustan elinvoiman kohentamisessa. Haluamme tehdä asiat myös entistä järkevämmiin, taloudellisemmin ja pitää yhteisestä omaisuudesta hyvää huolta. Olemme iloisia, että kaupunki jatkaa tuottavuutta lisäävien rakennemuutosten tekemistä. Näin vahvistamme talouttamme ja myös hyvinvointiamme.

Arvoisat valtuutetut.

Saamme olla ylpeitä siitä, että lasten ja nuorten tukeminen ei jää Helsingissä vain juhlapuheeksi. Olemme nostaneet kasvatuksen ja koulutuksen rahoitusta jo liki kolmanneksella kuluvalle valtuustokaudella. Ensi vuonna lisäpanostamme koulujen perustoimintaan, ammatilliseen koulutukseen ja painettuihin oppikirjoihin. Tarveperustaista rahoitusta korottamalla mahdollistamme paremman koulunkäynnin tuen sitä tarvitseville ja painamme



samalla jarrua koulujen eriytymiskehityksellä. Kaikki lapset ansaitsevat samat menestymisen mahdollisuudet.

Lasten ja nuorten hyvinvointi ei rakennu ainoastaan opintiellä. Kahdella uudella teemaleikkipuistolla luomme lapsiperheiden Helsinkiä, jossa on enemmän leikkiä, naurua ja seikkailua. Palkkakehitysohjelmaa jatkamalla paranamme päiväkotien henkilöstötilannetta, lisäämme nuoriso-ohjaajien määrää, tuemme liikuntaa ja varmistamme jokaiselle maksuttoman harrastuksen koulupäivän yhteydessä. Korotukset taiteen ja kulttuurin avustuksiin mahdollistavat elämykset ja inspiroivat tapahtumat Helsingissä myös jatkossa.

Alueellisen eriytymisen torjuminen on kaikkien helsinkiläisten etu. Yksikään alue ei saa pudota kehityksen kelkasta. Jatkamme kaupunki uudistusalueiden vetovoiman lisäämistä, parannamme asemaseutujen turvallisuutta ja panostamme koulujen siisteyteen.

Hyvät valtuutetut.

Saavuttamalla hiilineutraalin Helsingin 2030 vahvistamme kilpailukykyämme ja toimimme suunnannäyttäjänä maailman muille kaupungeille.

Päästövähennyksemme ovat komealla lasku-uralla. Toimet jatkuvat. Suljemme ensi vuonna Salmisaaren hiilivoimalan, parannamme rakennusten energiatehokkuutta ja vahvistamme rakentamisen kiertotaloutta. Latausinfraa lisäämällä kiritämme liikenteen sähköistymistä, lisäämme luonnonsuojelualueita ja luomme uusia toimintamalleja lähiluonnon ja rakentamisen yhteensovittamiseksi.

Arvoisat valtuutetut.

Valtion sote-uudistuksesta huolimatta olemme pitäneet sote-talouden tasapainossa ja turvanneet laadukkaat palvelut. Ensi vuonna nopeutamme hoitoon pääsyä ja tavoittelemme terveyskeskuksiin omatiimimallia hoidon



jatkuvuuden parantamiseksi. Myös työ asunnottomuuden poistamiseksi jatkuu. Kuluvan valtuustokauden aikana pitkäaikaisasunnottomuus on jo puolitettu. Seuraavaksi poistamme sen kokonaan. 20 prosentin korotus sote-järjestöjen avustuksiin näkyy muun muassa parempina palveluina päihde- ja mielenterveysongelmista kärsiville, ikäihmisille ja lapsiperheille.

Ärade ordförande, bästa fullmäktige.

Helsingillä on edessään pysyvästi tiukemmat ajat, kun sote-uudistus leikkaa Helsingin verotuloja tästä iäisyyteen. Meidän täytyy priorisoida erityisesti investointejamme ja vaatia niiltä parempaa tuottoa. Sopeutuminen uuteen tilanteeseen on välttämätöntä, jotta Helsingin menestystarina voi jatkua.

Ukrainan sodan ja Lähi-idän konfliktien jatkuessa ja geopoliittisten jännitteiden kiristyessä on tärkeää, että toimintakykymme ja uskomme tulevaisuuteen säilyy epävarmoissa olosuhteissa. Kuten Yhdysvaltain varapresidentti Kamala Harris totesi, tähdet tulevat vasta näkyviin, kun on tarpeeksi pimeää. Moni ajattelee, että olemme matkalla synkkiin aikoihin. Toivon, että näin ei ole. Mutta jos näin kuitenkin on, täyttäkäämme taivaamme miljardien tuikkivien tähtien valolla myös Helsingissä.

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

Helsingin budjettisovussa pidetään kiinni vastuullisen taloudenpidon linjasta ja jatketaan panostuksia etenkin lasten ja nuorten kasvuun ja koulutukseen. Kiitämme kaikkia neuvotteluihin osallistuneita ryhmiä yhteistyöstä sekä virkakuntaa hyvästä valmistelusta. Olemme iloisia, että sopuun ovat sitoutuneet kaikki kaupunginhallituksessa edustetut ryhmät. Tämä on osoitus Helsingin hengestä ja poliittisen kulttuurin eheydestä, jossa yhdessä sopiminen on mahdollista.

Kokoomuksen valtuustoryhmä kannattaa talousarvioesityksen hyväksymistä.



Kiitos.

Valtuutettu Amanda Pasanen

Kiitos, puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

Aloitankin puheeni siitä, mihin valtuutettu Pajunen puheensa lopetti.

Näin polarisaation ja lisääntyneen vastakkainasettelun aikoina olen itsekin erittäin iloinen siitä, että olemme kaikkien kaupunginhallituksessa istuvien puolueiden kesken onnistuneet yhdessä sopimaan Helsingin ensi vuoden talousarviosta. Vaikka me tullaan eri puolueista ja eri painotuksin ja välillä jopa täysin vastakkaisin tavoittein neuvottelupöytään, me olemme onnistuneet kuuntelemaan toisiamme ja tulemaan toisiamme vastaan. Se on todella arvokasta ja luo myös toivoa vähemmän jakautuneesta yhteiskunnasta ja tulevaisuudesta, jossa uutta rakennetaan yhteistyöllä eikä hajottaen.

Den gröna gruppen gläder sig väldigt mycket över att vi har lyckats komma överens om vår budget med alla grupper i stadsstyrelsen. Det talar mycket om för hur vi lyckats samarbeta och göra beslut med Helsingfors och helsingforsares bästa intresse som prioritet.

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

Olen kuitenkin erittäin huolissani suomalaisen hyvinvointivaltion sekä suomalaisen kulttuurielämän tulevaisuudesta ja tilasta. Olen huolissani siitä, miten pienituloiset ihmiset tulevat tässä kaupungissa toimeen ja huolissani siitä, että asunnottomuus uhkaa lisääntyä juuri, kun olemme saamassa sen poistettua. Petteri Orpon hallituksen leikkaukset pienituloisten arkeen, kaupunkilaisten asumiseen, sosiaaliturvaan ja joukkoliikenteeseen keskellä jo valmiiksi korkeita elinkustannuksia edustaa ihmisten arjesta piittaamatonta politiikkaa.



Helsingissä olemme kuitenkin osoittaneet olevamme vastavoima hallituksen kylmille arvoalinnoille. Me olemme päättäneet jatkaa Helsingin palkkakehitysohjelmaa, jotta Helsinki maan suurimpana työnantajana tekee osansa sen eteen, että julkisten alojen työntekijöillä riittää varat nousevien elinkustannusten ja kallistuvan asumisen keskellä. Me olemme myös päättäneet pitää helsinkiläisten terveyskeskuskäynnit maksuttomina, jotta yhdenkään pienituloisen ihmisen lääkärikäynti ei jää kiinni siitä, että ei ole varaa maksaa terveyskeskuskäynnistä. On lyhytnäköistä leikata ihmisten hyvinvoinnista. Siksi Helsinki investoi ihmisiin ja hyvinvointiin, koska elinvoimaisen kaupungin tärkein resurssi on hyvinvoivat ihmiset.

Ärade ordförande.

Kultur är en sak som håller samman våra samhällen och hjälper oss att forma delade identiteter och gemensamma värdesystem. Tillgången till konst och kultur får inte bli ett privilegium bara för de få, för då hotas vår välfärd, vår samhörighet och vår gemensamma identitet. Helsingfors är Finlands kulturhuvudstad och regeringens kulturnedskärningar hotar allt från konstnärers livnäring till teatrar och biblioteket, vilket försvårar tillgången till ett rikt och inkluderande kulturliv för alla. Nedskaeringarna inom kulturen slår extra hårt mot Helsingfors, eftersom en stor del av kulturbranschens arbetsplatser finns i huvudstaden. I skenet av detta är jag väldigt nöjd över att vi i Helsingfors bestämt oss för att höja på kulturbidragen i nästa års budget.

Arvoisa puheenjohtaja.

Kun Suomen hallitus leikkaa kulttuurista, me nostamme Helsingissä kulttuuriavustuksia. Kun hallitus leikkaa sosiaali- ja terveysjärjestöiltä, me olemme päättäneet nostaa näiden järjestöjen avustusmäärärahoja. Kun hallitus leikkaa nuorilta ja ammatillisesta koulutuksesta, me lisäämme rahaa ammatilliseen koulutukseen ja oppikirjoihin sekä panostamme nuorisotyöhön ja



jatkamme Suomen Harrastamisen mallia. Kun valtakunnan tason ilmastopolitiikassa otetaan takapakkia, Helsinki jatkaa kunnianhimoista päästövähennysohjelmaa ja raideliikenteeseen pohjautuvaa kestävän kaupungin rakentamista. Viikin-Malmin raitiotien suunnittelu etenee, ja jatkamme investointeja laadukkaisiin ja sujuviin pyöräteihin. Lisäksi lisäämme talvihoidon resursseja ja panostamme uusien teemaleikkipuistojen suunnitteluun.

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

Helsinki pystyy olemaan vastavoima niin yhteiskunnan polarisaatiota ajavalle politiikalle kuin kylmälle leikkauspolitiikalle. Poliitikka on aina arvovalintoja, ja näissä arvovalinnoissa me olemme Helsingissä päättäneet olla vahvan hyvinvointivaltion, kulttuurielämän ja ilmaston ja nuorten puolella.

Vihreä valtuustoryhmä puoltaa talousarvion hyväksymistä.

Valtuutettu Pentti Arajärvi

Arvoisa puheenjohtaja. Årade ordförande.

Sosiaalidemokraattinen valtuustoryhmä on suhteellisen tyytyväinen saavutettuun budjettisopuun ja hyväksymme sen.

Valtuustoryhmämme tavoitteena oli huolehtia kaikista Helsingin kaupungin asukkaista kaupungin käytössä olevin toimin, torjua Orpo-Purran hallituksen aiheuttamia ongelmia väestölle ja myös torjua hyvinvointivaltion purkamista.

Den socialdemokratiska gruppen tackar alla grupper för de sakliga handlingar, initiativ i flera enskilda ärenden och för det stöd som även de andra grupperna vill ge för en nordisk välfärdsstat och politik.



Budjettiprosessin rakennetta tulisi muuttaa. Me emme hyväksy sitä, että kaupungin omat raamit aiheuttavat jatkuvaa alibudjetointia esimerkiksi lakisääteisellä kasvatuksen ja koulutuksen toimialalla.

Sosiaali- ja terveystoimen kokonaisuus on ongelmallinen. Kaupungin mahdollisuus hoitaa asioita on rajallinen, koska sovitun linjan mukaan sosiaali- ja terveystointa ei rahoiteta kaupungin omilla varoilla. Aloitteestamme voitiin kuitenkin torjua esitykset terveyskeskusmaksuista vuodelle 2025. Samoin säilytettiin 14 päivän hoitotakuu hoitajien osalta ja perädyttiin vain 30 päivään lääkäreiden osalta, kun hallitus kaavailee hoitotakuun keston kasvattamista 3 kuukauteen. Tarvittaisiin myös valtion toimenpiteitä. Esimerkiksi listaamattomien yhtiöiden osinkojen verokohtelun oikeudenmukaistaminen antaisi julkisen vallan työvoiman saannille paremmat edellytykset sekä lisäisi julkisia tuloja. Julkisuudessa olleiden tietojen mukaan terveydenhuollon yritykset ovat merkittävä listaamattomien osinkojen käytön väylä.

Kasvatuksessa ja koulutuksessa on erityisen tärkeää niin lasten ja nuorten kuin koko kaupungin kannalta pitää huolta siitä, että kaikilla on oikeus oppimiseen. Tämä edellyttää myös myönteisen erityiskohtelun jatkamista varhaiskasvatuksessa, koulutuksessa ja nuorisotoimessa niin rahoituksen kuin toimintaan tukevien henkilöiden palkkaamisessa. Tähän tarvitaan erityisopettajien vahvaa panosta ja myös erilaisia tukitoimia ja tukihenkilöitä.

Maan hallituksen aiheuttamat leikkaukset vaikeuttavat ammatillisen ja aikuiskoulutuksen asemaa. Ammatit muuttuvat, ja se edellyttää myös aikuisten ammattitaidon ajantasaistamista. Helsingissä jokaisella lapsella on oltava mahdollisuus ainakin yhteen maksuttomaan harrastukseen. Myös koulun kautta tulee luoda mahdollisuuksia lasten ja nuorten arkipäivän laadukkaaseen varmistamiseen ja näin tukea lapsiperheitä.



Segregaation torjunta on yksi kaupungin kesto-ongelmista ja tavoitteista.

Asumistuen leikkaukset keskittävät nykyistä enemmän pienituloisia samoille alueille, ja lisäksi sosiaalisen asuntotuotannon edellytykset on leikattu lähes olemattomiin valtion toimenpitein. Budjettisovussa voitiin päättää pääomittaa Hekaa ja Hasoa 6 miljoonalla eurolla ja näin taittaa vuokrankorotuksia tulevina vuosina. Asuinalueilla on tärkeää varmistaa erityisesti lasten lähipalvelujen saatavuus ja saavutettavuus. Saavutettavan varhaiskasvatuksen, koulun ja lähiliikunta-alueen ja jopa lähimetsän tulee olla todellisuutta.

Kaupungin kehityksen kannalta tärkeää on kaavoituksen ja kaupunkisuunnittelun kehittäminen. Yritykset voivat tehdä varauksia tiettyjen alueiden suunnitteluun. Vaikka varaukset eivät periaatteessa velvoita kaupunkia, syntyy kuitenkin jatkuva paine siihen, että yritysten esitykset muodostavat linjan. Esimerkiksi toimistorakentamista pyritään sijoittamaan toreille, jotka ovat kaupunkikuvallisesti herkkiä tai alueille, joissa paremminkin asumisen järjestäminen olisi tarpeellista ja tarkoituksenmukaista. Kaupungin oma asuntotuotanto edellyttää kaupungin toimenpiteitä suunnittelun, rahoituksen ja toteuttamisen suhteen. Kasvavan kaupungin on voitava vastata syntyvään asunnon tarpeeseen jo oman etunsa ja tulevaisuutensa tähden.

Kaupungilla on mahdollisuus torjua segregaatiota ja muita ongelmia määrätietoisesti ja tehokkaalla kotoutuksella. Lapset tulee saada varhain varhaiskasvatukseen, jotta heidän kielitaitonsa kertyy. Tätä vanhemmilla on aloitettava kielen opetus välittömästi heidän asetuttuaan kaupunkiin. Sosiaaliturvan leikkaukset ovat valtion toimivallassa. Leikkaukset kasautuvat pienituloisimpiin ja lapsiperheisiin. Kaupungin vastuulla olevilla lasten ja nuorten palveluilla voidaan torjua tätä vahinkoa.

Kulttuuri on eräässä mielessä yhteiskunnallisen toiminnan lopputuote. Se takaa osaltaan hyvinvointia ja viihtyisyyttä kaupungissa. Kulttuuri antaa mahdollisuudet itsensä kehittämiseen ja terveyden, varsinkin mielenterveyden,



ylläpitämiseen. Siksi kulttuurista leikkaaminen on erityisen haitallista, varsinkin pidemmällä aikavälillä. Samaan yhteyteen kuuluu osaltaan varmistaa kaupungin tarjoamilla riittäville toimitiloilla ja rakentamattomalla luonnonympäristöllä mahdollisuus kulttuuriin ja kansalaistoimintaan.

Sosiaalidemokraatit ovat tyytyväisiä siihen, että saimme neuvoteltua palkkaohjelman jatkamisen, jota pormestarin talousarvioesityksessä ei ollut. Yksi kaupungin vaikeita tehtäviä on riittävän työvoiman varmistaminen, ja siksi myös palkkauksen on oltava kohdallaan. Näin voimme olla houkutteleva työnantaja.

Arvoisa valtuusto.

Kohti parempaa vuotta 2025.

Valtuutettu Titta Hiltunen

Hyvät valtuutetut.

Budjettineuvotteluihin kävellessä oli selvää, että hallituksen lyhytnäköinen leikkauspolitiikka on Helsingin ja helsinkiläisten suurin yksittäinen haaste juuri nyt. Tähän on onneksi monin tavoin pystytty vastaamaan tässä budjettiesityksessä.

Ennen budjettineuvotteluita pormestari Vartiainen totesi Hesarissa, että vaurauden aika on ohi. Vasemmisto ei allekirjoita tätä tilannekuvaa, vaikka onkin totta, että sote-uudistuksen myötä tulevaisuudessa tuskin teemme yhtä valtavia ylijäämiä kuin aiemmin. Silti näemme, että etenkin nyt, kun ajat ovat monelle vaikeat, Helsingin kaltaisella kasvavalla kaupungilla on varaa pitää huolta kaupunkilaisista ja panostaa heille tärkeisiin palveluihin. Se näkyy myös tässä budjetissa.



Alkuperäisessä budjettipohjassa kasvatuksessa ja koulutuksessa oli 13,3 miljoonan euron vaje. Se onneksi saatiin neuvotteluissa yhteistyössä kurottua kiinni täysimääräisesti. Vaikka Kaskoon tehtiinkin lisäyksiä neuvotteluissa liki 20 miljoonan euron edestä, tarpeita olisi ollut enemmänkin. Iloitsemme kuitenkin siitä, että hallituksen ammatillisen koulutuksen leikkauksia pystyttiin kompensoimaan. Se on investointi nuorten tulevaisuuteen ja osaamiseen.

Erytisesti lapset ja nuoret tarvitsevatkin nyt tukea, sillä koronavuosien jäljet näkyvät edelleen heidän hyvinvoinnissaan. Siksi on merkityksellistä, että budjetti turvaa Harrastamisen Suomen mallin jatkon nykytasolla ja lisää nuorisotyöntekijöiden määrää. Ensi vuonna Helsinki tukee taide- ja kulttuuritoimijoita kahdella ja puolella miljoonalla eurolla enemmän kuin nyt. Se on tarpeen, sillä hallitus on kurittanut tämän alan toimijoita erityisen kovalla kädellä. Taide ja kulttuuri ovat kaupungin sielu, ja ilman niitä tämä Helsinki olisi tosi paljon harmaampi paikka. Vasemmisto näkeekin tämän kentän tukemisen nyt välttämättömänä.

Soten osalta iloitsemme, että Helsinki pitää kiinni paremmasta, saavutettavammasta ja inhimillisestä palvelutasosta, vaikka hallitus pyrkiikin parhaansa mukaan sitäkin heikentämään. Helsinki ei ota käyttöön terveyskeskusmaksuja jatkossakaan. Helsinki ei myöskään palaa kolmen kuukauden hoitotakuuseen, vaan me varmistamme, että jatkossa hoitajalle pääsee kahdessa viikossa ja lääkärille kuukaudessa. Hoitajamitoituksen muutoksesta huolimatta Helsingissä pyritään ylläpitämään nykyisen kaltainen hoitajamitoituksen taso. Lisäksi me otamme täällä jo ensi vuonna askelia kohti omalääkärimallia. Näiden toimien avulla parannamme kaupunkilaisten terveyttä ja hyvinvointia.

Hallituksen sosiaaliturvavaleikkaukset ovat osuneet erityisen kipeästi juuri helsinkiläisiin. Häätöjen määrä on tosi huolestuttavassa kasvussa. Budjetissa pyritään vastaamaan tähän haasteeseen varmistamalla asumisneuvonnan



saatavuus ja panostamalla aikuissosiaalityöhön. Hekalle ja Hasolle osoitetaan taloudellista tukea lähivuosiksi. Helsinkiläisten asuminen vaatiikin erityistä huomiota just nyt ja lähitulevaisuudessa. Oma koti on perusoikeus, ja se täytyy taata ihan joka ikiselle.

Sieltä omasta kodista täytyy myös päästä liikkumaan. Lumityöt kirvoittavat keskustelua joka talvi, etenkin nyt kun talvista tulee ilmastonmuutoksen myötä yhä epämääräisempiä ja ennalta-arvaamattomampia. Ensi vuonna talvikunnassapidon laatutasoa kuitenkin parannetaan, ja se toivottavasti tarkoittaa sitä, että myös ne kaupunkilaiset, joille liikkuminen on vaikeampaa, pääsevät kulkemaan lumisateen jälkeenkin. Helsinki näyttää myös esimerkkiä ympäristövastuusta. Ensi vuodesta lähtien Helsinkiin tulee purotalkkareita kunnostamaan ja vapauttamaan vesistöjä. Lisäksi huolehdimme eläinpelastuksesta ja sen kuljetuksesta.

Haluan myös nostaa esiin ne ihmiset, jotka tekevät tämän kaiken mahdolliseksi, eli Helsingin kaupungin työntekijät. Ilman heidän jokapäiväistä panostustaan mikään tässä salissa linjattu hyvä asia ei toteudu. Henkilöstön koulutusmahdollisuuksien kehittäminen nyt, kun aikuiskoulutustuki lakkautetaan, ja palkkakehitysohjelman jatkaminen ovat investointeja paitsi työntekijöihin niin myös koko tämän kaupungin tulevaisuuteen.

Hyvät valtuutetut.

Helsinki on elinvoimainen ja kasvava kaupunki ja vauraskin. Tämä budjetti pyrkii varmistamaan sen, että jokaisen nykyisen ja tulevan helsinkiläisen oikeus kotiin, koulutukseen, terveyteen ja kulttuuriin turvataan. Me täällä Helsingissä emme juoksentele sakset kädessä, vaan rakennamme parempaa kaupunkia kaikille, ei harvoille.



Lopuksi kiitän muita ryhmiä hyvästä yhteistyöstä neuvotteluprosessissa, ja Vasemmistoliiton valtuustoryhmä kannattaa talousarvion hyväksymistä.

Kiitos.

Valtuutettu Nuutti Hyttinen

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

Perussuomalaisten lähtökohtana budjettineuvotteluihin oli huolellinen taloudenpito ja sujuva arki sekä kaupunkilaisille että kaupungissamme toimiville yrityksille.

Kiristyneessä taloustilanteessa velkaantuminen on saatava kuriin asettamalla asiat tärkeysjärjestykseen ja verovarot on käytettävä järkevästi. Paras euro kaupunkilaiselle on se, jota ei veroteta pois häneltä, vaan jonka käytöstä hän saa päättää itse. Haluamme, että Helsinki olisi maailman toimivin kaupunki muutenkin kuin pelkästään puheiden tasolla. Merkittävästi kohonneiden ja yhä kasvavien elinkustannusten vuoksi pidimme tärkeänä, ettei kunnallisveron taso nouse. Tähän lopputulokseen päästiin, ja ensi vuonnakin kunnallisveroprosentti säilyi tasolla 5,3.

Perussuomalaisille on tärkeää varmistaa työvoiman saatavuus kaupunkilasten kannalta tärkeissä peruspalveluissa. Veto- ja pitovoiman parantamiseksi budjettisopu sisältääkin kirjauksen palkkakehitysohjelman jatkamisesta painottaen työvoimapula-aloja. Asumiskustannusten nousua pyritään hillitsemään pääomittamalla Hekaa ja Hasoa enintään 6 miljoonalla. Yhtiöiden on kuitenkin myöskin itse sopeutettava talouttaan, esimerkiksi tehostamalla asuntojen kiertoa. Kasvussa olevien häätöjen määrää pyritään ratkaisemaan rahoittamalla asumisneuvontaa ja aikuissosiaalityötä.



Perussuomalaiset katsovat, että kaupunkilaiset ansaitsevat verorahoilleen vastineeksi turvallisen ja viihtyisän kaupungin, jossa palveluita on tarjolla eri puolilla kaupunkia ja liikkuminen on vaivatonta kaikilla kulkumuodoilla. Kannamme erityistä huolta kaupungissamme toimivien yritysten toimintaedellytyksistä. Jos yritysten saavutettavuus eri liikennemuodoilla ei toteudu keskusta-alueella, niin kaupat kuin työpaikatkin keskittyvät nykyistään enemmän kehäteiden varsille kehyskuntiin. Tämä on huomioitava erityisesti keskusta-alueen liikennesuunnitelmissa ja katutöiden järjestelyissä. Meillä ei ole varaa menettää yrityksiä sen enempää kuin niiden tuottamia työpaikkojakaan ja verotulojakaan, koska se johtaisi kaupungin näivettymiseen. Toimivan arjen ja hyvät palvelut takaa parhaiten elinvoimainen kaupunki.

Helsinki on ensi vuonna ottamassa käyttöön terveydenhuollossa omatiimimallin, jonka osana erityisesti paljon palveluja tarvitseville ja monisairaille helsinkiläisille nimettäisiin perusterveydenhuollossa oma lääkäri. Omalääkärimalli on tarkoitus ottaa valtakunnallisesti käyttöön kuluvan hallituskauden aikana, ja on hienoa, että Helsinki toimii asiassa edelläkävijöiden joukossa. Mallista nimittäin hyötyvät kaikki. Hoidon jatkuvuus paranee potilas-lääkärisuhteen vahvistuessa. Potilas saa parempaa hoitoa, ja samalla yhteiskunta säästää, kun potilas saa tarvitsemansa hoidon ajoissa ja erikoissairaanhoidon tarve vähenee. Kiireettömään hoitoon pääsyyn paranemiseen käytetään 14 miljoonaa euroa. Perussuomalaiset kannattavat suunnitelmaa lämpimästi kuten myös lapsiperheiden kotipalveluiden ja matalan kynnyksen tuen vahvistamista.

Myös kasvatuksen ja koulutuksen toimialalle tehdään merkittävä lisäpanostus, jossa koulut ja päiväkodit saivat liki 20 miljoonaa euroa lisää pohjaesitykseen verrattuna. Painettujen oppimateriaalien määrärahaa korotetaan, jotta jokaisella olisi käytössään tarvitsemansa oppikirjat. Perussuomalaiset katsovat, että tämä on merkittävä toimenpide oppimisen vahvistamiseksi. Tämän lisäksi nuoriso- ja koulunuorisotyöhön panostetaan, nuorisohjaajien määrää lisätään,



liikuntapaikkojen ylläpitoa parannetaan ja liikunta- ja nuorisavustuksen tasoa ostetaan. Vastaavasti kirjastot saavat tukea omatoimisen [epäselvää] toteuttamiseen.

Arvoisa puheenjohtaja.

Perussuomalaisten valtuustoryhmä kiittää pormestaria sekä budjettineuvotteluihin osallistuneita ryhmiä hyvästä yhteistyöstä ja kannattaa talousarvioesityksen hyväksymistä.

Kiitos.

Ledamoten Nora Grotenfelt

Tack, ärade ordförande.

Bästa fullmäktige, olika läger.

Jag vill på Svenska folkpartiets fullmäktigegrupps vägnar rikta ett stort och varmt tack till alla som deltog i budgetförhandlingarna. Vi är väldigt glada över att alla de 6 största partierna nådde en samstämmighet om vilka prioriteringar som tjänar helsingforsarnas intressen bäst. Jag håller med de tidigare talarna. Det är verkligen värdefullt och utgör ett bevis på att den ökade polariseringen i samhället inte kan överskugga samarbetsviljan inom Helsingforspolitiken.

Me RKP:n valtuustoryhmän jäsenet olemme erittäin tyytyväisiä niihin vastuullisiin prioriteetteihin, jotka neuvotteluissa teimme. Budjetti on kaupungin ehkä tärkein ohjausväline, ja sen avulla olemme rakentaneet toiveikkaan tien kohti tulevaa, entistä hyvinvoivempaa, vihreämpää, kukoistavampaa, sivistyneempää, kauniimpaa ja vastuullisempaa Helsinkiä.



Tämä budjetti panostaa lapsiin ja nuoriin, erityisesti heidän hyvinvointiin ja oppimiseen. Näin kuuluu ollakin. Päiväkoteihin, kouluihin ja niiden henkilökuntaan kohdistuvat panostukset olivatkin RKP:n prioriteetti neuvotteluissa. Jokaisella Helsingissä asuvalla lapsella on oltava yhdenvertaiset mahdollisuudet kehittyä ja oppia taustasta riippumatta. Kaikkien päiväkoti- ja koulupaikkojen on tarjottava tasa-arvoista ja korkealaatuista opetusta. Tarveperusteisella rahalla pystymme osoittamaan erityistä tukea juuri niille yksiköille ja alueille, jotka sitä eniten tarvitsevat.

Satsningarna på barn och ungdomar och deras inläring betyder helt konkret fler vuxna kring våra barn och elever, till exempel speciallärare, skolgångshandledare, flerspråkiga handledare, ungdomsledare. De innebär också fysiska böcker i skolorna, fortsatta satsningar på rekrytering inom småbarnspedagogiken och på yrkesutbildningen. SFP:s andra stora prioritering gällde löneutvecklingsprogrammet, som nu också får medel för att fortsätta. Helsingfors bör ha som målsättning att bli landets bästa arbetsgivare, och det kräver konkurrenskraftiga löner och förmåner.

Pidämme myös yllä korkeaa, mutta vastuullista investointitasoa. Olemme tyytyväisiä siihen, että keskustan elinvoimaisuus saa tarvitsemansa tuen mukaan lukien panostukset matkailuun ja keskustan huoltotunnelin läpikulun selvitykseen. Se, että kunnallisverotaso pysyy ennallaan, on myös tärkeä asia kasvun edistämistä ajatellen.

RKP:lle oli tärkeää, että Helsinki ei ota käyttöön terveyskeskusmaksuja, koska se vaikeuttaisi hoitoon pääsyä kaikkein heikoimmassa asemassa oleville. Olemme myös iloisia kaupungin korkeasta ambition tasosta perusterveydenhuollon saavutettavuuden ja jatkuvuuden osalta. Omatimimalli vahvistuu, ja potilaat, jotka tarvitsevat paljon palveluita, saavat omalääkäriin. Hoitotakuu on kunnianhimoisempi kuin laki todennäköisesti tulee edellyttämään.



Icke-brådskade besök till läkare ska ske inom 30 dagar och till sköterska inom 14 dagar, och noggrann uppföljning av vårdgarantins utfall utlovas. Särskilt fokus läggs på de allra sårbaraste grupperna. Arbetet för att utradera bostadslösheten fortsätter och staden hjälper till att upprätthålla tredje sektorns social- och hälsovårdsorganisationer med en 20 procents ökning av stödet. Vi har också fått in ett krav om att äldre ska garanteras en vårdplats på ett svenskspråkigt boende inom den tid som lagen föreskriver. Det är en förbättring som vi i SFP välkomnar varmt. Problemen inom färdtjänsten får också den uppmärksamhet som de förtjänar. När det gäller miljöarbete och minskningen av utsläpp har Helsingfors gjort stora framsteg. Man har kommit långt i arbetet med att göra byggnader energisnåla, snödumplingen i havet har fått ett slut och Sundholmens kolkraftverk stängs nästa år.

Erityisen hieno asia on se, että Helsinki panostaa kulttuuriin, liikuntaan ja nuorisotyöhön. Tämä on sekä myönteinen asia että välttämätön asia. Kulttuurille on viimeisten kolmen vuoden aikana myönnetty merkittävästi lisärahoitusta ja näin myös tänä vuonna. RKP haluaa korostaa, että kulttuuri ei ainoastaan ole itsestään arvokas asia, vaan se myös edistää työllisyyttä ja kaupungin vetovoimaa.

Liikunta taas saa tukea urheiluvalmentajien määrän lisäämiseen ja liikuntatilojen ylläpitoon. Harrastamisen Suomen malli, joka takaa kaikille lapsille pääsyn harrastustoimintaan, voi jatkua.

Idrotten är ju en viktig sak för SFP också på nationell nivå, med idrottsministerposten och med en finansiering på 20 miljoner ur statsbudgeten per år för ett Finland i rörelse. Sammanfattningsvis är vi i SFP mycket nöjda med överenskommelsen och med att alla partier i stadsstyrelsen har kunnat enas om budgeten, och vi godkänner den.



Vi tackar våra kollegor och borgarmästaren för ett gott samarbete och för en konstruktiv, inkluderade process.

Tack.

Valtuutettu Sanna-Leena Perunka

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

Suomi on taantumassa, ja se näkyy Helsingin talousarvioesityksessä. Olemme tottuneet jopa puolen miljardin tulokseen, mutta vuoden 2025 talousarvioesitys näyttää huomattavasti heikommalta. Tilanne on siis haastava ja tulee vielä kiristymään. Varsinkin jos valtuusto ei reagoi oikeiden päätösten muodossa.

Olemme tottuneita Helsingissä siihen, että investoinnit tehdään suurilta osin verorahoilla. Kaupunki on siis tehnyt massiivista tulosta viime vuosina, joka on käytetty milloin minkäkinlaisiin investointeihin. Tulevaisuudessa on entistä tärkeämpää, että kaupunki investoi todella harkiten ja keskittyy parhaiten tuottaviin investointikohteisiin.

Kun maamme hallitus leikkaa ja kiristää veroja jo taantumassa olevalta Suomelta, heijastuu se totta kai myös Helsinkiin. Eduskunnassa kuulee paljon puhuttavan siitä, että Suomen talous kääntyy kasvuun. Siitä ei taida kuitenkaan olla selviä merkkejä, vaan tilanne ainoastaan heikkenee. Olemme tällä hetkellä Euroopan hitaiten kasvavien maiden joukossa.

Hyvä puheenjohtaja.

Tästä syystä Liike Nyt näkee, että Helsingin pitäisi keventää verotustaan.

Olemme sitä mieltä, että kunnallisveroa pitäisi laskea prosentoin. Se olisi investointi Helsingin talouteen ja sen tulevaisuuden kasvuun. Pitkässä juoksussa se toisi entistä enemmän houkuttelevuutta Helsinkiin, kasvattaisi



kaupungin taloutta ja lisäksi taloudellista toimeliaisuutta. Koemme, että Helsingillä on suuria mahdollisuuksia tulevaisuudessa. Valtuustossa pitää kuitenkin tehdä oikeita ja rohkeita päätöksiä.

Valtuutettu Terhi Peltokorpi

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

Helsinki on vahva, kasvava ja vetovoimainen pääkaupunki, jonka elinvoimaa ja menestymisen edellytyksiä pitää vahvistaa pitkäjänteisesti. Käsittelyssä oleva talousarvioesitys vastaa pääosin tähän tavoitteeseen. Toimivat rakenteet, laadukkaat peruspalvelut ja arjen turvallisuus ovat edellytyksiä Helsingin kehittymiselle elinvoimaisena ja jokaiselle kaupunkilaiselle hyvänä asuinpaikkana. Meillä pitäisi toisaalta olla myös selkeä näkemys siitä, mikä on Helsingin visio. Tämä on hieman hämärän peitossa tällä hetkellä.

Keskustan eduskuntaryhmä julkisti eilen vaihtoehtobudjettinsa. Sen toisena otsikkona oli Pelastetaan palvelut. Valtuustoryhmämme on tyytyväinen siihen, että Helsingin talousarvioehdotuksessa on myös vahva pyrkimys tähän. Talousarvio sisältää lukuisia asioita, joissa on tietoisesti päätetty olla laskematta palvelujen tasoa, vaikka maan hallitus leikkaa niiden rahoitusta, puhumme sitten henkilöstömitoituksesta, hoitoon pääsyn määrärajoista, ammatillisesta koulutuksesta tai kulttuuri- ja sote-järjestöjen avustuksista.

Arvoisa puheenjohtaja.

Olemme äärimmäisen huolissaan HUSin tilanteesta, niin rahoituksesta kuin päivittäisestä johtamisestakin. HUSin tavoitteena on olla terveydenhuollon edelläkävijä ja houkutteleva sote-alan työnantaja. Viimeaikaiset otteet ovat olleet jotain aivan muuta. Tästä tilanteesta on vastuussa yhtä lailla maan hallitus kuin Uudenmaan alueen hyvinvointialueiden ja Helsingin johtavat puolueetkin. Korjausliike pitäisi tehdä ensitilassa.



Lasten ja nuorten hyvinvoinnin vahvistaminen on välttämätöntä. Keskusta korostaa, että lasten ja nuorten mielenterveyspalveluiden saavutettavuutta on parannettava ja perheille suunnattua varhaisista tukea ja kotipalvelua on tarpeen ja tärkeää lisätä. Erityistä huomiota kaikissa palveluissa on kiinnitettävä helsinkiläisten yksinäisyyden vähentämiseen ja yhteisöllisyyden vahvistamiseen. Kiireettömään hoitoon tulisi päästä yhtä nopeasti jokaisella terveysasemalla ja nimetä jokaiselle omalääkäri ei vain pyrkiä siihen, kuten talousarviossa kirjattu. Ikäihmisten turvallinen vanhuus ja vammaisten ihmisten palveluiden laatu ja riittävyys on varmistettava muutenkin kuin paperilla.

Talousarvioehdotuksessa todetaan, että alle kolmevuotiaiden varhaiskasvatukseen osallistuminen on kasvanut, mikä on kasvattanut henkilöstötarvetta ja kustannuksia. Keskustan valtuustoryhmä on esittänyt edellisinäkin vuosina, että palautettaisiin Helsinkiin kotihoidon tuen kuntalisä alle kaksivuotiaille lapsille. Teen tämän esityksen myös nyt. Lisätään 9 miljoonaa euroa talousarviokohtaan 2 10 03 Korvaukset ja avustukset. Määrärahasiirrolla rahoitetaan kotihoidon tuen Helsinki-lisän palauttaminen alle kaksivuotiaille lapsille.

Lapset ja nuoret viettävät merkittävän osan valveillaoloajastaan koulussa. Kun uusia kouluja rakennetaan, emme tarvitse enää lisää uusia avoimia oppimisympäristöjä. Panostamalla turvallisiin ja häiriöttömiin oppimisympäristöihin ja riittävään henkilöstöön varmistamme, että jokaisella helsinkiläisellä lapsella on paremmat edellytykset voida hyvin ja menestyä myös opinnoissaan. Hyvät työskentelyolosuhteet näkyvät myös aikuisten pysyvyytenä ja vähempänä vaihtuvuutena lasten arjessa niin varhaiskasvatuksessa kuin kouluissakin.

Arvoisa puheenjohtaja.



Kaupunkilaisten mahdollisuuksista osallistua kulttuuri- ja liikuntaharrastuksiin, liikkua vuodenajasta ja asuinalueestaan riippumatta huolehditaan ensi vuonnakin. Pidämme todella tärkeänä, että Harrastamisen Suomen mallin jatkuvuus turvataan. Palvelujen suunnittelussa on huomioitava entistä paremmin asukkaiden kokemukset ja näkemykset. Asiakaspalautetta tulisi kerätä ja hyödyntää nykyistä enemmän myös palvelujen kehittämisessä. Myös kaupungin omien työntekijöiden aitoa mahdollisuutta osallistua toiminnan kehittämiseen tulee parantaa.

Yhteisestä omaisuudestamme on huolehdittava yhtä lailla kuin omastaan. Tämä on myös asennekysymys. Puhutaanpa sitten palmuista tai koulukiinteistöistä. Helsinkiläisten kokemukselle kaupungista on todella merkityksellistä, jakautuvatko investoinnit mahdollisimman yhdenvertaisesti kaupungin eri alueille ja miten kaupunki huolehtii eri kaupunginosissa leikkipuistoista, urheilukentistä ja muusta yhteisestä ympäristöstämme. Tämä on myös osa segregaaation torjuntaa.

Elinkeinopolitiikan ja elinvoiman vahvistaminen on keskeinen osa kaupungin kehittämistä. Talousarviossa tunnistetaan oikein, että yhteistyö yliopistojen ja yritysten kanssa uusien innovaatioiden edistämiseksi on välttämätöntä. Helsingin tulee tukea yritysten toimintaedellytyksiä ja vaikuttaa siihen, että Helsinki on houkutteleva paikka investoida. Helsingin houkuttelevuutta matkailu-, tapahtuma- ja kulttuurikohteena kehitetään. Tätä tulee tehdä myös ympärivuotisen matkailutarjonnan vahvistamiseksi. Helsinkiin voisi houkutella myös turvallisuutta ja vastuullisuutta arvostavia matkailijoita. Kannustamme Helsinkiä tässä vahvempaan yhteistyöhön helsinkiläisten yrittäjien ja yhteisöjen kanssa.

Arvoisa puheenjohtaja.



Kiitämme kaikkia talousarvion valmisteluun osallistuneita, ja teen tuon esityksen vielä tuonne kokousjärjestelmään.

Valtuutettu Mika Ebeling

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät kaupunginvaltuutetut.

Vaikka tänään päätämme Helsingin kaupungin talousarviosta vuodelle 2025 ja taloussuunnitelmasta vuosille 2025–2027, ratkaisevat päätökset on jo tehty neuvotteluissa. Vastaehdotuksilla ei ole läpimenomahdollisuuksia. Siksi annan joitakin evästyksiä pohdittavaksi.

Mistä Yhdysvaltain presidentinvaalit kertovat? Siitäkö, että jenkit ovat tyhmiä vai siitäkö, että he ovat oivaltaneet jotakin, mitä täällä ei ole oivallettu? Miksi Trumpin luonteen puutteista huolimatta yhä suurempi joukko kasvavassa määrin latinoja ja afroamerikkalaisiakin on liittynyt MAGA-liikkeeseen? Miksi siitä on muodostumassa etnisesti erilaisia ihmisiä yhdistävä liike? Tuossa liikkeessä ihmistä ei määritellä hänen ihonvärinsä tai sosiaalisen taustansa mukaan, vaan jokaista arvostetaan, joka pyrkii laillisin keinoin turvaamaan maata.

Turvallisuus on perustarve, siksi turvallisuuden uhat pitää torjua määrätietoisesti, oli sitten kysymys huumausaineiden leviämisestä, jengiväkivallasta, antisemitismistä tai muusta rasismista. Taloudelliseen turvallisuuteen liittyy keskeisesti energian hinta. Tuotteet, joita pitää siirtää paikasta toiseen, ovat kalliimpia kun energian hinta on korkeampi. Geopoliittisessa tilanteessamme EU:sta ei tule pyrkiä pois. EU tarkoittaa kuitenkin päästökauppaa, mikä on tehnyt energiasta keinotekoisesti kallista. Tässä tilanteessa Helsingin tulee omilla toimillaan pyrkiä siihen, että mahdollisimman edullista ja luotettavaa energiaa on aina saatavilla. Ydinenergia on tässä keskeisessä osassa.



Myös maahanmuuttopolitiikka on turvallisuuskysymys. Toisin kuin niin sanottu fake news -lehdistö väittää, jaon päälinja ei USA:ssa kulkenut maahanmuuton vastustamisen ja kannattamisen välillä, vaan siinä, saako maa itse päättää, ketkä ottaa vastaan vai onko tulijalla oikeus tulla kohdemaahansa lakien estämättä. Suomessa kysymys muotoutuu siten, saako Suomeen ottaa esimerkiksi lähtömaissaan vainottuja kristittyjä, koska heidän voi olettaa sopeutuvan keskimääräistä paremmin Suomeen. Terve järki sanoo kyllä. Punavihreiden perusvastaus on ei.

Kannatamme omalääkärijärjestelmää ja pidämme sitä erityisen tärkeänä paljon hoitoa tarvitsevien kohdalla. Järjestelmä tuo turvallisuutta potilaille ja säästöjä kaupungille. Vanhemmilla ihmisillä lopullinen terveyden alamäki alkaa usein vakavalla kaatumisella, joten kaatumisen ehkäisy on merkittävä terveyden ja elämänlaadun edistäjä. Aloitteemme kenkiin kiinnitettävistä liukuesteistä riskiryhmille on saanut vastauksen, jossa todetaan: Vuonna 2025 Helsingin kaupunki selvittää eri kuntien parhaat käytännöt kaatumisen ehkäisyssä, erityisesti liukuesteiden jakamisessa, tutkii eri kaatumisen ehkäisytöimenpiteiden kustannusvaikutuksia sekä selvittää mahdollisuuksia vaikuttavan ja kustannustehokkaan liukuesteiden jakelumallin ja perusteiden pilotoimiseen.” Tämä on hyvä vastaus, ja kun näin toimitaan, monen elämä paranee.

Det amerikanska presidentvalet visade också att värdet av den normala kärnfamiljen inte bör glömmas bort. Det är bra att barnet har en pappa och en mamma, och föräldrarnas rätt och ansvar för uppfostran ska värderas. Det är bra att kärnfamiljer är starka. Det är bra att relationen mellan pappa, mamma och barn är stark. I våra dagar verkar många politiker inte förstå detta. Vi kristdemokrater värdesätter den traditionella familjen och relationen mellan föräldrar och barn. Vi uppskattar att föräldrar vill investera i sina barn. Därför vill vi främja möjligheten för småbarnsföräldrar att ta hand om sitt barn hemma med hänsyn till deras egna behov och deras barns behov. Vi vill att det ska



vara en ekonomisk jämställdhet jämfört med daghem. Därför vill vi få tillbaka Helsingforstillägget för barns hemtjänststöd till barn under 3 år.

Katsomme myös, että vanhempien kasvatusoikeutta tulee kunnioittaa kouluissamme. Siellä ei pidä lapsen päähän upottaa epätervettä ajatusta siitä, että hänen ruumiissaan olisi jotakin vikaa sen tähden, että hän on poika tai tyttö. Katsomme, että vanhempien aseman turvaaminen edistää nuorten hyvinvointia.

Kaupungin tarjoamat korkeatasoiset palvelut ovat erityisen tärkeitä, jotta köyhemmät ihmiset saavat korkeatasoisia palveluita, sillä rikkaammilla on varaa hankkia palvelunsa muualtakin. Siksi kaupungin tulee esimerkiksi koulutuksessa pyrkiä siihen, että köyhien perheiden lahjakkailta lapsilla on täysimääräiset mahdollisuudet saada kykyjensä mukaista opetusta. Kaupungin viimeaikaiset toimet ovat olleet viemässä tätä mahdollisuutta.

Lopuksi vielä yksi iso asia ensi vuodelle.

Mikäli presidentti Biden ei loppukautenaan onnistu saamaan aikaan maailmansotaa, Ukrainan sota loppunee vuonna 2025. Eteen tulee kysymys Ukrainan jälleenrakentamisesta ja ukrainalaispakolaisten asemasta. Samalla tavalla kuin länsi on tukenut Ukrainan sotaponnistuksia, lännen tulee tukea myös Ukrainan jälleenrakentamista. Mitä sitten tulee ukrainalaispakolaisten asemaan sodan päättymisen jälkeen, mielelläni sallisin näille paljon kärsineille ihmisille vapauden valita paluun ja Suomeen jäämisen välillä.

Kannatan valtuutettu Peltokorven vastaesitystä.

Kiitos.



Valtuutettu Otto Meri

Suuret kiitokset puheenjohtaja. Hyvät valtuuston jäsenet.

Täällä puheenvuoroissa on vähän tullut semmoinen kuva, että olisi mielipidekysymys, miten Helsingin taloudella menee. Toiset sanovat, että menee nyt aika huonosti, ajat ovat kovemmat. Toiset sanovat, että ei tässä mitään, että on hyvin varaa Helsingillä lahjoittaa rahaa. Ehkä ajattelen, ettei voisi olla niin, että se on mielipidekysymys, miten taloudellisesti meillä menee. Se on sinänsä mielipidekysymys, että voidaanko siitä huolimatta jakaa rahaa ja kuinka paljon, mutta näistä perusfundamenteista olisi hyvä olla samaa mieltä.

Itse katson lukuja, niin verotulot on alentunut, velanotto näillä näkymin lisääntymässä, valtio on ottanut yhä enemmän ja jatkossakin ottaa enemmän meidän verotuloista ja sitä kautta taloudellisesta päätäntävallasta itselleen. Hirveän optimistisesti en voisi tätä tilannetta katsoa. Samaan aikaan valtakunnan tasolla ja Helsinki Suomen pääkaupunkina aika hyvin osittain heijastelee myös sitä koko kansakunnan tilaa. Toki meillä menee onneksi suhteessa paremmin vielä kuin monilla muilla kunnilla. Mutta jos verrataan meitä muihin pääkaupunkeihin, Osloon, Tukholmaan, jopa Tallinnaan siinä määrin, että Viro, jota me ollaan pidetty pienokaisina ja ehkä osa vähättelevästäkin puhunut virolaisista ja näin, menee meistä kovaa ohi.

Monet päättäjät, jotka on varmaan tulleet politiikkaan Nokia-huuman aikana, elää edelleen eräänlaista Nokia-aikaa, jolloin ajateltiin, että ollaan voittamattomia ja pärjätään erittäin hyvin. Mutta tilanne on radikaalisti muuttunut. Ebelingin sanat painoin sydämeeni ja niitä tutkiskelen kyllä siellä. Ehkä ne jotenkin liittyivät tähän budjettiinkin.

Tästä nyt käsillä olevasta budjettista ehkä tämä yleisraami on tässä, mutta muutama nosto.



Se oli hyvä onneksi, että viime vuonna tehtiin se kertaluontoinen poikkeuksellinen Hekan pääomitus, koska muutenhan vaarana olisi ollut, että myös tänä vuonna oltaisiin tehty kertaluontoinen. En tiedä, uskoiko kukaan siihen oikeasti, että se on kertaluontoinen, koska usein nämä kertaluontoiset tuppaa olee toistuvia. Se on harmi, koska Hekassa on tehty isoja virheitä, eikä pitäisi olla veronmaksajien tehtävä kompensoida niitä virheitä samaan aikaan kun vuosia on puhuttu, kuinka tämä omakustannusperiaate on ihan maailman mahtavin. Sitä tässä harmittelen.

Sen sijaan on iloinen siitä, että nyt koirien tassukipuihin on varattu rahaa ja me saadaan vihdoinkin ja viimein toivottavasti se koira- ja eläinoikeusongelma ratkaistua. Se on eräänlainen positiivinen pieni hetki tai osa tätä budjettia.

On siinä paljon hyvääkin, mutta kyllä meidän aidosti nyt viimeistään täytyy alkaa miettiä, että mitä me tehdään ja minkälaisia investointeja minnekin. Täällä on puhuttu niistä hyvistä ylijäämistä ja osin ehkä harhaanjohtavastikin puhuttu, että Helsingissä on joku... Viimeksi Yrjö Hakanen taisi Hesarissa viime viikolla kirjoittaa taas vähän puppua siitä, että on joku ihmeellinen kassakaappi, missä on rahaa, koska me ollaan kaikki investoitu. Mutta kohta meillä ei enää ole sitä rahaa, mitä investoida, mitä käyttötalous on tuottanut. Joten meidän on kohta pakko alkaa ottaa velkaa, ja se on sitten hyvinvoinnin rahoittamista tulevien sukupolvien kustannuksella.

Se voi olla joskus järkevää jonkin investointien tekeminen, mutta ne investoinnit, mitä me ollaan tehty nyt viimeisen viiden vuoden aikana, kaikki ei suinkaan ollut järkeviä. Kyllä meillä aidosti vaikeat ajat on edessä, ja siihen olisi ehkä hyvä pikku hiljaa sopeutua myös tähän tuottavuustavoitteeseen ja siitä kiinnipitämiseen. Koska sitten me ajetaan seinään, niin kuin on ehkä valtiovallan osalla tapahtunut, ja sitten se ei ole kivaa. Täällä paljon surkutellaan, että mitä valtiovallalla tapahtuu, mutta kohta me ollaan



väistämättä sen saman tilanteen edessä täällä. Sitten ei auta enää surkutella, kun sitten me ollaan vastuussa niistä päätöksistä.

Valtuutettu Otso Kivekäs (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

Valtuutettu Meri nosti hyvin esiin, että olisi arvokasta olla yhteinen käsitys perusasioista ja fundamenteista.

Tämänpä takia huomautankin, että kun hän sanoi, että verokertymä on laskenut, niin se on siis kasvamassa tässä budjetissa 49 miljoonalla käsittelyssämme olevan budjettiehdotuksen mukaan. Jotta meillä olisi yhteinen käsitys tosiasioista, niin tuon tämän esiin.

Valtuutettu Mari Holopainen

Arvoisa puheenjohtaja ja arvoiset valtuutetut.

Budjetti kuuluu valtuuston tärkeimpiin tehtäviin kaavoituksen ohella. Tämän valtuuston viimeistä talousarviota valitettavasti leimaa se, että maan hallitus ei välitä pääkaupunkiseudun pärjäämisestä.

Helsinki on valinnut budjetissa kuitenkin toisin. Mitä olisi tapahtunut, jos Helsinki ei olisi pitänyt ammatillista koulutusta tärkeänä? Olisimme joutuneet irtisanomaan henkilökuntaamme samaan aikaan, kun on huutava pula monien alojen ammattilaisista. Nyt tässä budjetissa paikkaamme hallituksen leikkauksia. Emme ihan koko summaa, mutta merkittävästi kuitenkin. Tuntuukin kaksinaamaiselta, että meillä on tässä salissa useita puolueita ja valtuutettuja, jotka eduskunnassa ovat nämä leikkaukset hyväksyneet ja täällä kiittelevät budjettia.



Samoin kävi kulttuurin osalta. Maan hallitus kurjistaa taiteen ja kulttuurin asemaa siinä määrin, että Helsingin Seurasaari-museo oli suljettu kunnes paineen myötä leikkaukset siirrettiin toisaalle taiteeseen ja kulttuuriin. Tässä budjetissa Helsinki myös paikkaa kulttuurileikkauksia, ja se on tärkeä asia. Meillä on erittäin suuri osuus maan kulttuuriammattilaisista tässä kaupungissa. Asuu, elää ja tekee töitä ja myöskin tekee ison osan meidän elinkeinoelämästä niin sanotusti, kun olemme kaupunki, joka ei pohjaa teollisuuteen. Ei ole pitkään aikaan ollut teollisuuspainotteinen kaupunki, vaan osaamis pohjainen esimerkiksi kulttuuripohjainen kaupunki.

Helsinki paikkaa terveydenhuoltoa tässä budjetissa. Hallituksen yksi häpeällisimmistä heikennyksistä on viivyttää perusterveydenhuoltoon pääsyä kahdesta viikosta kolmeen kuukauteen. Kristillisdemokraattien edustaja täällä haikaili budjettipuheenvuorossaan omalääkärin perään. No mitä juuri Lääkäriliiton edustaja ja lukuisat asiantuntijat ovat todenneet? Perusterveydenhuollon hoitotakuun romutusesitys hyvinvointialueiden rahoituksen vähentämisineen ei tue omalääkäriratkaisua.

Kun maan hallituksella on pakka sekaisin, työttömyys kasvaa, hallitus heikentää ympäristönsuojelua, usko kilpailukyvyn syntyvän suomalaisia kurjistamalla, heidän ostovoimaansa vähentämällä, täytyy Helsingin uskoa siihen, että jokainen tässä kaupungissa pärjää tulevaisuudessakin. Meidän täytyy uskoa siihen, että Helsinki pärjää myös taloudellisesti. Meidän täytyy olla jatkossakin kansainvälisesti vetovoimainen kaupunki. Meidän täytyy olla kaupunki, jossa elämänlaatu on hyvää.

Korkeasta koulutustasosta ja elämänlaadusta kumpuaa pitkälti se, että tämä kaupunki houkuttelee niin yrityksiä kuin osaajia edelleen eri puolilta maailmaa. Slush oli yksi hyvä esimerkki tästä. Valitettavasti houkuttelevuus ja Suomen maine on heikentynyt hallituksen heikentäessä edellytyksiä tehdä töitä ja asua Suomessa. Tätäkin on selvitetty, ja nämä muutokset on isoja.



Vielä muutamia huomioita budjetista, jossa paikkaamme näitä hallituksen leikkauksia.

Teimme panostuksia kasvatukseen ja koulutukseen ammatillisen koulutuksen lisäksi. On hienoa, että oppimateriaaleihin panostetaan. Tätä on opettajat tuoneet pitkään esiin. Pitää tietysti olla kunnia-asia, että Helsingissä on varaa tarjota lapsille kunnan oppimateriaalit. Meillä on vielä tehtävää siinä, että kaupunginosien ääni kuuluu paremmin ja että työntekijöiden ääni kuuluu paremmin. Tässä on seuraavalla pormestarilla, kuka se sitten onkin, vielä paljon tehtävää.

Kiitos.

Valtuutettu Sirpa Asko-Seljavaara

Arvoisa puheenjohtaja.

Huomautus valtuutettu Holopaiselle, että kyllä suurimmassa osassa terveyskeskuksia pääsee ihan vaikka seuraavana päivänä tai jopa samana päivänä. Kyllä se 30 päivää sehän on ihan maksimi, ja semmoista tuskin on missään. Meillä ainakin Lauttasaassa pääsee heti. Kun soittaa, niin pääsee vaikka heti sinne vastaanotolle.

Kiitän niitä, jotka neuvotteli tämän budjetin, koska sinne todella laitettiin aika paljon rahaa näihin kulttuuriavustuksiin. Kaksi ja puoli miljoonaa saamme lisää rahaa jakoon, ja se menee todella tarpeeseen, koska meillä on iso kulttuurisektori. Meillä on kaikki kulttuurimuodot edustettuna Helsingissä, ja nämä ihmiset kuolisivat nälkään, jos he jäisivät pelkästään tämän valtion avun turvin toimimaan. Kiitos oikein paljon neuvottelijoille.

Yksi asia, jota haluan muistuttaa, on HUS. Meillä Helsingissä on yhteinen murhe se, että meidän suurin yliopistosairaalamme HUS on niin vähän



saamassa rahaa, että se ei kerta kaikkiaan tule pärjäämään tuolla rahalla. HUSin hallitus on tehnyt päätöksen, että 176 miljoonaa tehdään ylijäämäinen budjetti ensi vuodeksi, ja se tarkoittaa sitä, että säästämme HUSissa 176 miljoonaa. Sehän on ihan mahdoton asia toteuttaa, koska meillä on nyt jo valtavat jonot HUSissa. Ja nyt olisi henkilökuntaa, mutta nyt ei ole rahaa. Jotain tälle asialle kyllä pitää tehdä. Tämä on kaikkien meidän velvollisuus.

Kiitos.

Valtuutettu Mari Holopainen (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

Tosiaan viittasin puheenvuorossa hallituksen tahtotilaan heikentää perusterveydenhuoltoon pääsemistä niin, että hoitotakuu muuttuu kahdesta viikosta kolmeen kuukauteen, mikä on aivan törkeä esitys ihmisille, jotka tarvitsevat hoitoa. Heidän sairaudet pahenee siellä hoidossa. Tulee kalliimmaksi hoitaa niitä. Jonossa odotellaan. Eihän mikään sivistysvaltio tällaista toivottavasti tekisi, paitsi nyt ollaan nähty, mitä maan hallitus esittää täällä Suomessa valitettavasti.

Helsinki tietysti tätäkin onneksi tässä budjetissa paikkaa.

Valtuutettu Ilkka Taipale (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

Tällä hetkellä meillä on 24 000 lääkäriä, ja lääkärille pääsisi kuukauden kuluttua. Kun valmistuin lääkäriksi vuonna 1966, lääkäreitä oli 4 000 ja potilaat pääsivät samana päivänä. Gorbатов, joka oli Espoon kunnanlääkäri, otti 70 potilaista päivässä ja normaali kunnanlääkäri 30–40. He tulivat usein riisuttuna valmiiksi sinne, ja tietysti oli angiinaa. Suu auki ja penisilliiniresepti,



verenpainmittaus. Oli yksinkertaisia asioita toki. Ja aikanaan kun tuli Hesperian sairaala 1966, silloin mielenterveystoimistossa otettiin 12 potilasta vastaan ja 24 päivässä poliklinikalla, mutta yhteen aikaan mielenterveystoimistossa vain 4 potilasta lääkäriä kohti päivässä. Jolloin puutuimme siihen, koska yksityissektorilla niitä otettiin kahdeksan.

Eli nyt on kysymys organisoinnista enemmän kuin mistään rahapulasta tai muista.

Valtuutettu Sari Sarkomaa (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

Valtuutettu Holopaiselle toteaisin, että missään nimessä maan hallituksen tavoite eikä toimetkaan tarkoita sitä, että perusterveydenhuoltoon pääsyä heikennettäisiin. Päinvastoin. Viime kaudella tehtiin aluehallinto-uudistus, joka oli hallinnollinen uudistus, joka rokottaa kovalla kädellä Helsinkiä, jonka tuloksia nyt näemme. Nyt tehdään toimia, lakimuutoksia, toiminnallisia muutoksia, että palvelut saataisiin toteutettua olemassa olevalla rahalla.

Se, että hoitotakuulainsäädäntöä muutetaan, ei tarkoita, että hyvinvointialueella pitäisi pyrkiä siihen, mutta kaikkialla ei ole henkilöstöä. Ja jotta ei mentäisi siihen, mikä viime kaudella tapahtui, että ajaututtiin ostamaan esimerkiksi ostopalveluilla hyvin kalliisti, tässä annetaan joustoa alueille. Mutta vahva kannustus ja ohjaus on siihen, että joka alueella tehdään toimia, että perusterveydenhuoltoon päästäisiin ripeämmin kuin tänä päivänä.

Valtuutettu Sirpa Asko-Seljavaara (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.



Todellakin olen Ilkka Taipaleen kanssa samalta kurssilta, ja kyllä me ennen katsottiin 70 potilasta päivässä. Joskus 50, jos oli perjantaipäivä. Kyllä se on nyt heikentynyt huomattavasti, mutta mä en usko, että nämä luvut, joista nyt puhutaan, neljä potilasta päivässä, on mitään todellisia. Ne on jotakin semmoisia lääkäreitä, niin kuin esimerkiksi psykiatreja, joilla todella menee kauan aikaa siinä katsomisessa.

En usko siis, että tämä 30 päivää tulee toteutumaan missään. Se on liian pitkä aika. Se on niin kuin meidän toimialajohtajamme Juha Jolkkonen sanoi, että sehän on sama kuin ei pääsisi hoitoon ollenkaan. Kyllä täytyy päästä noin viikon sisällä, ja niinpä suurimmalla osalla terveysasemia pääseekin. En usko, että tämä luku on mitään todellista.

Valtuutettu Nuutti Hyttinen (vastauspuheenvuoro)

Kiitoksia arvoisa puheenjohtaja.

Muistuttaisin valtuutettu Holopaista siitä, että hoitotakuuaika on hoitoon pääsyn maksimiaika ei minimiaika. Ja muistuttaisin valtuutettu Holopaista myöskin siitä, että silloin kun te olitte hallituksessa, hoitotakuu oli koko kauden sen kolme kuukautta. Te sääditte hoitotakuun, mutta te ette säätäneet sitä voimaan silloin, kun te itse olitte hallituksessa.

Eli jos sieltä maalataan piruja seinille, kannattaa miettiä, mikä tilanne oli viime hallituskauden aikana. Oliko silloin tilanne se, että kukaan ei päässyt hoitoon? Jos ei ollut, niin minkä takia nyt sillä tavalla tapahtuisi? Ja oliko Suomi silloin sivistysvaltio? Kyllä se minun käsityksen mukaan oli silloin ja on edelleenkin.

Kiitoksia.



Valtuutettu Mari Holopainen (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

Asiantuntijoiden arviot eivät kyllä tue valtuutettu Sarkomaan puheenvuoroa, jossa tehtiin varmasti yksi ennätys siitä, miten mustaa puhutaan valkoiseksi. Sanotteko te nyt terveydenhuollon henkilökunnalle, että te olette parantaneet terveydenhuoltoa, kun HUS irtisanoo ihmisiä, tekee leikkauksia, kun olette kuitenkin selvän lakimuutoksen tekemässä, jossa heikennetään edellytyksiä päästä perusterveydenhuoltoon? Sitten kun samalla rahakin vähenee hyvinvointialueilla tarpeeseen nähden, sanotte, että yrittäkää tehdä nyt paremmin. Ei ole ihan uskottavaa.

Valtuutettu Sari Sarkomaa

Arvoisa rouva puheenjohtaja.

Pidän erittäin myönteisenä lähtökohtana uudelle vuodelle kotikaupunkimme budjetista syntynyttä onnistunutta sopua kaikkien valtuustoryhmien kesken mainion pormestarimme Vartiaisen johdolla. Kiitos hyvästä työstä kaikille. Kaupunkia täytyy kehittää entistä enemmän yhteistyössä. Uskon, että helsinkiläisille on myös tervetullut se, että kuntaveroa ei koroteta ja työtä on tehtävä sen eteen, ettei kuntaveron korotuksia tarvitsisi tehdä jatkossakaan.

Tuo edellisen hallituksen aluehallintouudistus, joka todellakin oli hallinnollinen uudistus eikä palveluiden uudistus juuri ollenkaan, rokottaa todella kovalla kädellä kaupunkimme kassaa. Ja Helsinki ei enää pysty rahoittamaan rakentamista tai investointia pelkästään omalla rahalla niin kuin ennen. Kaupunkimme kasvaessa meidän on kuitenkin investoitava ja samalla huolehdittava siitä, ettei velkaantuminen karkaa käsistä. Tärkeä vaikuttamiskohde onkin se, että vaikutamme yhdessä valtiovaltaan sillä tavalla, ettei kotikaupunkiamme kohdeltaisi valtiovalan taholta tällä tavalla, vaan



jatkossa reilummin, jotta voisimme pitää oikeudenmukaisemman määrän verotuloistamme.

Ensi vuoden budjetti jatkaa hyvää linjaa. Linjaa, joka on ollut kokoomuksen tavoite vahvasti kuin varmasti muidenkin valtuustoryhmien, eli panostamme laadukkaaseen varhaiskasvatukseen ja opetukseen. Kaskon toimialalle kohdennetaan lähes 100 miljoonaa euroa lisärahaa ensi vuonna verrattuna tämän vuoden budjettiin. Jokaisen päiväkodin ja koulun on oltava hyvä. Mielestäni Helsingin tärkeimpiä tavoitteita on sen, että jokainen kaupunkimme nuori saa perusopetuksesta sellaiset tiedot ja taidot, jotka kantavat toisen asteen tutkintoon sieltä korkeakouluun, työelämään ja tavoittelemaan unelmiaan. Ja tätä tavoitetta budjetti tukee.

Erityisesti iloitsen oppimateriaalien saamasta puolen miljoonan lisäyksestä. Tätä ovat opettajat toivoneet, oppilaat toivoneet. Lapset ja nuoret oppivat eri tavalla. Digitaalinen oppimateriaali on hyvä, mutta pedagogisesti on voitava valita oppimateriaalit. On loistavaa, että tämä lisäpanostus nyt tulee. Tästä erityisesti kiitän.

Sote-palveluihin investoidaan. Se on hyvä asia. On hyvä, että tavoittelemme nopeampaa hoitoon pääsyä meidän terveysasemilla niin lääkärille kuin hoitajille. Erityisesti nyt omatiimimalli, joka perustuu tieteelliseen tutkimukseen, siihen, että kun hoito on jatkuvaa, hoidon jatkuvuus voidaan turvata, se parantaa laatua, vähentää kustannuksia ja monella tavalla on parempaa ihmisille. Varsinkin monisairaille ja pitkäaikaissairaille. Nyt siinä pitää saada vauhtia Helsingissä. Monet kunnat ovat olleet tässä meitä nopeampia.

Suuresti arvostamani valtuutettu Asko-Seljavaara kantoi huolta HUSin tilanteesta. Jaan tämän huolen. Pidän hyvänä sitä, että Helsinki budjetissaan on varautunut rahoittamaan HUSin palveluita enemmän kuin muut Uudenmaan hyvinvointialueet. Toivon, että tähän ratkaisuun päästään. HUSin tilanne on



hyvin vaikea. Siihen vaikuttaa myös se, edustaja Holopainen, että edellinen hallitus ei onnistunut tekemään kunnollista yliopistosairaalisää, vaan se jäi torsoksi ja yliopistosairaaloiden rahoitustilanne on hyvin heikko. Nehän tarvitsevat rahaa keskimäärin tutkimusten mukaan 11–12 prosenttia enemmän kuin muu erikoissairaanhoido. Tuo yliopistosairaalisä jäi torsoksi, ja se on osaltaan ajanut HUSin erittäin vaikeaan tilanteeseen.

Ihan lopuksi totean vain sen, että tulojakin tarvitaan Helsingissä. Iloitsen siitä, että Helsinki valittiin kestävämmäksi matkailukohteeksi. Siihen täytyy todellakin panostaa, jotta saamme tänne matkailutuloja.

Ja vielä talvikunnassa pidosta, arvoisa puheenjohtaja.

On erittäin hyvä, että lisärahaa tulee siihen, että Helsingissä on turvallista kävellä niin ihmisten kuin koirien tassutella. Eli se oli erittäin hyvä päätös.

Kannatan tätä talousarvioesitystä.

Valtuutettu Sinikka Ahde

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

Orpon-Purran hallitus on suuressa viisauudessaan päättänyt leikata kulttuurialalta tänä vuonna viimeisten tietojen mukaan yli 17 miljoonaa euroa. Kuten kulttuurialan Sakset seis! -adressissa todetaan, ovat taide ja kulttuuri eri muodoissaan läsnä kaikkialla ja niin monin eri tavoin mukana elämässämme, ettemme pysty edes kuvittelemaan maailmaa ilman niitä, aina vauvasta vaariin.

Harvemmin puhutaan siitä, että taide- ja kulttuurisektori on valtava työllistäjä, johon investoidut eurot tulevat moninkertaisena takaisin. Taide- ja kulttuuriala työllistää jopa 130 600 ihmistä. Tapahtuma-alalla puolestaan työskentelee kaikkiaan noin 200 000 henkilöä. Kulttuuriala työllisti siis lähes 3 prosenttia



koko maan työllisistä vuonna 2022. Näin ollen taide- ja kulttuurialalla on merkittävä vaikutus kansantalouteen, työllisyyteen ja hyvinvointiin. Kun esimerkiksi taiteen vapaan kentän toimijoista lähes puolet sekä 29 valtionosuustoimijaa vaikuttaa pääkaupunkiseudulla, on alan työllistävää merkitys Helsingissä suuri.

Sitten vähän lisää faktaa.

Taide- ja kulttuurialan osuus bruttokansantuotteesta on Suomessa toistaiseksi 3,1 prosenttia. Vaikka se on reilusti alle EU:n keskiarvon 4,4 prosenttia, kertoo alan merkittävydestä Suomessa kuitenkin se, että vastaavasti metsätalouden osuus maamme bruttokansantuotteesta on noin 1,96 prosenttia ja maatalouden noin 0,75 prosenttia. VTT:n laatiman tilannekuvan mukaan luovien alojen liikevaihto oli vuonna 2022 noin 14 miljardia euroa. Se syntyi pitkälti yli 130 000 pienyrityksen ja yksinyrittäjän verkostoissa. Yrittäjien määrä on suurempi kuin muilla aloilla. Taide-, kulttuuri- ja tapahtuma-alalla 25 prosenttia työskentelee yrittäjinä ja vastaavasti muilla aloilla 13 prosenttia. Lisäksi kulttuuri on merkittävä vientituote.

Nyt maan hallitus on ajamassa nämä ihmiset ahdinkoon ja työttömyyteen unohtaen sen, että kulttuuri myös tutkitusti lisää mielenterveyttä, hyvinvointia ja osallisuutta. Tällä on yhteys hyvään koettuun terveyteen ja pidempään eliniänodotteeseen. Jopa 95 prosenttia Mieli ry:n kyselyyn vastaajista sanoo taiteen ja kulttuurin vaikuttavan positiivisesti hyvinvointiin. Akavan Erityisalojen tuottaman tutkimuksen mukaan 82 prosenttia piti kulttuuripalveluita omalle kotipaikkakunnalle tärkeänä elinvoimatekijänä.

On tärkeä sanoittaa ja tehdä näkyväksi kaikkia niitä vaikutuksia, mitä kulttuuriharrastaminen tuo mukanaan sekä yksilölle että yhteisölle ja samalla koko yhteiskunnalle. Korona-aikana moni kuntalainen sai itse kokea, miltä tuntui läsnä olevan kulttuurin puuttuminen. Kun ensimmäistä kertaa



koronavuosien jälkeen istuin oopperan katsomossa, minulta pääsi itku. Itku ilosta ja ikävästä. Ja sama toistui teatterissa. Silloin konkreettisesti tunsin kulttuurin ja taiteen hyvää tekevän voiman hyökyaallon tavoin. Kulttuuri on minulle liikunnan ohella elinehto, jonka avulla olen selvinnyt elämässäni vaikeiden ja raskaiden aikojen yli. Hallituksen lyhytnäköiset leikkaukset tulevat aivan varmasti vaikuttamaan suomalaisten hyvinvointiin lisäämällä kuluja sote-puolella.

Kulttuurialan leikkauksista arviolta 5–6 miljoonaa kohdistuu tänä vuonna helsinkiläisiin toimijoihin. Onneksi Helsingin kaupunki lievittää omalta osaltaan tätä tuskaa 2,5 miljoonalla, joka on huom. noin 14,5 prosentin lisäys koko Helsingin kulttuurin ja taiteen avustusbudjettiin. Mainittakoon, että esitys lisäyksestä oli vapaa-aika- ja kulttuurilautakunnalta yksimielinen. Vaikka lisäys ei korvaakaan täysimääräisesti leikkauksia, on se kuitenkin merkittävä ja tulee todella tarpeeseen. Lämmin kiitos tästä.

Hyvät valtuutetut.

Lopuksi vetoan teihin, käykää allekirjoittamassa Sakset seis! -kulttuuriadressi.

Kiitos.

Valtuutettu Sami Muttilainen

Kiitoksia, puheenjohtaja. Arvoisa valtuusto ja nakkikaverit.

Mä tervehdin ilolla äskeisen valtuutettu Ahteen huolta kulttuurista, josta myös itse kannan huolta. Meillä on valtiovalta, mikä haluaa lähestulkoon nylkeä ja näivettää sen tämän maan päältä pois. Onneksi me pystytään valtuustotasolla tekemään jotain tälle asialle. Tämä ei yksinään riitä. Tämä kertoo siitä, että valtiovalta ei ole sivistynyt, ja sen puutteesta.



On hyvä, että sinne saatiin tosiaan lisää. Tervehdin myös kaikella kauneudella ja rakkaudella sitä, että nuorisotyötä ja koulunuorisotyötä lisätään. Koulunuorisotyö pitää vakiinnuttaa tässä kaupungissa kaikissa oppilaitoksissa. Se on hyväksi havaittu työmuoto. Mä muistuttaisin kumminkin näistä ihan avoimista nuorisotaloista. Kaikki nuorisotyö ei tapahdu kadulla ja kouluissa. Me tarvitaan yhä matalan kynnyksen tiloja, mitkä on kaikille nuorille avoimia.

Lisäksi nostan epäkohtia tästä budjetista esiin.

Okei, me pääomitetaan jonkun verran Hekaa, mikä on täälläkin tullut ilmi, mutta se on aika ripaus siinä, mitä Heka tulee nostamaan vuokria ensi vuonna ja tulevina vuosina. Velkaa on tällä hetkellä yli 3 miljardia, mutta se ei tarkoita, että sen pitäisi jäädä kaupunkilaisten maksettavaksi. Se vain kertoo siitä, että se lafka on hoidettu ihan päin helvettiä. Koska me nähdään jo Hekan vuokratalojen kunnosta, kaakelit putoaa seinistä ja moni neliö on tyhjillään, eli kunto ja vuokran määrä ei vastaa sitä, mitä se todellisuus on.

Mitä mennään meidän palkkatukiohjelmaan, sekään ei myöskään tätä ikävä kyllä kompensoi. Jos sä olet Stadilla hommissa ja budjaat siellä Stadin luukussa, nämä ei kohtaa toisiaan. Samalla kun me muistetaan myös HSL:n lippujen hintojen nousu. On toki hyvä, että on saatu snadeja myönnytyksiä aikaan tai hienosäätöä, mutta täytyy sanoa, että tässä on puoli salia, mitkä niitä asioita ei ainakaan ensisijaisesti aja. Kiitoksia sille puoliskolle tässä salissa, ketä tätä asiaa pitää jotenkin yllä. Mä toivon, että myös kaupunkilaiset huomaa tämän ja vuoden päästä tilanne on toinen.

Myöskään kaupungin eriarvoisuus ei ole mitenkään laantumassa, vaan se kasvaa entisestään, mitä mennään eri asuntoalueille. Täällä ollaan lähinnä puhuttu keskustan näivettymisestä. Kyllä mä sanoisin, että kaupungin ongelma ei ole se, miten meidän Senaatintorimme tai joulutorimme voi. Kyllä tämä on



vähän laajempi käsite. Jokainen voi käydä katsomassa kaupungin lähiöissä kapakoissa, kauppajonoissa, mikä siellä on arki muutenkin kuin vaalien alla.

Kiitos.

Valtuutettu Ville Jalovaara

Arvoisa puheenjohtaja ja ne valtuutetut, jotka jaksatte vielä salissa kuunnella keskustelua ettekä ole kahviossa.

Välihuuto!

Minä kävin äsken itsekin siellä, juu.

Helsingin ensi vuoden budjettineuvottelut saatiin tosiaan päätökseen, ja kaikki kaupunginhallitusryhmät ovat mukana sovussa. Me eletään aika monella tavalla synkkää ja vaikeaa aikaa maailmassa, ja voi ajatella, että laiha sopu on parempi kuin lihava riita tällaisessa tilanteessa, vaikka mikään ryhmä ei myöskään omamme saanut läpi kaikkia tavoitteita.

Iso kuvahan tässä on se, että Helsingin omin toimin yritetään monessa paikka tilkitä maan hallituksen erilaisiin asioihin tekemiä heikennyksiä. Joka paikkaan on kuitenkin lähes mahdoton kurottaa. Itse olen erityisesti huolissani asuntopolitiikan pitkästä linjasta Helsingissä. Kohtuuhintaisen asuntotuotannon sumea tulevaisuus on mielestäni suurimpia Helsingin tasapainoiseen kehitykseen tulevaisuudessa vaikuttavia tekijöitä. Tämä tilannehan johtuu nykyisen hallituksen päätöksestä lopettaa ARA ja myös uusien asumisoikeusasuntojen rakentaminen. Täällä varmasti ymmärretään yli puoluerajojen, että nämä on kestäättömiä päätöksiä molemmat Helsingille. Meidän alueellista eriytymistämme torjumaan tarkoitetut kaupunki uudistushankkeet perustuvat näihin rahoitusmekanismeihin.



Mielelläni kuulisin pormestarikunnasta. En tiedä, onko siellä paikalla sen edustajia salissa, mutta miten te näette tämän tilanteen ja mihin toimiin olette ryhtyneet vaikuttaaksenne hallituksen suuntaan näissä kysymyksissä.

Tässä budjettineuvotteluissa oli esillä myös itselleni vuosaarelaisena tärkeä asia Vuosaaren seniorikeskus, joka nyt on valitettavasti siirtymässä useita vuosia eteenpäin juuri tämän hallituksen muuttuneen asuntopolitiikan ja ARAn purkamisen takia. Se, että tämä vasta neljän vuoden päästä toteutuisi tämä seniorikeskus, on aivan kestämätön asia. Sitä ei alueen senioriväestö, joka odottaa sitä, on odottanut jo pitkään, ei ne voi odottaa sitä loputtomiin. Helsinki on luvannut Vuosaaren asukkaille, että tämä tulee tämä keskus.

Sen takia itsekin olen tehnyt tästä muistuttamaan valtuustoaloitteen, että se pysyisi muistissa, että se ei nyt taas mene sinne Ö-mappiin ja palata asioihin joskus kymmenen vuoden päästä. On tärkeää näitten kaupunginosien tasapainoisen kehittämisen takia, että nämä lupaukset palveluista pidetään siellä.

Kiitos.

Valtuutettu Nina Miettinen

Kiitos, arvoisa puheenjohtaja ja rakkaat valtuutetut.

Meillä on edessä tämän valtuustokauden viimeinen talousarvioesitys, ja kuinka ylpeää voinkaan olla meistä helsinkiläisistä, että se on yhdessä sovittu ja tasapainoinen esitys. Kiitos siitä kaikille. Pidetään tästä kiinni.

Epävarmassa maailmassa meidän tulee pystyä luomaan vakautta. Jokainen tarvitsee sitä, mutta erityisesti nuorten elämässä vakaus tai sen poissaolo voi ratkaista loppuelämän suunnan. Vakauden turvin uskaltaa unelmoida. Olisi se haave sitten vakituinen työpaikka, perheenisäys, oma asunto tai se, että



kaupunkiluonto suojellaan, tärkeää on, että kaupunki voi tukea ja kannatella, kuljettaa sitä jokaisen omaa unelmaa kohti.

Hyvät valtuutetut.

Sitä tämä budjetti tekee. Ohjaamme rahaa koulutukseen, palkkaamme lisää nuoriso-ohjaajia ja vahvistamme koulunuorisotyötä. Tunnistamme järjestöjen merkityksen ja korotamme niin liikunnan, nuorison, kulttuurin kuin hyvinvointi- ja terveysjärjestöjen avustuksia. Nuorilla on aikuisia, joihin turvata ja paikkoja, joissa olla. Leikki luo unelmia. Saamme kaksi uutta teemaleikkipuistoa. Harrastukset luovat unelmia. Harrastamisen Suomen mallin lisärahoituksella takaamme, että yhä useammalla lapsella ja nuorella on vähintään yksi harrastus. Edellisissä puheenvuoroissa on lueteltu vielä paljon muita tärkeitä asioita, joissa me olemme tässä budjetissa onnistuneet aina terveyskeskuskäyntien maksuttomuudesta, palkkaohjelmaan ja talvikunnassapitoon.

Pieni asia budjetissa, jonka haluan kuitenkin tässä yhteydessä nostaa esille, on asukasosallisuuden määrärahojen korotus ensimmäistä kertaa moneen vuoteen. Tämä korotus on hyvä alku oikeaan suuntaan paikallisyhteisöjen vahvistamisessa. Vaikka on sanottava ääneen, ettei tämä raha vielä mahdollista asukastaloja yhdellekään uudelle alueelle. Korotuksen ansiosta toimijat saavat nyt kuitenkin sentään palkat ja vuokrat maksettua.

Arvoisa puheenjohtaja.

Ensi vuonna uusi valtuusto löytää edestään kysymyksen kaupungin investointitasosta. Tänäkin tähän on jo viitattu, ja omasta puolestani haluaisin jo tässä yhteydessä korostaa, että meillä on jonossa valtava määrä jo todella tarkkaan harkittuja investointeja, joita tulisi saada toteutettua mieluummin aikaistetusti kuin myöhäistetysti. Meidän tulisikin ennemmin



mieltä uusia tulonlähteitä kuin karsia vaikkapa koulujen, liikuntapaikkojen ja nuorisotilojen peruskorjauksista tai palveluiden rakentamisesta uusille asuinalueille.

Teroitan vielä peruskorjausten merkitystä sen verran, että samalla kun saadaan rakennettua terveellisempiä ja turvallisempia tiloja kaupunkilaisille, peruskorjauksen yhteydessä rakennuksille saadaan samalla tehtyä energiaremontit. Se tarkoittaa siirtymistä uusiutuvaan energiaan ja samalla huomattavasti pienempiä energiakustannuksia. Nämä vanhojen rakennusten kasvavat energiakulut ovat näkyneet esimerkiksi kulttuurin ja vapaa-ajan toimialalla budjetissamme ylityksinä lähes joka vuosi tällä kaudella. Siksi painotan, että investoineilla taklataan kaupungin päästöjä ja kustannuksia.

Pääsin talousarvion neuvotteluprosessiin mukaan tiiviimmin kuin kertaakaan aiemmin ja olen vaikuttunut myös siitä prosessista, millä tähän lopputulokseen yhdessä päädyttiin. Kiitos siis kaikille myös tästä näkökulmasta.

Valtuutettu Otto Meri (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

Valtuutettu Miettinen nosti esille nämä asukastalot, ja niistä tuli mieleeni tanssilavat ja ylipäänsä kaikki muut tällaiset ikään kuin ihmisten vapaa-ajan viettoon liittyvät paikat. Taannoin sain puhelun, missä toivottiin, että kaupunki voisi rakentaa tosiaan tanssilavan laajalle tanssijoukolle. Heitä on kuulemma paljon. Poliitikassa puhutaan talkoohengestä aika usein ehkä symbolisesti, mutta ehkä mä kaipaaisin semmoista kirjaimellista helsinkiläisten talkoohenkeä. Sata vuotta sitten olisi ollut vaikea kuvitella, että innokkaat tanssijat olisi ottaneet kaupunkiin yhteyttä ja pyytäneet, että kaupunki rakenna meille tanssilava. He olisi itse sen talkoohengellä toteuttaneet.



Sama ehkä sisältyy vähän näihin ajatuksiin asukastaloista ja muista. Nykyään hirveästi vaaditaan kaupungilta kaikkea. Tuntuu, että suomalaisilta on se semmoinen talkoohenki kadonnut, että me aktiivit kokoonnutaan yhteen ja tehdään se yhdessä, ei välitetä tuosta kaupungista. Se ehkä myös tämän budjetin paisumisesta vähän kertoo, että kaupunki hoitaa nykyään yhä enemmän tehtäviä, mitkä kuuluisivat ihan yksityisille ihmisille ja muille yhteisöille.

Valtuutettu Ilkka Taipale (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

Valtuutettu Meri on sen verran nuori valtuutettu, ettei muista tilannetta, jossa Pekka Niska lupasi tehdä Helsinkiin tangolavan. Se olisi tullut joko linja-autoaseman aukiolle tai Helsingin Sanomien rakennuksen viereen. Ja rahoittaa sen myöskin. Se olisi ollut upea tangolava, jossa ulkolaiset olisivat tulleet katsomaan ja vertailemaan, onko yhtä komeaa suomalainen tango kuin Argentiinassa.

Pekka Niska kuoli kesken tätä projektia, ja hänen poikansa ei lähtenyt siihen enää mukaan. Se olisi edelleen tehtävissä, mutta mieluummin Helsingin keskustaan. Siellä kyllä ulkolaiset tulisi aika lujasti katsomaan ja varmaan oppisivat suomalaisen tangon, sen läheisyyden ja rakkauden ja kaiken muun, mitä siihen liittyy. Ja siellä laulettaisiin varmaan Taipaleen tangolauluja.

Valtuutettu Nina Miettinen (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, arvoisa puheenjohtaja.

Suosittelen kaikkia lämpimästi vierailemaan asukastaloilla. Se on paljon muutakin kuin pelkkää vaikkapa tanssilavaa. Siellä muun muassa hyödynnetään hävikkiruokaa ja työllistetään muuten ehkä haastavammin



työllistyvämpiä nuoria. Eli niillä on tosi iso merkitys monen elämässä ja samoin just näille alueiden yhteisöllisyydelle. Itse ymmärsin tämän merkityksen varsin hyvin nyt viime vuoden viettäessäni vanhempainvapaalla ja nähdessäni, minkälaista kaikkea toimintaa siellä taloilla tapahtuu.

Kiitos.

Valtuutettu Johanna Nuorteva (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

Valtuutettu Meri nosti esille sen, että pitäisi olla enemmän talkoohenkeä ja enemmän omaehtoista toiminnan järjestämistä. Meillähän Helsingissä paljon on ollutkin esimerkiksi vallatuissa taloissa kautta Helsingin historian erilaista asukastoimintaa, paikallistoimintaa, kulttuuritoimintaa, mutta ne toiminnat vikkelaasti häädetään ja ajetaan alas. Voisin kuvitella, että jos vaikkapa Ruttopuistoon pystytettäisiin pieni tanssilava tai johonkin muuhun puistoon sivummallekin, niin aika nopeasti Helsingin osalta se purettaisi.

Espoossahan oli, saatiin Hesarista lukea, vähän vastaava tilanne, että oli asukkaiden perustama terassialue rannassa. Siellä oli toimintoja ja uimaportaita, ja kaupunki päätti sen purkaa. En epäile, että meillä toimittaisi tässä toisella tavalla. Kyllä tässä paljon vaadittaisi myös uudenlaista joustavuutta kaupungilta, että saataisiin mahdollisuuksia siihen, että asukkaat tekisivätkin tämmöistä pop up -toimintaa itse enemmän.

Valtuutettu Otto Meri (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

En laillisuusmiehenä tarkoittanut tällä talkootoiminnalla siis lainvastaista talon valtausta tai mitään muutakaan lainvastaista menettelyä, vaan sitä, että



kokoonnutaan yhteen aktiivijoukolla, pyydetään kaupungilta esimerkiksi paikka, joka voitaisiin osoittaa tanssilavalle ja sitten se lava pystytetään.

Tämäntyyppistä talkoohenkeä. En sitä, että lainvastaisesti ryhdytään minkäänlaisiin toimenpiteisiin saatikka vallataan yhtään minkäänlaisia rakennuksia. Tämöistä laillista talkoohenkeä, jota Suomessa on ollut.

Tästä valtuutettu Niskan tangolavaprojektista en ole tiennyt. Suomessa kesällä tutustuin useampaankin tanssilavaan Orivedellä, Sorsakoskella, näin.

Sentyypiset Helsinkiin ei sovi, ja niissäkin oli aika hiljaista. Mutta se talkoohengen puute, mikä näkyy varmasti siinä budjetin paisumisessa. Helsinki tekee nykyään yhä enemmän ja kaupunkilaiset yhä vähemmän. Tämä roolitus on vaihtunut, mikä on valitettavaa.

Valtuutettu Arja Karhuvaara (vastauspuheenvuoro)

Kiitos tästä itse asiassa aika pienestä osasta Helsingin budjettikeskustelua, mutta haluaisin vaan muistuttaa, että Oodin lähellä siellä Töölönlahden puistossahan on jo tällä hetkellä tanssilava, joka on ainakin oman näkemykseni ja kokemukseni perusteella ollut tänä kesänä todella ahkerassa käytössä. Elikkä meidän pitää todella matalalla kynnyksellä huolehtia siitä, että meillä on erilaisia liikuntaan aktivoivia alueita helposti pystytettävissä tänne kaupungin alueelle.

Valtuutettu Sinikka Vepsä

Arvoisa puheenjohtaja ja hyvät valtuutetut.

Tänään keskustelemme tämän valtuuston viimeisestä talousarviosta, ja nykyhallituksen leikkaukset valitettavasti luovat varjon ja näkyvät myös Helsingin budjetissa.



Budjettineuvotteluissa on merkittävää 20 prosentin korotus sotepe-järjestöjen avustuksiin, jotka tukevat järjestöjen tekemää merkittävää ja monipuolista työtä. Terveysasemakäyntien maksuttomuus on tärkeä apu etenkin vähävaraisille, ikääntyneille, lapsiperheille ja työttömille. Onneksi hoitotakuu hoitajalle pääsyyn säilyi 14 vuorokaudessa ja lääkärille pääsee 30 vuorokaudessa, eikä vasta 3 kuukauden kuluttua, kuten hallitus kaavailee. Tärkeää on myös ikääntyneiden ympärivuorokautisen hoidon henkilöstömitoituksen säilyttäminen 0,65:ssä ikääntyneiden hyvän hoidon turvaamiseksi ja hoitohenkilöstön työssä jaksamiseksi.

HUSin hankalaan taloudelliseen tilanteeseen pitää löytyä apua tavalla tai toisella. Erikoissairaanhoidon ei saa rapauttaa, kuten perusterveydenhuollolle on valitettavasti paljolti käynyt. Äsken mainittujen asukastalojen toiminta on erittäin tärkeää ja tukee erilaisia helsinkiläisiä, ja niitä tulisi saada yhdenvertaisesti eri Helsingin alueille. Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan talousarvioehdotuksessa varaudutaan turvaamaan laadukkaat varhaiskasvatus- ja koulutuspalvelut kaupunkistrategian vastuuperiaate huomioiden.

Tähän kohtaan haluan tuoda esille vakavat Puistolalan asuinalueita koskevat suunnitelmat. Koillis-Helsingissä on uudistettu koulurakennuksia kauan odotetuilla hankkeilla. Uusi Maatullin peruskoulu valmistui, mutta nyt seuraavana vuorossa oleva Puistolalan peruskoulu uhkaa viivästyä kaupungin budjettisyistä. Sisäilmaongelmista kärsivän ja purettavaksi tuomitun Puistolalanraitin ala-asteen koulun piti saada uudet tilat vuonna 2026, mutta kaupunki on lykännyt aikataulua vuoteen 2029 asti. Aikataulu on kestänyt Puistolalanraitin ala-asteen oppilaille ja henkilökunnalle, jotka joutuisivat odottamaan uusia tiloja lähes viiden vuoden ajan nykyisissä purkukuntoisissa ja kosteus- ja mikrobivaurioisissa rakennuksissa. Lapset ja koulun henkilöstö altistuvat jatkuvasti sisäilmaongelmille, oppilaat sairastelevat paljon ja opettajien vaihtuvuus on suurta. Vuosikausien odottelu on liikaa.



Nyt tehtyä budjettipäätöstä pitää voida vielä tarkistaa. Jokaisella helsinkiläisellä lapsella on oikeus turvalliseen oppimisympäristöön ja työntekijällä turvallisiin ja terveellisiin työtiloihin. Kaupunkiympäristön toimialan sekä kasvatuksen ja koulutuksen toimialan on tässä kohtaa tehtävä yhteistyötä.

Kiitos kaikille budjettineuvotteluihin osallistuneille.

Valtuutettu Sami Muttilainen (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

Viittaan tässä edelliseen puhujaan sekä sitä edelliseen puhujaan.

Asukastalot on tosiaan aika tärkeä voimavara tässä kaupungissa ja toimii hyvinkin matalalla kynnyksellä. Mikäli valtuutettu Meri ei sisällöistä ole oikein tietoinen tai niihin perehtynyt, suosittelen ottamaan selvää, missä mennään. Olit myös huolissaan siitä, että otetaanko täällä kiinteistöjä luvattomasti käyttöön. Se olisi tietysti hyvin tervetullutta, että kaupunki itse antaisi kiinteistöjä ja paikkoja kaupunkilaisten yhdistystoimintaan ja ne olisi kaikille avoimia. Näin ollen tilat pysyisi paremmassa kunnossa ja tätä korjausvelkaa ei sujuisi edes näin väliaikaisesti. Tästä on hyviä kokemuksia jo nyt.

Valtuutettu Terhi Peltokorpi (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät kanssavaltuutetut.

Valtuutettu Vepsä nosti puheenvuorossaan esille Puistolaraitin koulun tilanteen. Tämä tilanne on hämmästyttänyt ja hämmentänyt erittäin paljon Puistolassa erityisesti koululaisten vanhempia, mutta laajemmin myös alueen asukkaita.



Meillä on paljon puhuttu kaupungissa siitä, että on todella tärkeää, missä kunnossa koulutilat ovat. Meillä on vaikutettu myös voimakkaasti siihen, että huonossa kunnossa olevia koulutiloja saataisiin remontoitua niin, että ne eivät aiheuta lapsille, nuorille, eivätkä myöskään tiloissa työskenteleville aikuisille terveydellistä haittaa. Puistolanraitin koulun korjaussuunnitelma on olemassa, ja nyt tosiaankin aikataulu on siirtynyt. Kun koululta vanhempainyhdistys ja johtokunta on kysellyt tästä aikataulusta, ei ole oikein edes saatu vastauksia, mitkä olisi tyydyttänyt vanhempia. Koska Kaskon suunnalta oli tiedotettu, että tästä olisi keväällä tiedotettu vanhempia, mutta vanhemmat eivät ole löytäneet mistään tällaista tiedotusta. Se ei ole tavoittanut, ei sen paremmin koulun johtokuntaa, vanhempainyhdistystä eikä ketään yksittäistä vanhempaakaan. Olen nyt kuullut, että jonkin sortin keskustelutilaisuus olisi nyt tästä järjesteillä.

Mä todellakin toivoisin, että erityisesti silloin kun on puhe ja kysymys päiväkotien tai koulujen rakentamisesta tai peruskorjauksista, tiedottaminen olisi aina selkeätä, yksiselitteistä ja sellaista, että jälkikäteen ei tarvii etsiskellä, että oliko siitä oikeasti tiedotettu tai ei. Ainakin sitten jos on jäänyt tiedottamatta, niin se selkeästi todettaisiin, että ei ole tullut tiedotettua asianmukaisesti. On nimittäin erittäin merkillistä, että tällaisesta asiasta ei tiedetä koulussa mitään.

Valtuutettu Sinikka Vepsä (vastauspuheenvuoro)

Kiitos.

Komppaan Terhi Peltokorpea tästä tiedottamisesta.

Kyllähän nämä koskee budjettia, jos tulee parakkeja lisää, Puistolan peruskoulu viivästyy. Siellä on iso liikuntahalli. Se tulee toimimaan parakissa monta vuotta. Puistolan koulujen pihat on parakeilla miehitetty. Kyllähän nämä maksaa kaupungille. Nyt pitää ottaa tässä tulevassa budjetissa huomioon, että



Puistolan kouluuunnitelmat pysyy aikataulussa ja ne valmistuu nimenomaan ja näitä pitää tarkastella.

Se kaupunkiympäristön tilaisuus on 4. joulukuuta. Valitettavasti itse en ainakaan pääse, mutta toivottavasti kaikki vanhempainneuvoston jäsenet pääsevät.

Kiitos.

Ledamoten Mia Haglund

Tack, ärade ordförande. Bästa fullmäktige.

Ajattelin omassa puheessani keskittyä suureen kuvaan.

Meillä ei Helsingissä ole aihetta manata esiin synkkiä pilviä, kun me puhutaan kaupungin talouden tulevaisuudesta sellaisessa tilanteessa, jossa kaupunkiin on keskittynyt merkittävä osa koko Suomen varallisuudesta, koulutetusta väestöstä ja hyvinvoinnista. Jos me katsotaan kauemmas tulevaisuuteen, kaupunkilaisten ja kaupunginosien välinen eriarvoistuminen sekä segregatio on paljon velka-asteen nousua suurempi uhka. Helsingissä velkaantumisaste per asukas onkin hyvin maltillinen. Vaikka se kaksinkertaistuisi seuraavan valtuustokauden aikana, se pysyisi kuitenkin alle sen, mitä suomalaisilla kunnilla keskimäärin on velkaa asukasta kohden.

Paras tapa taata vakaa ja hyvinvointia asukkaille luova talous, on toteuttaa kaupunkia, joka panostaa asukkaisiin, kulttuuriin ja yhdenvertaisuuteen. Tämä tehdään pitämällä huolta hyvästä varhaiskasvatuksesta, koulutuksesta ja hoivasta sekä sen henkilökunnasta koko kaupungissa. Se tehdään rakentamalla nopeiden ja kestävien joukkoliikenneyhteyksien varten hyviä koteja ja samalla pitämällä joukkoliikenteellä liikkuminen mahdollisimman



edullisena. Se tehdään huolehtimalla meidän arvokkaasta luonnosta ja saavutettavasta merellisyydestä.

Meidän on oltava moninaisten kaupunginosien, leikkimielisten puistojen, iloisen liikunnan ja sykehdyttävän taiteen kaupunki. Helsingin on oltava itseensä uskova kaupunki, jossa nykyiset asukkaat viihtyvät ja jonne uudet asukkaat hakeutuvat. Jonne syntyy uusia mahdollisuuksia ihmisille toimia, tehdä töitä ja nauttia vapaa-ajasta.

Meidän tulee suhtautua avoimesti ja ennakkoluulottomasti kaikkiin helsinkiläisiksi haluaviin riippumatta, missä maassa he ovat syntyneet, riippumatta heidän uskonnosta tai uskonottomuudesta ja riippumatta siitä, ovatko he tulleet tänne työn vai turvapaikan perässä. Uudet helsinkiläiset lämpimästi vastaanottamalla ja heille mahdollisuuksia antamalla me teemme pitkäjänteisimmän teon tulevaisuuden kuntatalouden eteen.

Ärade ordförande.

Tässä budjetissa me osoitamme hyvän yhteiskunnan perustan eteen tarvittavaa tekemisen meininkiä, kun panostamme taiteeseen ja kulttuuriin sekä lasten harrastusmahdollisuuksiin. Me tuemme elintärkeää järjestötoimintaa ja me pidämme kiinni perusterveydenhuoltoon pääsystä hoitotakuun avulla, emmekä peri terveyskeskusmaksuja.

Meillä on Helsingissä edelleen paljon parantamisen varaa. Asunnottomuus tulisi saada loppumaan lisääntymisen sijaan. Henkilöstöä tulee olla riittävästi, jotta jokaiselle lapselle löytyy päiväkodeista ja kouluista turvallisia aikuisia, ja vanhusten ympärivuorokautisessa hoidossa on aina oltava auttava käsi lähellä. Kunnianhimoa me tarvitsemme lisää myös liikenteen päästöjen alentamiseksi.

Arvoisa puheenjohtaja ja valtuutetut.



Helsingillä on kuitenkin eväät vastata näihin ja muihin tulevaisuuden haasteisiin. Sillä pormestarin ja kokoomuksen tarkoitushakuisesta velkapelottelusta huolimatta tämä talousarvio osoittaa, että me sekä voimme että uskallamme panostaa kaupunkiin, joka sisäänpäin kääntyneen näivettymisen sijaan luo uutta, pitää huolta asukkaistaan ja toivottaa uudet tulokkaat tervetulleiksi.

Kiitos.

Valtuutettu Marko Kettunen

Kiitos.

Näin ryhmien ulkopuolisenakin ilahduttaa tämä konsensus, joka on saavutettu tämän budjetin tekemiseksi. Vaikkakin näistä jälkipuheenvuoroista olen huomaavinani, että [epäselvää] saattaa olla tämä juhlapuhe ja erimielisyyksiä on paljon, joka on erittäin hyvä asia.

Muutama huomio on vaan täälläkin käytyyn keskusteluun.

Täällä on monen kertaan mainittu, että Helsinki tekee kovaa tulosta, niin korjataan se nyt tänäkin vuonna. Julkinen talous ei tee mitään tulosta. Me verotamme liikaa kaupunkilaisia yhä edelleen vuosi toisensa jälkeen. Siitä on kysymys. Me yliverotamme kaupunkilaisia. Siitä olisi hyvä päästä eroon. Se näyttää vielä sillä lailla olevan, että tämä yliverottaminen ennakoidaan joka vuosi ja ne rahat sitten tuhlataan investointeihin ikään kuin etukäteen. Ja kun sekään ei enää riitä, sitten otetaan vielä lisää velkaa. Siinä mielessä sekin on vain osatotuus, että verotus ei kiristy. Sekään ei pidä paikkaansa. Velka on siirrettyä verotusta. Näin se vain ikävä kyllä on.

Mitä tulee näihin investointeihin, niin ehkä se on se, mistä meidän pitäisi vähän nyt päästä eroon, tästä jatkuvasta investointikiimasta, koska se tuottaa meille



ongelmia. Otetaan nyt esimerkkinä täälläkin mainittu Heka, jonka käyttötalous ei enää kestä siitä, kun rakennetaan taloja niin paljon, että investointeihin kuluu varat. Ja käyttötalous on sen takia kuralla, ja sitä joudutaan kompensoimaan täältä lisäbudjeteilla. Toinen hyvä esimerkki ehkä HSL. Kun me olemme investoineet niin paljon näihin kiskoihin pitkin kaupunkia, siitä sitten seuraa, että HSL:n käyttötalous ei enää kestä sitä kuluvirtaa, mikä heille on aiheutettu. Investointeja voisi kyllä yrittää saada alas ja sitä kautta kaupunkilaisten yliverottamista pois.

Kiitos.

Valtuutettu Arja Karhuvaara

Valtuutetut.

Onnea kaikille niille, jotka olivat mukana tässä budjetin valmistelussa. Ei ollut mikään helppo tilanne, mutta lopputulos oli mielestäni odotettua parempi.

Tähän kuitenkin liittyy tiettyjä riskejä ja ristiriitoja mun mielestä edelleen. Esimerkiksi teolliset tekniset työpaikat, jotka täällä Helsingissä vaihtuvat palvelualojen työllisyydeksi, ja käytettävissä olevien tulojen väheneminen esimerkiksi hintojen korotusten ja verojen korotusten myötä tulevat näkymään. Meillä on kuitenkin keskimääräistä matalammat palkat tai keskimääräiset palkat. Meillä on nousevat verot, nousevat asumiskustannukset. Ja ne saavat ison riskin aikaan kaupungissa myöskin sille, että pysyykö täällä työpaikat ja pystyvätkö täällä asumaan työtä tekevät ihmiset vai joutuvatko he muuttamaan naapurikuntiin.

Määrältään kasvavan ja kotona asuvan senioriväestön hyvinvointi ja turvallinen ikääntyminen haastavat myöskin työkykyisen ja työhaluisen työvoiman riittävyyden. Ikäihmisten sosiaalinen osallisuus yhteiskuntaan edellyttää kykyä ja mahdollisuutta hoitaa asioitaan yhdenvertaisesti digitalisoituvassa



yhteiskunnassa. Samoin julkisen liikenteen saavutettavuus ja kattavuus ja helppo liikkuminen parantavat ikäihmistenkkin elämänlaatua.

Sen vuoksi meidän pitäisi jotenkin pitää huolta siitä, että tervettä kehitystä tukeva lapsuus ja into oppia ja tahto ja fyysinen sekä henkinen kyky tehdä työtä säilyisivät. Ne ovat kuitenkin perusta täällä sille, että täällä kaupungissa viihdytään ja että tänne halutaan juurtua. Senkin takia tämä on erinomaisen hyvä tässä budjetissa, kun kouluihin ja päivähoitoon yritetään nyt enemmän satsata siihen, että niiden haasteita saadaan kaadettua.

Sitten meillä on tarveperusteinen rahoitus kouluissa, mistä täällä oli puhetta. Se ei mielestäni saisi kohdistua pelkästään mustavalkoisesti näihin kaupunkikehitysalueisiin. Myöskin keskustan kouluissa löytyy tällä hetkellä kouluja, joilla tarve lisärahoitukseen on olennainen. Senkin takia, että me olemme täällä onnistuneet luomaan alueita, missä on sekaisin erilaisiin tuloihin perustuvaa asutusta. Niitä koulujakaan ei saisi unohtaa tässä rahoituksessa.

Kun oppilashuoltoon lisätään henkilöstöä ja oppimisen tukeen lisätään henkilöstöä ja satsauksia, tärkeää olisi myös puuttua lasten aivojen toimintaa ohjaavaan ravitsemukseen. Jotenkin toivoisin, että THL:n uusi ravintosuositus hedelmiseen ja raakatuotteiseen otettaisiin oikeasti tosissaan myös meidän koulujen lounaissa. Ja tietenkin toivon, että nämä välipalat vaikka hedelmän muodossa saataisiin ainakin ala-asteelle aikaiseksi.

Kiitos kaikille budjetissa mukana olleille.

Valtuutettu Seija Muurinen

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

Tässä talousarviotekstissä mainitaan Helsingillä olevan lähivuosina haasteita talouden ja toiminnan sopeuttamisessa sote-uudistuksen sekä TE-uudistuksen



jälkeiseen kuntien rahoitusmalliin. On hienoa kuulla, että taloutta on hoidettu vastuullisesti eikä talouden äkkijarrutukseen ole nyt ollut tarvetta.

Talousarvion 2025 toimenpiteissä, etenkin liitteissä, on otettu hyvin huomioon hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen eli hyte, josta Karhuvaara tässä jo puhuikin. Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen oli myös juuri kuulemassani STM:n virkahenkilön sote-uudistusta koskevassa esityksessä ensimmäisenä ehdotuksena siihen, miten koko Suomen sosiaali- ja terveydenhuolto olisi uudistettava. Esityksessä mainittiin muun muassa, että painopistettä tulee siirtää palvelutarpeita ennaltaehkäisevään toimintaan.

Tämä on tärkeä viesti, sillä kuten talousarvioesityksessäkin sanotaan, sovittujen yhteisten toimenpiteiden avulla voidaan tukea asukkaiden hyvinvointia muun muassa pyrkiä vähentämään eri väestöryhmien välisiä hyvinvointi- ja terveyseroja. Toimivalla hyte-yhteistyöllä on myös mahdollista vaikuttaa esimerkiksi raskaiden sote-palvelujen tarpeeseen. Helsingin talousarviossa luvataankin, että lisäämme ehkäisevää ja ennakoivaa työtä sekä teemme tiivistä yhteistyötä järjestöjen ja muiden sidosryhmien kanssa hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi. Ja tärkeänä sanomana hyvinvoinnin ja terveyden ja turvallisuuden edistämisen toiminnot ovat osa kaikkia palveluja.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen ja ennaltaehkäisy eivät ole vain sote-toimialan tehtävä, kuten se helposti mielletään. Esimerkiksi iäkkäiden tai liikuntaesteisten hyvinvointia ja terveyttä voidaan tukea talousarviossa mainitulla lisärahoituksella katujen kunnossapitoon. Tai tarjoamalla heille riittävästi sopivia toimivia asuntoja, joissa he selviytyvät mahdollisimman itsenäisesti. Tai suunnittelemalla esimerkiksi bussireitit ja pysäkit hyvin saavutettaviksi myös apuvälineillä. Kaupunkiympäristötoimialan lisäksi myös kulttuuri-, liikunta- sekä opetustoimen on tärkeä huomioida myös iäkkäät ja muut erityistä tukea tarvitsevat ihmiset toiminnassaan.



Talousarvion mukaan Helsingissä erityistä huolta aiheuttavat nuorten mielen hyvinvoinnin haasteet. Mielen hyvinvoinnin haasteiden yleistyminen näkyy myös depressiolääkkeistä korvausta saaneiden nuorten osuuden nousussa. Sikäli tässäkin ryhmässä myös muut toimialat sote-toimialan ohella ovat tärkeässä roolissa nuorten hyvinvoinnista ja terveydestä huolehtimisessa jo varhaisessa vaiheessa. Toivonkin, että kaikilla toimialoilla tullaan tulevana vuonna panostamaan hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen ja nähdään kaikenlainen ennakointi tärkeänä. Se on hyödyksi sekä kaupunkilaisille että myös kaupungin taloudelle.

Kannatan talousarvion hyväksymistä.

Kiitos.

Valtuutettu Outi Alanko-Kahiluoto

Arvoisa puheenjohtaja ja hyvät valtuutetut.

Helsingillä on maan pääkaupunkina mahdollisuus toimia vastavoimana maan hallituksen politiikalle. Hallituksen toimia vasten Helsingin budjettineuvotteluiden valonpilkahduksia ovat muun muassa terveysasemakäytien pysyminen maksuttomina, kulttuurimäärärahojen nostaminen sekä sosiaali- ja terveysalan järjestöjen avustusmäärärahojen nosto.

Olen iloinen siitä, että kulttuurilautakunta tuki yksimielisesti tekemääni talousarvioaloitetta kulttuurin määrärahojen nostamisesta ja että tuki aloitteelleni löytyi myöhemmin myös budjettineuvotteluista. Nostamme nyt kulttuurin määrärahoja kahdella ja puolella miljoonalla eurolla. Tämä ei kata kuin osan valtion päättämistä leikkauksista, mutta on hyvin tärkeä käden ojennus kulttuurialalle, ja sillä on suuri merkitys koko maan kulttuurille.



Esimerkiksi puolet vapaan kentän koko maan toimijoista toimii ja työskentelee juuri täällä Helsingissä.

Pystyttekö te kuvittelemaan Helsinkiä ilman sen teattereita, museoita ja kulttuuritapahtumia? Minä en pysty. On tärkeää, että kulttuuri on myös jatkossa kaikkien kaupunkilaisten saatavilla. Kulttuuri on merkittävä tekijä Helsingin kaupungille yhteisöllisyyden, viihtyisyyden ja vetovoiman kannalta ja myös työllisyyden kannalta. Allekirjoittakaa siis tekni Sakset seis! -adressi kulttuurin pelastamiseksi. Löytyy netistä. Kulttuuriala tulee olemaan kovilla, kun hallituksen päättämät alvin korotukset nostavat samaan aikaan lippujen hintoja, kun määrärahoista leikataan.

Helsinki on, paitsi Suomen kulttuuripääkaupunki, myös tärkeä suunnannäyttäjä siinä, mihin suuntaan Suomi hyvinvointivaltiona on menossa. Olemme tällä kaudella vastustaneet hallituksen leikkauksia lastensuojelun jälkihuoltoon ja nyt pidämme kiinni pääsystä terveysasemalle kohtuullisessa ajassa, samalla kun maamme hallitus heikentää ihmisten pääsyä perusterveydenhoitoon. Budjettineuvotteluiden tärkeä päätös on myös se, että Helsinki lupaa ottaa käyttöön perusterveydenhuollon omalääkärimallin kaltaisen omatiimimallin kaikilla terveysasemilla, erityisesti paljon palveluita tarvitseville ja monisairaille. Hienoa. Kovina aikoina on erityisen tärkeää pitää huolta sairaista ja heikommista kaupunkilaisista.

Hyviä päätöksiä ovat myös peruskoulujen ja lukioden oppikirjojen määrärahat, nuorisotyön tukeminen sekä ammatillisen koulutuksen määrärahojen nostaminen. Budjettineuvotteluissa päätettiin myös kaupungin työntekijöiden työsuhdepolkupyörästä, mikä on myönteinen vastaus omaan talousarvioaloitteeseeni. Helsingissä selvitetään nyt oman talousarvioaloitteeni mukaisesti työsuhdepolkupyöräedun käyttöönottoa Helsingin kaupungin henkilöstölle. Budjettineuvotteluissa sille myös varattiin tarvittava rahoitus. Tästä kiitos neuvottelijoille.



Kiitoksia.

Apulaispormestari Paavo Arhinmäki

Valtuutettu Kivelä näyttää poistuvan juuri sillä hetkellä, kun tulen puhumaan, ja ymmärrän sen.

Hyvät valtuutetut.

Täällä on noussut monissa puheenvuoroissa esille kulttuurin tilanne ja se, miten me tällä budjetilla tulemme vastaan kulttuurin toimijoita. Tulemme nostamaan historiallisella kahdella ja puolella miljoonalla eurolla kulttuurin avustuksia, joita ohjataan sekä valtionosuuksia saaville toimijoille, joita on noin 30 Helsingissä, että myös tietenkin vapaan kentän toimijoille, joista noin puolet toimii Helsingissä. Se tarkoittaa 12 prosentin korotusta meidän avustusmäärärahoihin.

Tämä on tietenkin myös vastaus sille kulttuurivihamieliselle politiikalle, mitä valtion tasolla tehdään. Mutta ennen muuta tämä on kysymys Helsingin omasta kulttuuripolitiikasta. Kysymys ei ole vain ensi vuodesta, vaan meidän olemme yhdessä johdonmukaisesti vahvistaneet taiteen ja kulttuurin avustuksia tällä valtuustokaudella. Itse asiassa tämän budjetin myötä, kun se hyväksytään, tällä nelivuotiskaudella olemme korottaneet kulttuurin avustusten tasoa 24,5 prosenttia. Se on kova ja historiallinen kulttuuriteko tältä valtuustolta. Se on osoitus siitä, että me teemme kulttuuripolitiikkaa. Emme vain niin, että reagoimme muiden tekemiseen, vaan ennen muuta niin, että haluamme monipuolisesti vahvistaa, antaa mahdollisuuksia myös uusille toimijoille tulla taiteen ja kulttuurin kentälle.

Arvoisa toveri puheenjohtaja.



Helsinki on poikkeava kaupunki ja kunta suurimmasta osasta Suomen kaupungeista. Meillä nuorten määrä kasvaa. Sen vuoksi on erittäin tärkeää, että nuoriso-ohjaajien määrä kasvaa samassa suhteessa kuin nuorten määrä kasvaa. Jälleen tässä budjetissa lisäämme nuoriso-ohjaajien määrää, joka tarkoittaa, että tällä koko valtuustokaudella olemme palkanneet parikymmentä koulutettua osaavaa ohjaajaa lisää tukemaan nuoruutta, tukemaan nuorten elämää, tukemaan nuoria erilaisissa elämänvaiheissa.

Samaan aikaan ensin koronapalautumismäärärahoilla kokeilimme koulunuorisotyötä. Kun siitä saatiin erinomaista palautetta rehtoreilta, opettajilta, nuoriso-ohjaajilta, vanhemmilta, me päätimme tämän vuoden budjetissa laajentaa koulunuorisotyötä, mutta myös vakinaistaa sen. Ja ensi vuoden budjetissa, jota nyt käsittelemme, jatkamme sitä niin, että myös toiselta asteelta peruskoulun puolelle pystymme tuomaan koulunuorisotyötä. Tämä on erittäin tärkeä päätös meille, koska tämä on ollut toimintamalli, joka on saanut valtavasti kiitosta.

Samaan aikaan huolehdimme siitä, että Harrastamisen Suomen malli, jonka ensisijainen tavoite ja tehtävä on huolehtia siitä, että jokaisella nuorella olisi ainakin yksi harrastus, jokainen löytäisi jonkin kiinnostavan jutun, niin sen mahdollisuudet turvataan.

Arvoisa toveri puheenjohtaja.

Helsinki kasvaa, asukasmäärä kasvaa. Sen vuoksi meidän palveluiden määrän pitää kasvaa, ja se näkyy liikuntapalveluissa. Me olemme tehneet ennätysmäiset liikunta-investoinnit tämän valtuustokauden aikana. Silloin kun aloitimme, liikuntapaikkainvestointien määräraha oli 8–9 miljoonaa. Tänä vuonna käytämme liikuntapaikkainvestointeihin yli 20 miljoonaa. Yli tuplasti sen, mitä käytimme ennen tämän kauden alkua. Tämä vaatii tietysti sitä, että meillä on myös entistä useampia naisia ja miehiä huolehtimassa meidän



liikuntapaikoista. Tässä budjetissa pyrimme vastaamaan myös siihen, että kenttiä voidaan jäädyttää, kenttiä voidaan aurata, kenttien nurmikoita ajetaan, ulkokuntasaleja korjataan, huolletaan. Me olemme lisänneet myös ylläpitoon, ei vain investointien määrärahoihin.

Arvoisa toveri puheenjohtaja.

Lopuksi kirjastopalveluiden osalta budjetin yhteydessähän päätimme, että lisäämme omatoimiaukioloaikoja. Eli niissä kirjastoissa, joissa on mahdollisuus mennä sen ajan ulkopuolella kuin työntekijät on, niitä lisätään aamuisin ja iltaisin. Palvelu henkilökunnan jatkuu samalla tavalla kuin aikaisemmin, mutta niille meille, jotka menevät esimerkiksi iltaisin työpäivän jälkeen, on jatkossa mahdollisuus pidemmän aikaa käydä lainaamassa ja palauttamassa kirjoja. Tämä on taas yksi askel eteenpäin siinä, että monipuolisesti erilaisissa elämäntilanteissa olevia ihmisiä palvelemme myös kirjaston puolella.

Valtuutettu Minna Lindgren

Kiitos.

Joskus asenteet muuttuvat nopeasti, mistä esimerkkinä on tässä talousarviossa omalääkärimallin aloittamisen sisällyttäminen budjettiin. Tein asiasta aloitteen viime keväänä, ja se on matkustanut kaupungin järjestelmässä utterasti niin, että valtuuston pitäisi käsitellä se tänään asialistan viimeisessä kohdassa, jos milloinkaan jaksamme sinne asti istua. Aloitteen käsittelyllä ei onneksi olekaan kiire, koska se on jo toteutumassa budjettineuvottelujen tuloksena, mistä kiitän.

Tutkimusten mukaan merkittävin este omalääkärimallin toteuttamisessa on byrokratia. Kun Helsinki on ottamassa nopean loikan mallin mahdollistamiseksi, voimme olettaa, että kaupungin byrokratia ei tässä ole este. Siitä olen iloinen samalla kun oletan, että ensi vuonna aloitettava paljon hoitoa tarvitsevien



potilaiden omalääkärisysteemi kaikilla terveysasemilla on vasta ensimmäinen askel prosessissa, jonka tavoite on saada kaikki helsinkiläiset järjestelmän piiriin.

Kulttuurista on tänään puhuttu poikkeuksellisen paljon, mistä olen tietysti iloinen, eikä täällä jo sanottuun ole oikeastaan mitään lisättävää. Kuten apulaispormestari Arhinmäki totesi, tämä valtuusto on tehnyt historiallista kulttuuripolitiikkaa, ja siitä olen iloinen ja ylpeä.

Kiitos.

Valtuutettu Osmo Soininvaara

Arvoisa puheenjohtaja.

Koska tämä budjetti on neuvotteluissa taputeltu, katson vähän, mitä pitäisi seuraavissa budjeteissa tehdä, varsinkin kun ehkä en ole niitä enää käsittelemässä.

Me kaikki täällä haluamme Helsingin menestyvän myös tulevina vuosina. Sitä, mikä saa kaupungit menestymään on tutkittu paljon. Ilmiselviä edellytyksiä ovat fyysiset asiat, kuten satama, lentokenttä ja yliopisto. Mutta kaupunkitutkijat ovat varsin yksimielisiä myös kahdesta muusta ehdosta. Ne ovat suvaitsevainen ilmapiiri ja kukoistava kulttuuri.

Kaikissa menestyvissä kaupungeissa on ollut suvaitsevainen ilmapiiri kaikkia vähemmistöjä kohtaan. Vieläpä niin, että jos tuo vapaamielinen ilmapiiri on sammunut kohti konservatiivisuutta ja vähemmistöjä syrjiväksi, kaupungin menestys on samalla hiipunut. Tutkimuksissa indikaattorina suvaitsevaisuudelle on usein ollut suhtautuminen sukupuolivähemmistöihin, mutta varmaan vaikuttavana tekijänä on suvaitsevainen ilmapiiri noin yleensä.



The Economist -lehdessä oli muutama vuosi sitten tutkimus siitä, mikä ennusti 1800-luvun suurten eurooppalaisten kaupunkien menestystä seuraavalla vuosisadalla. Yllättäen merkittäväksi tekijäksi löytyi ooppera. Ei varmaankaan ole niin, että ooppera oli se, joka tässä suoraan oli se syy, vaan ooppera toimi indikaattorina. Oli helppo mitata, onko ooppera vai eikö ole oopperaa. Toisin sanoen Tampereellakin on vielä jotakin mahdollisuuksia.

Nämä kumpikaan asia, kulttuurin arvostus tai suvaitsevainen ilmapiiri, eivät nyt ole oikein muodissa valtiollisella tasolla. Eivät Yhdysvalloissa, eivät Venäjällä, eivät Unkarissa eikä valitettavasti myöskään Suomessa. Pelkään pahoin, että tätä samaa negatiivista kehitystä on odotettavissa jatkossakin. Mutta vaikka valtiot menetetään, toivo elää kaupungeissa, nimenomaan isoissa kaupungeissa. Orbán kyllä hallitsee Unkaria omalla tavallaan, mutta Budapest on sivistyneitten voimien käsissä edelleen. Trump voitti Yhdysvalloissa, mutta menestyvät kaupungit äänestivät toisin.

Länsimaisen sivistyksen toivo on nyt suurissa kaupungeissa. Helsingin budjetissa on toimittu ilahduttavasti valtion ankeuttamispolitiikkaa vastaan, kuten esimerkiksi vihreiden ryhmäpuheenvuorossa todettiin. Tämänhän on aiemmalla lausunnolla vahvistanut myös perussuomalaisten pormestariehdokas. Hän sanoi jotain sellaista, että Helsinki pilaa perussuomalaisten saavutuksia valtakunnan politiikassa omilla toimillaan. Tästä en ole pahoillani, vaan suorastaan ylpeä ja iloinen. Seuraavissa Helsingin budjeteissa on varauduttava toimimaan vielä voimallisen valtion kulttuurivihamielistä ja vähemmistöjä sortavaa politiikkaa vastaan, koska pelkään pahoin, että valtion toiminta jatkuu edelleen siihen suuntaan.

Se valitettavasti vaatii myös rahaa, ja rahaa vaatii myös se, että meidän on huolehdittava niistä paljon parjatuista investoinneista, jotta voimme pitää kaupungin toimivana. Toivon, että salin oikealla puolella ollaan valmiita vahvistamaan kaupungin tulopohjaa verotusta tarkastamalla, lähinnä



kiinteistövero, koska palveluihin nojaavalle paikallistaloudelle korkea tuloverokiila on myrkyä. Sen takia Helsingissä tuloveroja ei pitäisi kovasti nostaa. Salin vasemmalla puolella tulisi hyväksyä, että Helsingissä tarvitaan myös hyvätuloisia veronmaksajia. Heitä kaikkia ei kannata häätää Espoon taloutta vahvistamaan.

Ongelmien työntäminen tulevaisuuteen velkaantumalla ei ole järkevää lainkaan. Tästä olen Vasemmistoliiton kanssa aivan eri mieltä. Helsingillä on muuten valtava maaomaisuus, joka jo nyt rahoittaa kaupungin budjettia merkittävästi noin yhden veroprosenttiyksikön verran. Se voisi muuten rahoittaa vielä paljon enemmän.

Kiitos.

Valtuutettu Eeva Kärkkäinen

Kiitos, arvoisa puheenjohtaja.

Ensinnäkin on todettava, että Helsingin ensi vuoden talousarviossa on valtavasti myönteistä. Erityisen tyytyväinen olen siitä, että meillä on Helsingissä varaa niin pyrkiä turvaamaan kulttuurialan elinvoimaa kuin koulutus-, sosiaali- ja terveyspalveluiden laatua. Tähän edellytyksenä ovat tietysti Helsingin vahvat verotulot, työ ja yrittäjyys. Näistä on pidettävä jatkossakin huolta ja tähän tarvitaan paitsi houkuttavaa kaupunkia, myös hyvää yhteistyötä helsinkiläisten yritysten ja yrittäjien kanssa.

Puheenvuorossani keskityn kahteen asiaan: tavoitteisiin ja mittareihin sekä kaupunkiympäristöön.

Ensinnäkin mittareista. Kaupungin talousarviossa ensi vuodelle on paljon hyviä asioita ja tavoitteita, joita on helppo kannattaa. Välillä talousarviota lukiessa tuli kuitenkin mieleen, että onko tavoitteita liiankin paljon. Onko uhkana, että



joitakin tärkeitä tavoitteita jää saavuttamatta, koska emme riittävästi priorisoi, mihin keskitymme. Kun tavoitteita on paljon, on tärkeää, että meillä on selkeät mittarit, joilla tavoitteiden toteutumista seurataan. On myönteistä, että talousarviossa monien tavoitteiden osalta on niille määritelty selkeät ja osuvat seurattavat mittarit.

Joidenkin tavoitteiden osalta mittarit ovat epätäydellisempiä. Erityisesti mietin sitä, miten hyvin olemme onnistuneet asettamaan ja seuraamaan tavoitteita liittyen asuinalueiden ja koulujen eriytymiseen sekä asukkaiden terveys- ja hyvinvointierojen kaventamiseen. On välttämätöntä, että kehitämme jatkuvasti tiedolla johtamista, jotta voimme paitsi seurata kaupungin ja kaupunkilaisten hyvinvoinnin kehitystä, myös ymmärtää paremmin palveluidemme vaikutuksia ja sitä kautta ohjata rajallisia verovaroja mahdollisimman hyödylliseen toimintaan.

Seuraavaa valtuustokautta ajatellen voisi olla tarpeen valita joitain ydinmittareita, joiden tavoittelemiseen sitoutuisimme poikkihallinnollisesti ja joiden saavuttamiseen keskityttäisiin aivan erityisesti. Tämä voisi helpottaa priorisointia ja siten auttaa tavoitteiden saavuttamisessa.

Arvoisa puheenjohtaja.

Toiseksi kiinnitän huomiota talousarvion tavoitteisiin liittyen vehreyteen ja kauneuteen sekä kaupunkilaisten hyvinvointiin. Sillä, millainen kaupunki silmiemme edessä avautuu, kun astumme ovesta ulos tai katsomme ikkunasta pihalle, on valtava merkitys hyvinvoinnillemme. Suurin osa meistä toivoo, että ympäristö on vihreä, esteettinen, siisti ja elävä.

On myönteistä, että talousarviossa mainitaankin muun muassa, että vehreyden määrää Helsingissä lisätään ja Helsinkiin halutaan luoda kauneutta. Toisaalta en voi olla miettimättä, miten tämä käytännössä toteutuu kaupunkia kehittäessä



ja rakentaessa. Tällä hetkellä monen helsinkiläisen kokemus kaupungin suunnasta on päinvastainen. On tärkeää, että nämä tavoitteet todella ohjaavat kaupungin rakentamista. Viheralueiden ja vaikkapa puuston määrän lisäämisessä konkreettisten tavoitteiden asettaminen on helpompaa. Mutta miten mitata kaupunkilaisten kokemusta oman asuinalueen estetiikasta ja varmistaa, että hyödynnämme ne mahdollisuudet, mitä meillä on kaupungin viihtyisyyden lisäämiseen? Tässä meidän on oltava parempia ja etsittävä ratkaisuja, joilla varmistamme, että Helsinkiin rakennetaan laadukkaita ja kauniita rakennuksia.

Arvoisa puheenjohtaja.

Lopuksi kannatan valtuutettu Peltokorven vastaesitystä kotihoidon tuen Helsinki-lisän palauttamisesta.

Kiitos.

Apulaispormestari Daniel Sazonov

Kiitos, puheenjohtaja. Hyvä valtuusto.

Muutama sana erityisesti sosiaali-, terveys- ja pelastustoimen näkökulmasta.

Ryhmäpuheita kuunnellessa ja sitä seurannutta keskusteluakin hyvin kiitettävästi näkyivät sosiaali- ja terveyspalvelujen teemat puheenvuoroissa. Se on tietenkin vahvasti perusteltua, koska sote ja pelastus edustaa käytännössä puolta meidän kaupungin käyttötalousmenoista ja sillä tavalla on painoarvoltaan ehkä jopa keskeisin. Tietenkin myös se erityispiirre, joka liittyy siihen, että jos me olisimme irrallinen hyvinvointialue, me olisimme Suomen suurin ja merkittävin sellainen. Eli tämä keskustelu on paikallaan.



Isosta kuvasta voin sanoa sen, että olen erittäin tyytyväinen, että me olemme pystyneet laajalla yhteisymmärryksellä viemään eteenpäin sote-uudistuksen jälkeisessä maailmassa maltilla meidän sote-palveluiden, pelastuspalveluiden rahoituksen ja talouden kokonaisuutta. Me emme ole missään vaiheessa lähteneet keulimaan, painaneet kohtuuttomasti kaasua, mutta toisaalta olemme pystyneet myöskin välttämään sen, ettemme ole joutuneet vetämään käsijarrusta niin kuin kovin monet alueet Suomessa. Joka on tarkoittanut muun muassa merkittäviä yt-kierroksia ja tietenkin palveluiden rajauksia, vähennyksiä, sopeutuksia.

Ensi vuoden talousarvio on hieman ylijäämäinen, ja sillä varaudutaan nyt ennen kaikkea siihen näköpiirissä olevaan niukkuuteen, joka voimistuu erityisesti 2026–2027. Tässäkin teemme hyvää ennakoivaa politiikkaa. Tämä tarkoittaa myös sen, että näillä näkymin tulemme olemaan ainoita alueita Suomessa, joka välttää alijäämämenettelyn. Erilaisia ovat näkymät. Joillakin on parempi mahdollisuus onnistua kuin toisilla, mutta me erotumme selkeästi siitä joukosta, ja nähdäkseni me kaupungin päättäjinä voimme pitää tätä suoritusta hyvänä.

Kun me katsomme tarkemmin palveluiden kokonaisuutta, täällä on noussut vahvasti esiin meidän terveysasemapalvelut, hoitajalle pääsy, lääkärille pääsy. Olen tyytyväinen siitä, että me asetamme lääkärille pääsyn kiireettömän hoidon tavoitteeksi 30 päivää, joka oli alun perinkin lautakunnan sekä meidän virkavalmistelun esitys. Se asettuu luontevaan kohtaan nyt tässä pitenevän hoitotakuun maisemassa.

Toinen asia, joka nousee esiin, on tämä hyvin vahva kirjaus omalääkärimallista. Sanoisin, että se on luontevaa jatkumoa sille, että mehän olemme tehneet tätä omatiimimallipohjaista, mutta myös erityisesti paljon palveluita tarvitseville oman lääkärin nimeämistä aikaisemminkin. Tällä



linjauksella me nyt eräällä tavalla pontevoitamme sitä työtä. Tästähan onkin keskusteltu paljon myöskin täällä valtuustossa tästä kokonaisuudesta.

Me huomioimme myöskin haavoittuvammassa asemassa olevat ryhmät. Korostimme esimerkiksi hatkanuorten tilanteeseen tiukempaa puuttumista ja esimerkiksi asumisneuvonnan palveluiden varmistamista tilanteessa, jossa toimintaympäristö on lisännyt myöskin niiden palveluiden kysyntää. Olemme myöskin jättämässä valtakunnalliseen asunnottomuusohjelmaan hankehakemusta, joka sisältää myös rahoituksen hakumahdollisuuden nyt aivan lähietkinä. Sitten on hyvä muistaa tietenkin esimerkiksi pelastuspalvelut, jossa myös tehdään tärkeää työtä toimintavalmiuden nostamiseksi. Heti alkuvuodesta me tulemme avaamaan uuden Kontulan pelastusaseman.

Lopuksi totean vielä sen, että HUSin tilanne on tietenkin kinkkinen. Me suhtaudumme siihen erittäin vakavasti. Me linjasimme yhdessä ja tänään olen myöskin alueiden välisissä keskusteluissa osaltamme esittänyt, että me kohdistaisimme useiden kymmenien miljoonien lisäsatsauksen Uusimaan laajuisesti tähän erikoissairaanhoidon palveluiden saatavuuden turvaamiseen myöskin Valviran ukaasien täyttämiseen. Näyttää siltä, että tähän emme vastakaikua tule saamaan, mutta ainakin meidän linja on vahva, yhteinen ja selkeä.

Tässä muutamia huomioita.

Kiitos.

Valtuutettu Sirpa Asko-Seljavaara (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

Haluaisin kysyä apulaispormestari Sazonovilta, että onko se nyt järkevää tehdä HUSin ylimääräistä budjettia, joka edellyttää siis yli 100 miljoonan säästöjä, kun



jonossa on nyt jo laittomia potilaita. Miten aioimme ratkaista tämän homman tässä nyt ennen ensi kevättä?

Apulaispormestari Daniel Sazonov

Kiitos, puheenjohtaja.

Ei lähdetä nyt syvemmälle debattiin ja päätetään puheenvuoro jatkumaan, mutta ajattelin, että vielä tätä HUS-asiaa selvennän, kun se on noussut muissakin puheenvuoroissa esiin.

HUSillahan on kova talouspaine, ja HUSin hallitus, missä täälläkin useista puolueista valtuutettuja on mukana kantamassa sitä vastuuta, on tehnyt isoa työtä sen eteen, että pystyy turvaamaan hoitoon pääsyn ja erikoissairaanhoidon palveluiden saatavuuden ja pystyy tähän talouden tilanteeseen sopeutumaan. Taustahan on se, että HUS on tehnyt alijäämää viime vuonna sen 100 miljoonaa ja tänäkin vuonna alijäämäennuste taitaa olla jossain siinä 70 miljoonan paikkeilla. Se lisäpaine tulee siitä, että HUSin alijäämän kattamisvelvoite on ensi vuoden loppuun. Se on vuoden tiukempi kuin alueilla keskimäärin tietyistä teknisistä seikoista. Tämä on se tilanne siellä HUSissa.

Mehän olemme edustaneet sitä linjaa, että me olisimme ja näkisimme hieman suurempaa rahoitustasoa HUSille perusteltuna. Tässä olemme tehneet konkreettisia esityksiä esimerkiksi kesällä raamipäätöksen yhteydessä ja nyt sitten tämän syksyn keskusteluissa. Eli kun valtuutettu Asko-Seljavaara kysyi, että onko järkeä mennä tällaisella rahoituksella HUSin suhteen, niin meidän vastauksemme on se, että näemme sen hieman turhan niukaksi erityisesti näiden palvelujen saatavuuden näkökulmasta ja siksi olemme esityksiä tehneet.



Tunnistan sen ja tietenkin ymmärrämme sen, että monilla Uudenmaan alueilla on todella kova taloudellinen paine. Sillä tavalla voin tavallaan ymmärtää heidän näkökulmaansa. Mutta kun samaan aikaan, juuri mihin valtuutettu Asko-Seljavaara viittasi, hoitojonoja on ja Valvira on kiinnittänyt sekä monille alueille että HUSille huomiota siihen ja vaatinut ensi vuoden alkupuoliskon aikana sellaisten toimien tekemisen, jolla saatetaan hoitoon pääsy lain vaatimalle tasolle.

Tämä on nyt erityisesti se, mihin olemme omassa ajattelussamme kytkeytyneet, että tämänkokoiset pienet lisäsatsaukset... Se tarkoittaisi käytännössä tämä meidän lähtökohtamme, jos puhuttaisiin esimerkiksi reilusta 40 miljoonasta, meidän osalta se on vajaa 20 miljoonaa, muiden alueiden osalta vähemmän. Tällaisen esityksen me olemme tehneet, mutta koska HUSin ratkaisut tehdään alueiden yhteisinä, tietenkin se vaatisi laajempaa tukea Uudenmaan alueella. Ajattelen vahvasti niin, että tässä kannattaisi toimia etupainotteisesti ja sillä tavalla ratkaista tämä asia, ettei sitä tarvitse alijäämien kautta ratkaista.

Vielä yksi näkökulma on se, mitä HUSin kanssa on käyty keskustelua, että onhan siellä tiettyjä valtakunnallisia tehtäviä ja muita, jotka olisi hyvä saattaa valtion rahoituksen piiriin, mutta se on sellaista syvempää sote-järjestelmätason keskustelua.

Tunnistamme sen tilanteen siellä. Tunnistamme sen, että alijäämät on syntyneet. Alueiden, Helsinki siinä mukaan lukien, ne on viime kädessä katettava. Me olemme osaltamme tehneet nähdäkseni kohtuullisen esityksen ja olemme valmiita myöskin Uudenmaan laajuisesti neuvottelemaan niistä toimista ja niistä satsauksista, mitä tehdään. Mutta meidän valmius yksin ei siihen riitä, vaan siihen tarvitaan laajempaa tukea. Eli tämä nyt tästä HUSin tilanteesta. Tunnistan, että siihen ei nyt tämän syvemmälle mennä.



Valtuutettu Ilkka Taipale (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

Olen ollut HUSin hallituksessa 24 vuotta ja pyrin olemaan siellä vielä 4 vuotta tai 8 vuotta riippuen elinajasta.

Välihuuto!

Juu, vaikka tuhkauurnanakin vielä.

HUSin hallitus poisti 3 miljoonaa tutkimuksesta ääniin 16–1. Myös yliopiston edustajat olivat poistamassa tätä. HUS oli Karolinskaa edellä. Nyt se on sekä Tanskan että Karolinskan jäljessä tutkimushommassa. Oslosta en tarkempaa tiedä. Samaten HUS poisti maksuttomuuden mielisairailta, jotka joutuvat olemaan pakolla hoidossa usein pitkään, ad kolme kuukautta, ja saavat heiltä 2 miljoonaa. Heidän hoitomaksunsa ovat nyt korkeammat kuin heidän takuueläke, ja lisäksi täytyy maksaa vuokraa.

Nämä ovat vain muutama esimerkki, ja voin palata vielä toisella lyhyellä puheenvuorolla tähän teemaan myöhemmin, jos joku koskettelee HUSia.

Valtuutettu Seija Muurinen (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

Jatkan tuosta Sazonovin puheenvuorosta, että tämä monisairaiden ja paljon palveluja tarvitsevien hoitomalli on ollut jo noin kymmenisen vuotta käytössä Helsingin sotessa. Eli sitä ei nyt vasta oteta käyttöön, vaan vahvistetaan ja lisätään, niin kuin Sazonov jo sanoi.



Tämä Helsingin malli on mukaelma asiakasvastaavamallista, jonka by the way itse olen kirjoittanut sosiaali- ja terveysministeriön hankkeessa jo vuonna 2011. Helsinki voisi kuitenkin vielä hiukan terävöittää tätä nykyistä malliansa siten, että näillä monisairailta ja monia eri palveluja tarvitsevilla olisi varsinainen nimetty hoitaja, ei pelkästään tiimi, joka on tarvittaessa yhteydessä lääkäriin, sosiaalityöntekijään tai fysioterapeuttiin, mitä ikinä tarvitaankaan. Sitten jatkossa olisi vielä hyvä kokeilla tätä varsinaista omalääkärimallia. Sirpa Asko on sitä kovasti ajanut. Esimerkiksi kun nyt Espoo on ilmoittanut sen ottavansa käyttöön, sieltä saatavien kokemusten perusteella. Uskon, että näin edeten saataisiin parempia tuloksia.

Valtuutettu Sanna Vesikansa (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

Ja kiitos apulaispormestari Sazonoville hyvästä puheenvuorosta.

Uskon, että Helsinki on tätä HUSin rahoitusta pyrkinyt kaikin tavoin edistämään ja se on hyvä. Myös esimerkiksi sitä, miten yliopistosairaalarahoitukseen saataisiin muutosta ja monia muita asioita, jotka vaatii varmasti keskusteluja lisää valtion kanssa.

HUSin yksi ongelma näin hallituksen jäsenenä on tietenkin se, että se alijäämän kattamisvelvoite tulee jo HUSille eteen ensi vuonna. Muille hyvinvointialueillehan se tulee vuonna 2026. Sen takia siis HUS joutuu tähän, mitä Sirpa Asko-Seljavaara hyvin nosti esille, säästämään siis noin 170 miljoonaa ensi vuonna, jotta pystytään ne aikaisempien vuosien alijäämät kattamaan. Kyllähän HUS on kaiken tavoin yhdessä Päijät-Hämeen kanssa, joka on vuonna 2025 myös tämän edessä ensimmäisten joukossa, pyrkinyt myös valtioon vaikuttamaan. Tässä edelleenkin toivon, että valtio jossain vaiheessa ymmärtää, että tämä on aivan kohtuuton aikataulu.



Ledamoten Thomas Wallgren

Tack, bästa ordförande. Hyvä valtuusto.

Neljällä pointilla osallistun tähän valtuuston itsekehuun ja kolmella pointilla kiinnitän huomiota semmoiseen, mistä on liian vähän puhuttu.

Totean ensin, että on tärkeää ja hienoa, että olemme päässeet sopuun. Se on näinä maailman politiikan aikoina ja Suomen politiikan aikoina saavutus, josta on syytä olla ylpeä. Totean myös, että on hyvä, että näemme itsemme vastavoimana nykyisen hallituksen turmiolliselle politiikalle. Kolmanneksi totean, että on erinomaisen hienoa, että tässä salissa on yhteisymmärrys siitä, että me panostamme niin sanottuun pohjoismaiseen elikkä universaaliin hyvinvointipolitiikkaan. Neljänneksi, jota ehkä liian vähän on korostettu tänään, on kuinka arvokasta on se, että tässä salissa on kaikkien tuki segregatiota vastustavalle politiikalle. Nämä on merkittäviä asioita tälle maalle, ei vain tälle kaupungille, vaan tälle maalle, ja merkittäviä asioita kannattaa nostaa esille kansainvälisissä suhteissa.

Sitten kolme huomiota asioista, jotka eivät ole mielestäni ihan kohdallaan tässä salissa tänään.

Nostan ne esille sen takia, että me jatkossa kiinnittäisimme näihin yhdessä enemmän huomiota. Ensimmäinen on se, miten me puhumme tästä pohjoismaisesta hyvinvointimallista. Ehkä olen väärässä, mutta huomioni on tänään se ja aiemminkin, että valtuustossa korostuu puhe nuorista ja lapsista kohtuuttoman paljon ja unohtuu puhe vanhoista ja muista ryhmistä, joiden ääni ei kuulu yhteiskunnassa. Pelkään, että jos ensin unohdamme vanhat ja väsyneet puheissamme, jatkossa saatamme unohtaa heidät teoissa. Tämä on ensimmäinen huoleni.



Toinen huoli koskee sitä, miten me puhumme lapsista ja nuorista. Onko panostus koulutukseen ja kasvatukseen panostus tulevaan menestykseen? Vai onko se panostus siihen, että lapsilla ja nuorilla on nyt hyvä olla? Onko lapsuus ja nuoruus myös itseisarvo ja onko panostus ei vain menestystä varten, vaan yhteistä sivistystä varten? Tämä on toinen huoleni, miten me puhumme lapsista ja nuorista, mitä varten puhumme niistä, mitä varten lapsuus ja nuoruus on arvokasta. Senkö takia, että jatkossa tulee raha pottiin?

Ja kolmas onkin juuri se, että mikä on elämässä arvokasta. Se liittyy tähän kulttuuripanostukseen. Meidän täytyy enemmän vielä kuin tällä kertaa jatkossa puhua siitä, miten me ylläpidämme semmoista elämää, joka näkee kaikissa ihmisissä ja luonnossa ympärillämme koko ajan sen tämän hetken merkityksen, joka sitten on se pohja, jonka kautta ihmiset uskaltaa myös ottaa riskejä ja omassa elämässä ja yhdessä muitten kanssa rakentaa hyvää tulevaisuutta.

Mutta kiitos.

Apulaispormestari Johanna Laisaari

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

Valtuutettu Wallgrenin puhe oli erittäin hyvä. Lapsuus ja nuoruus ovat siis itseisarvoja, ja lasten ja nuorten arki on tässä ja nyt. Toki kun he saavat hyvän ja hyvinvoivan lapsuuden ja tulevaisuuden, heistä kasvaa toivottavasti hyvinvoivia aikuisia. Siitä syystä onkin erittäin tärkeää, että me olemme panostaneet tässä budjettisovussa juuri lapsiin ja nuoriin, kasvatukseen ja koulutukseen.

Kiitos tosiaan omasta puolestani myös tästä budjettisovun löytymisestä.



Mehän ollaan itse strategiaamme kirjattu, että Helsingin tulee olla maailman paras ja yhdenvertaisin paikka oppia. Tämä tarkoittaa silloin sitä, että helsinkiläisten päiväkotien, koulujen, lukioiden ja oppilaitosten tulee olla kaikkien hyviä ja laadukkaita ja sijaita lähellä perheitä ja lapsia. Nimenomaan tästä syystä on ollut äärimmäisen merkityksellistä, että me saimme toimialan perusrahoituksen kuntoon. Ja tämän lisäksi, jotta koulutuksen tasa-arvo ja yhdenvertaisuus toteutuu kaikkien lasten ja nuorten kohdalla, oli tietysti hienoa, että tämä tarveperustainen rahoitus Helsingissä entisestään vahvistuu.

Tämä tarveperustainen rahoitushan mahdollistaa entistä paremmin moniammatillista työtettä niin varhaiskasvatuksessa, kouluissa, lukioissa kuin oppilaitoksissa. Eli opettajille jää aikaa siihen opettamiseen, ja lasten ja nuorten opettajien tukena siellä koulun arjessa lähellä heitä on muita ammattilaisia. Selvää on tosiaan se, että laadukas kasvatusta ja koulutus ei ole mahdollista ilman osaavaa, pysyvää ja hyvinvoivaa henkilöistä. Siksi oli myös hienoa, että tämä palkkakehitysohjelma Helsingissä jatkuu.

Todettakoon tässä, että myös nuorisoneuvoston täällä käyttämiä puheenvuoroja on budjettisovussa huomioitu. Eli mehän merkitsimme nimenomaan oppimateriaaleihin rahaa, eli jatkossa myös ne monipuolistuvat.

Kiitoksia.

Valtuutettu Suvi Pulkkinen

Kiitos, puheenjohtaja. Hyvä valtuusto.

Me hyväksyttiin kautemme alussa valtuustostrategia Kasvun paikka. Nyt kun me hyväksytään meidän kauden viimeistä talousarviota, on hyvä paikka myös pohtia, missä määrin me ollaan sanamme mittaisia.



Helsinki kasvaa pääasiassa kansainvälisten osaajien ja opiskelijoiden voimalla. Kehitys on ollut oikeansuuntaista, ja se on ollut aika reipasta. Lisäksi olemme onnistuneet houkuttelemaan myös koronavuosina kehyskuntiin muuttaneita nuoria, erityisesti koulutettuja perheitä, takaisin. Tätä kehitystä on tärkeä jatkaa huolehtien kuitenkin, että myös pienituloisemmilla perheillä ja ihmisillä on edelleen varaa asua Helsingissä.

Kansainvälinen yhteisö on Helsingissä tärkeä voimavara monestakin syystä. Moni yritys ei tässä kaupungissa pärjäisi ilman heidän panostaan. Valtuuston erittäin tärkeät budjettipanostukset jäävät helposti ontoiksi, jos ratikkavuoroja ei saada lisättyä, lääkärille pääsyä nopeutettua tai katuja aurattua osaajapulan vuoksi. Lisäksi huomionarvoista on, että ainakin 40 prosenttia perustetuista yrityksistä pääkaupunkiseudulla on ulkomaalaisten perustamia ja startupeista vielä useampi.

Helsinki ui vastavirtaan maan hallituksen tekemiä leikkauksia vastaan. Tästä hieno osoitus on esimerkiksi palkkaohjelman jatkaminen työvoimapolusta kärsivillä ja pienituloisilla aloilla sekä painostukset tarveperustaiseen rahoituksen kouluissa. Mutta osoitamme me tarpeeksi painokkaasti myös rahoin, että me emme hyväksy näivettyvää ja sisäänpäin kääntyvää maahanmuuttopolitiikkaa, jota maan hallitus tekee? Poliitiikkaa, joka viestii ulkomaalaisille ihmisille, että he eivät ole yhteiskuntaamme tervetulleita. Mielestäni emme.

Tästä kielii se, että Helsingin panostukset kasvuun, innovaatioihin ja elinkeinopolitiikkaan ovat aika vaatimattomia. Mutta nämä olisi kuitenkin niitä toimia, joilla pystytään edistämään tutkimus- ja innovaatiolähtöisten yritysten syntymistä, joissa kansainvälisillä osaajilla on keskeinen rooli. Ne olisi toimia, joilla voidaan helpottaa kansainvälisten yritysten sijoittumista Helsinkiin, ja toimia, joilla voitaisi tukea kansainvälisten osaajien perheiden kotoutumista Suomeen. Toivonkin, että seuraava valtuusto ottaisi nämä asiat vielä



vahvemmin agendalleen. Suvaitsevainen ja kansainvälinen kaupunki on meidän kaikkien yhteinen etu.

Kiitos.

Valtuutettu Pia Pakarinen

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

Jonkun pitää aina kerran vuodessa tai ehkä parikin käydä muistuttamassa siitä, että kaikki ne palvelut, joita haluamme kaupunkilaisille antaa maksutta tai selvästi käypää hintaa alemmalla hinnalla, perustuu siihen, että joku ottaa täällä yrittäjäriskin, mielellään työllistää muitakin ja sekä yritys että yrittäjä että sen työntekijät maksavat veroa.

Ensi vuosihan ei näytä edelleenkaan yritysten kannalta hirvittävän ruusuiselta. Nimittäin konkurssejahan on ollut tänä vuonna itse asiassa enemmän kuin vuonna 2008, jolloin viimeksi oli iso konkurssivuosi, ja niiden ennustetaan vielä ensi vuonna lisääntyvän. Eli täytyy toivoa, että meidän yrityskertymä pysyy edelleen asiallisena. Valtuutettu Soinninvaara tuossa vähän aikaa sitten kertoi minusta oikein hyvin, että ei kannata hyväosaisia häätää Helsingistä, mutta etenkin ei kannata myöskään häätää yrityksiä.

Mä ehdotin talousarvioaloitteessa sitä, että matkailupanostukset olisi Helsingissä nostettu ihan Tukholman, Oulun, Hampurin tasolle eli noin viiteen miljoonaan, kun tällä hetkellä Helsinki Partners käyttää vierailijoiden houkutteluun noin 2,2 miljoonaa. No, budjetissahan lisättiin nyt 600 000 matkailuun. Se on pikemminkin ehkä inflaatiokorotus kuin tason nosto, mutta sinänsä ihan hyvä. Mehän muistetaan, että matkailun kokonaisvaikutukset on vuodessa noin kaksi ja puoli miljardia euroa, eli panostaminen sinne matkailuun on todellakin hyvä kätteista toimintaa, jos näin voi sanoa.



Ehkä kolmantena asiana puhuisin tästä työvoima-asiasta. Tuossa valtuutettu Pulkkinen siihen viittasikin. Heti kun siihen kasvuun päästään, tämä työvoiman saaminen on ihan todella keskeinen asia yritysten menestykselle myöskin Helsingissä. Toisaalta mä kiinnittäisin huomiota sitten taas jälleen kerran kaupungin oman työvoiman saamisen osalta siihen, että tällä hetkellähän työvoimapula-aloista tai -ammateista varhaiskasvatuksen opettajat ovat edelleen suurin piirtein ykkösenä. Mutta heitä on myös valtava määrä työttömänä. Eli jostain syystä nämä varhaiskasvatuksen opettajat, jotka ovat työttömänä, eivät halua varhaiskasvatuksen opettajan tehtävään. Tämähän on semmoinen, mikä kaupungin ehdottomasti pitää omien palvelujen järjestämisen kannalta ratkaista.

Kiitoksia.

Valtuutettu Arja Karhuvaara (vastauspuheenvuoro)

Kiitos valtuutettu Pakariselle tämän matkailun esiin nostamisesta.

En ehtinyt itse aikanaan siitä mainita puheenvuorossani, mutta meillä olisi älyttömän tärkeää saada nimenomaan nämä meidän saaret mahdollisimman nopeasti ja samaten kansallispuistot mukaan tähän matkailuhaippiin. Se edellyttää paitsi työvoimaa, se edellyttää tietenkin myöskin yrityksiä, jotka ovat innokkaita kehittämään tuotteita tämän matkailun ympärille. Mä uskon itse siihen, että yhä kuumeneva Etelä-Eurooppa ja kansoittuvampi maailma muutenkin olisi varmaan kiinnostunut tästä meidän hiljaisuudesta, pimeydestä ja harvaan asuttavuudesta, mikä koko Suomessa vallitsee.

Meillä on aivan upeat kansallispuistot ja saaret käytössämme. Panostetaan niihin ja tehdään matkailualan oppilaitosten kanssa yhteistyötä myöskin tämän tuotteistamisen suhteen.



Valtuutettu Mirita Saxberg

Kiitos, puheenjohtaja. Arvon valtuutetut.

Olen hyvin iloinen, että valtuutettu Pakarinen piti elinkeinoelämäpuheenvuoron, koska sitä en tullut tässä omassani huomioineeksi. Keskitynkin sitten kasvatukseen ja koulutukseen.

Ensinnäkin kiitos budjettisovusta. Olen tosi iloinen tasapainoisesta lopputuloksesta, mutta pientä kritiikkiä siitä, että valtuutettujen talousarvioaloitteita järjestelmällisesti ei ole huomioitu. Kun niitä on käsitelty lautakunnissa, budjettineuvottelut on jo tehty ja rahaa ei enää ollut jaossa. Ymmärrän tämän siis hyvin sovun takia, mutta tämä aloitejärjestelmä kenties kannattaa poistaa kokonaan, jos nämä vaikutusmahdollisuudet ovat sitä kautta näin pienet ja kenties vaan keino tehdä julkisuuspolitiikkaa.

Mutta itse asiaan.

Eriyisen iloinen olen siis merkittävistä panostuksista kasvatuksen ja koulutuksen toimialalle. Strategisena painopisteen on edelleen segregation ehkäisy. Helsinkiläisten lasten ja nuorten välillä on löydettävissä suuria eroja toimintakyvyssä ja tulevaisuuden näkymissä, ja osalla nuorista on huomattavasti enemmän sosiaalista ja kielellistä ja kulttuurillista pääomaa kuin toisilla. Tavoitteena tuleville vuosille on muun muassa tasata helsinkiläisten nuorten välisiä eroja toimintakyvyssä ja tulevaisuuden näkymissä sekä eri väestöryhmien välillä eri koulutusasteilla ja vahvistaa lasten ja nuorten osallisuutta ja vaikuttamismahdollisuuksia omien asuinalueidensa turvallisuuteen ja vahvistaa lasten ja nuorten kielen oppimista ja lukutaidon valmiuksia varhaiskasvatuksessa, esiopetuksessa ja peruskoulussa ja sitten edistää kaupunkilaisten oppimista ja työkykyä ja työllistymistä kaikissa elämänvaiheissa.



Mä jatkan vielä. Tässä on puheenvuoroa kenties minuutti tai kaksi jäljellä.

Ainoastaan Helsingin lakisäätteiset tehtävät järjestää varhaiskasvatusta ja perusopetusta vaatii reilusti lisäresursseja kuluvaan budjettivuoteen nähden. Ihan nopea tilastokatsaus varhaiskasvatuksesta. Alle kolmevuotiaiden osuus on kasvanut, mikä kasvattaa henkilöstötarvetta ja näin kustannuksia, koska alle kolmevuotiaille on korkeampi henkilöstömitoitus. Vieraskielisten lasten osuus kasvaa edelleen. Erityistä tai tehostettua tukea tarvitsevia lapsia on noin keskimäärin 11 prosenttia kaikista suomenkielisistä lapsista ja noin 7 prosenttia ruotsinkielisistä. Tämä osuus kasvaa edelleen. Kolmiportaisen tuen toteuttaminen lisää varhaiskasvatuksen opettajien ja lastenhoitajien ja kehitysvammaohjaajien ja avustajien tarvetta, mikä taas lisää kustannuksia. Ruotsinkielisessä on tuo lasten määrä kasvusuuntainen, eli henkilöstön tarve lisääntyy.

Sitten vielä nopeasti perusopetuksesta. Siellä on oppilasmäärä lisääntynyt hyvin merkittävästi viimeisen kymmenen vuoden aikana ja ennustetaan edelleen kasvavan. Suomenkielisen perusopetuksen oppilaista vieraskielisten osuus on 28 prosenttia, ja tämän ennustetaan kasvavan edelleen. Valmistavan opetuksen ja S2-opetuksen tarve on lisääntynyt viime vuosina, niin kuin hyvin tiedämme. Erityisoppilaiden osuus on noin 15,7 prosenttia koko oppilasmäärästä. Siis 15,7 vaan erityisoppilaita, ja siitä vielä vaikeasti vammaisten ja autististen erityisoppilaiden määrä on kasvanut merkittävästi viime vuosina.

Tämä on siis hyvin, hyvin perusteltua, että Helsinki satsaa talousarviossa varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen kasvaviin tarpeisiin ja kasvaneisiin tilavuokratuluihin ja henkilöstön palkankorotuksiin. Helsingiläisten rahat ei siis mene hukkaan, koska panostus kasvatukseen ja koulutukseen on kaupungin tärkein investointi tulevaisuuteen.



Valtuutettu Johanna Nuorteva

Kiitos, puheenjohtaja. Valtuusto.

Kiitos ryhmien neuvottelijoille tästä budjettikompromissista. Huokaisin helpotuksesta, kun kasvatuksen ja koulutuksen toimialan kiristyksistä pystyttiin neuvottelujen myötä luopumaan. En ole ihan varma, kuinka hyvin täällä tiedostetaan, miten tiukka taloustilanne kouluissa osalla Helsingin alueista on. Koulujen taloustilanne vaikuttaa oppimiseen ja koulun turvallisuuteen sekä henkilöstön selviytymiseen, kun esimerkiksi sijaisia ei saa palkata. Henkilöstöä joudutaan osassa Helsingin kouluista ensi vuonna vähentämään ja luokkakokoja entisestään kasvattamaan. Tiukkoja säästösuunnitelmia laaditaan jo monessa koulussa.

On häpeällistä, että peruskoulussa on 30 oppilaan ryhmiä ja erityisopettajia on vain yksi 250 oppilasta kohden monessa meidän koulussa. On selvää, että tällaisessa tilanteessa lapsen ja nuoren huomioiminen saatikka tuki ei riittävässä määrin toteudu. Olisi tärkeää, että Helsingissä tehtäisiin periaatepäätökset yhden luokanopettajan tai luokanvalvojan vastuulla olevien oppilaiden määrästä ja määriteltäisiin enimmäisoppilasmitoitus yhtä erityisopettajaa kohden. Olisi myös tärkeää avoimesti määritellä, mikä on se konkreettinen minimi, jonka Helsinki on lapsille ja nuorille jokaisella alueella valmis lupaamaan.

On todella hienoa, että oppikirjoihin on nyt korvamerkitty rahaa. Toivon, että tässä kartoitetaan aluksi, mistä kaikista kouluista, miltä luokka-asteilta ja mistä oppiaineista kirjat puuttuvat, ja näitä puutteita lähdetään systemaattisesti paikkaamaan. On hienoa, että koulunuorisotyö vakiinnutetaan ja kaupunkiin palkataan lisää nuorisohjaajia. Valtuutettu Muttilainen nosti esille tärkeän huomion siitä, että nuorisotalojen toiminnan merkitys on myös muistettava. Nuorisotalot ovat myös alakoululaisten aktiivisessa käytössä silloin, jos nuta



sijaitsee koulun läheisyydessä ja sinne on iltapäivällä helppo mennä. Palvelut ja niiden sijainti on tärkeää suunnitella nuorten omista kehityksellisistä lähtökohdista käsin. Naapurikoulun tontille ei herkästi lähdetä.

Yhdyn useiden valtuutettujen huoleen siitä, että kulttuurisektorin sekä sosiaali- ja terveysalan rahoitus on todella heikolla tolalla maan hallituksen leikkausten jäljiltä. Hallitus on leikannut myös useilta järjestöiltä, jotka ovat tehneet merkittävää ja kustannustehokasta työtä esimerkiksi mielenterveyspalveluissa ja hyvinvointityössä paikaten kaupungin oman toiminnan puutteita.

Sosiaalipuolen rahoituksen riittämättömyys näkyy meillä Helsingissä myös siinä, että esimerkiksi lastensuojelun asiakkuutta ei meillä pääsääntöisesti enää aloiteta koulusta kadonneille oppilaille, mikäli lapsen kotiolot ovat turvalliset. Syrjäytymisen ehkäisy, hyvinvoinnin, osallisuuden ja oppimisen mahdollisuuksien turvaaminen olisi tärkeää saada palautettua keskeiseksi tavoitteeksi myös Helsingissä. Kuten valtuutettu Wallgren totesi, hyvän lapsuuden ja nuoruuden merkitys on itseisarvo.

Tämän valtuustokauden viimeisessä talousarviossa on paljon hyvää ja olen iloinen siitä, että täältä on löytynyt yhteistä halua torjua hallituksen leikkausten aiheuttamia kiperiä tilanteita ja haittoja.

Kiitos.

Valtuutettu Mikko Paunio

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

Täytyy kyllä ihmetellä kokoomuksen ryhmäpuheenvuoron vihreää energiautoipiaa. Miten Helsinki voi olla hiilineutraali 2030, jos pienydinvoimaloita saadaan joskus 2030-luvun puolivälissä, joilla tuotetaan 50 prosenttia lämmöstä ja sähköllä on tarkoitus tuottaa keittämällä toinen puoli Helenin toimitusjohtaja Sirkkan Helsingin Sanomille antamassa haastattelussa



syksyllä. Suomella ei ole edes riittävää siirtokapasiteettia pohjoisesta etelään, saati että kantaverkkoon saataisiin riittävästi tuotettua ja syötettyä sähköä, kun Helsinki todennäköisesti keittäisi vettä lähes Olkiluoto 3:n sähköteholla kylminä jaksoina tammi-helmikuussa. Kokoomuslaiset ovat siirtyneet vihreään haihatteluun.

Helenin toimitusjohtaja Sirkka käydessään hiljan valtuustoryhmässämme kehui maasta taivaaseen Helenin akut, joilla tasataan sähkön tuotantoa Helenin omistaman Pohjanmaalla sijaitsevan tuulivoiman tuotannon heittelehtiessä. Atomiteknillisen seuran syyskokouksessa oli esitelmä viime viikolla Olkiluoto 3:n ensimmäisestä vuosihuollosta. Esityksessä näytettiin Olkiluodon mittavaa akkurivistöä, paljon suurempaa todennäköisesti kuin Helenin akkurivistö. Olkiluodon 82 megavatin tehoiseen akkurivistöön voidaan ladata esitelmäitsijän mukaan vaivaisen puolentoista minuutin aikana Olkiluodon saaren tuottama sähköteho.

Helenin toimintajohtaja Sirkkan esitys hiljan valtuustoryhmässämme, joka nojasi bioenergiaan riittävänä vihreänä ylimenotarkaisuna, ei perustu realismiin sen enempää kuin hänen mainitsemaan luontoystävällisyyteen, vaan luonnon tuhoamiseen. Sillä täydellä teholla kylmällä ilmalla rajallinen bioenergiakapasiteetti Salmi- ja Vuosaarella polttaa tunnissa kahdeksan hehtaaria nuorta metsää. Sirkka myös ohitti sen, että hiilivoiman alasajo on romahduttanut Helsingin energiahuoltovarmuuden, koska pellettejä ja haketta ei voida kivihiilen tapaan varastoida. Paljon jäi mietityttämään, missä Helenin kanssa mennään toimitusjohtaja Sirkkan esitelmän jälkeen.

Valtuutettu Petrus Pennanen

Tack, ordförande. Ärade ledamöter.



Se oli erittäin loistavaa, että valtuutettu Paunio aloitti tästä energia-alasta, koska voin tästä luontevasti jatkaa ihan samoja asioita käsitellen.

Tästä talousarviosta tykkään erityisesti siinä, että energia- ja ilmastoasiat on hyvin tärkeässä roolissa meidän talousarviossa niin kuin niiden pitääkin olla. Se on erinomaista, että meillä on hyvä tavoitteet: hiilineutraalisuus 2030 mennessä ja sitten vielä hiilinegatiivisuus pidemmällä tähtäimellä. Sehän on tosi edistyksellistä.

Mutta kysymys sitten on, että miten nämä tavoitteet saavutetaan. Moni insinööri on ihmetellyt ja pähkäillyt, että miten tämä nyt onnistuu. Polttolaitoksia ei enää haluta rakentaa. Se todetaan tuolla talousarvioissakin. Tuuli- ja aurinko vaativat tasaista voimaa silloin, kun ei tuule tai paista. Sitten on nämä lämpöpumput, niin kuin Mustikkamaalla on lämpövarasto. Se on ihan hieno juttu kyllä, hyvä homma, mutta siinä ei hirveästi ole sitä kapasiteettia kuitenkaan.

Tässä talousarviossa on Helenille asetettu lämmöntuotannon päästötavoite alle 70 grammaa per kilowattitunti. Jos ei ihmiset tunne näitä lukuja, se ei varmaan merkitse mitään, mutta se on itse asiassa aika suuri luku, jos verrataan pohjoismaiseen ydinvoimaan, jonka lämmöntuotannon elinkaaripäästöt – otetaan siis polttoaineen kaivaminen ja laitoksen purkaminen, kaikki mukaan – se on noin 1 gramma per kilowattitunti, eli noin 70. osa tästä Helenin tavoitteesta. Vertailun vuoksi ympäristöystävällisellä tuulivoimalla ja aurinkovoimalla päästöluvut ovat 12 grammaa, 50 grammaa. Sitten kun puhutaan fossiilisista polttoaineista, se on 500–1 000 grammaa. Se oli 1 gramma tämä pohjoismainen ydinvoima.

Voimme olla päästötavoitteissa huomattavasti nykyistä kunnianhimoisempia. Paras vaihtoehto tasaiseen, erittäin ilmastoystävälliseen, suuren kapasiteetin energiantuotantoon on siis sarjatuotettu pienydinvoima. Siksi Helenin johtokin



haluaa sitä rakentaa nopeasti, kuten valtuutettu Paunio taisi todeta. Tässähän nyt on kaikkien näköistä byrokratiaa ja muuta tiellä, kun ensimmäistä kertaa Suomessa tätä tehdään. Se on meidän kaupungin päästöjen kehityksellä kriittistä, kuinka nopeasti me saadaan tämä kaikkein vähäpäästöisin energiamuoto Helsingin kaukolämpöverkkoon kiinni. Samalla me näytetään esimerkkiä muille ilmasto- ja lämmityksellä saastuttaville kaupungeille, joita on aika paljon maailmassa. Tämä lämmitys on kyllä saavuttavista lähteistä hyvin korkealla.

Jotta tämän talousarvion paikallisesti ja maailmanlaajuisesti erittäin tärkeät päästötavoitteet saavutetaan mahdollisimman pian – mä todella haluan, että saavutetaan – mä tein vastaehdotuksen, jossa kaupunginhallituksen käyttövaroista ohjataan yhteensä 2,5 miljoonaa euroa pilottihankkeiden tukemiseen, infrastruktuurin suunnitteluun esimerkiksi siellä Salmisaassa, henkilöstön koulutukseen, sidosryhmäyhteistyöhön ja ympäristövaikutusten arviointiin. Olisi ihan mahtavaa, jos voisitte tätä kannattaa. Saataisi oikeasti ne ilmastopäästöt todella alas ja todella nopeasti.

Kiitos.

Valtuutettu Eveliina Heinäluoma

Arvoisa puheenjohtaja.

Itsekin pidän todella arvokkaana, että me olemme tässä budjetissa kaupunginhallitusryhmien kanssa laajassa yksituumaisuudessa siitä, miten Helsingin kaupungissa rahoja jaetaan ensi vuodelle ja tietenkin tämän illan lopulliset äänestykset kertoo sen, että olemmeko me itse asiassa yksimielisiä koko kaupungissa.

Kyllä mielestäni tämä ensi vuoden budjetti on leimallisesti Helsingin kaupungin osoitus siitä, että me kuljemme toiseen suuntaan kuin maan hallitus tätä



kuntataloutta ja meidän julkisia palveluita ohjaa. Paitsi tämän ilmasto- ja ympäristöpolitiikan osalta me pyrimme pitämään kunnianhimon tasoa yllä, niin sitten julkisten palveluiden puolella Helsinki haluaa panostaa siihen, että meillä on vahvat tasa-arvoa tukevat julkiset palvelut maan pääkaupungissa. Tästä esimerkkinä on esimerkiksi tämä hoitoon pääsyn vahvistaminen, jossa siis tavoittelemme tätä edellisen hallituskauden kahdessa viikossa pääsyä hoitajan vastaanotolle, joka oli myöskin SDP:n ryhmäaloitteena ja myöhemmin tänään käsittelyssä.

Ja kyllähän nämä kulttuuriavustusten korotukset on merkittäviä ensi vuodelle. Noin 14 prosenttia aiempaan verrattuna nostamme kulttuurin tukemista. Ja kun ajattelee, että nyt kaikki puhuvat Suomessa, mistä saadaan kasvun eväitä, niin kyllähän täällä maan pääkaupungissa ja keskusta-alueella nimenomaan kulttuuri luo tapahtumia, ilmiöitä, elämyksiä. Ja kulttuuri houkuttelee ihmisiä viihtymään Helsingin keskustaan ja myöskin ravintoloiden ja muiden palveluiden äärelle. Joten on hienoa, että olemme Helsingissä päättäneet tukea helsinkiläisiä ja valtakunnallisesti merkittäviä kulttuuripalveluntarjoajia.

Apulaispormestari Anni Sinnemäki

Arvoisa valtuuston puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

Muutama sana myös minun puolestani kaupunkiympäristön toimialan talousarviosta ja myös joitain kommentteja täällä käytyyn keskusteluun näistä asioista.

Aloitin teemasta, johon itse asiassa ryhmien välisissä keskusteluissa lisäsimme määrärahoja ja joista kävimme aika huolellista ja perusteellista keskustelua. Se on kysymys, joka liittyy esteettömyyteen, oli kysymys sitten vanhemmasta väestöstä tai vaikkapa lastenrattailia liikkujista, pyöräilijöistä tai kenestä tahansa, joka liikkuu talvisin kaupungissa. Talvihoidon määrärahat ja



talvihoidon laatu. Lisäsimme määrärahoja talvihoitoon ja halusimme siinä erityisesti reagoida siihen, että kävely-ympäristö olisi hyvin hoidettua kaikkialla kaupungissa. Sehän on asia, josta myös nimenomaan iäkkäämmiltä ihmisiltä tulee palautetta, jos asiat eivät ole hoidettu hyvin, koska silloin ei yksinkertaisesti uskalla lähteä liikkeelle.

Viime talvi oli hankala, emmekä onnistuneet talvihoidossa riittävän hyvin ja asiastahan keskusteltiin myös täällä valtuustossa. Kaupunkiympäristön toimialalla on tehty kiitettävästi analyysityötä, uudistettu sopimuksia, sopimusten valvontaa ja johtamista urakoitsijoiden kanssa ja kiristetty laatuvaatimuksia. Ainakin itse sekä odotan että tietenkin saman aikaan myös toivon, että tänä nyt alkaneena tulevana talvena niin kävelyn, pyöräilyn väylät kuin kaiken kaikkiaan talvihoito olisi kaupungissa korkeammalla tasolla kuin se oli esimerkiksi hankalana viime talvena. Tähän todellakin on myös tässä talousarviossa satsattu.

Sitten muutama sana ilmastotavoitteista ja luontotavoitteista, jotka ovat tämän valtuustokauden strategiassa olleet kunnianhimoiset ja hyvin keskeiset. Ensi vuosi on tietenkin kiinnostava ja merkittävä siinäkin mielessä, että Helsinki lakkaa polttamasta hiiltä. Eli otamme siinä ison askeleen kohti vuoden 2030 ja siitä eteenpäin vuoden 2040 ilmastotavoitteita. Ja vielä tämän valtuustokauden aikana meidän tulisi saada selkeät askelmerkit siihen, millä keinovalikoimalla kokonaisuudessaan pystymme pureutumaan liikenteen päästöjen vähentämiseen, jotta saisimme liikenteen päästöt reippaammalle lasku-uralle kuin millä ne tällä hetkellä ovat.

Ensi vuonnahan tullaan toteuttamaan muun muassa sähköautojen latauspisteiden aika reipas lisääminen, joka on yksi niistä tekijöistä, joilla autamme liikenteen sähköistymistä. Samalla tavalla sitten käynnissä olevat raideinvestoinnit joukkoliikenteen puolella tekevät oman osuutensa siitä, että liikenne sähköistyy.



Ensi vuosi on merkittävä ja kiinnostava myös siksi, että meillä on mahdollisuus silloin hyväksyä uusi luonnonsuojeluohjelma. Olemme toteuttaneet kahdeksan vuoden luonnonsuojeluohjelmaa tällä valtuustokaudella määrätietoisesti ja reippaasti, ja nyt on aika uuden luonnonsuojeluohjelman. Valmistelussa nyt kommentteilla ollut ohjelma vaikuttaa hyvältä ja tulee nostamaan suojeltujen alueiden pinta-alan Helsingissä yli kymmeneen prosenttiin.

Valtuustosalissa on tänään käyty paljon keskustelua siitä, mitkä ovat kaupunkimme arvot, miten ne näkyvät tässä talousarviossa. Jollain tavalla itse katsoisin, että näkemyksemme tulevaisuudesta on vähän valoisampi ja optimistisempi kuin ehkä maan hallituksella. Investoimme tulevaisuuteen. Olen myös itse sitä mieltä, että meidän täytyy pitää huolta investointikyvystämme. Emme voi tyytyä siihen ajatukseen, että laskisimme investointeja rankalla kädellä, vaan täytyy löytää niiden kannattavuudesta ja ehkä myös lisätuloista eväitä siihen, kuinka pidämme huolta siitä, että investointikykyämme on jatkossakin hyvällä tasolla.

Sitten vielä aivan lyhyesti valtuutettu Kärkkäiselle, joka pohti mittareita siihen, millä tavalla kaupungin kauneus ja viihtyisyys huomioidaan. Sieltä ehkä en tiedä, onko se yllättäväkin tieto, mutta itse asiassa helsinkiläiset näkevät oman asuinalueensa arkkitehtuurin myönteisessä valossa, viihtyisyyden, luonnon saavutettavuuden ja joukkoliikenteen erityisen myönteisessä valossa ja kaupungin kasvuunkin helsinkiläiset suhtautuvat itse asiassa valtaosin erittäin myönteisesti. Nämä ovat tietenkin tärkeää seurantatietoa, jota kaupunkiympäristön toimialalla kerätään, jotta pystyisimme kattavasti suunnittelemaan tulevaisuutta emme ehkä vain harvojen äänten perusteella, vaan laajan joukon näkemysten perusteella.

Kiitos.



Valtuutettu Mika Ebeling

Arvoisa puheenjohtaja.

Valtuutettu Lindgren iloitsi siitä, miten omalääkärijärjestelmä etenee. Hänellä on ollut merkittävä vaikutus siihen, että vihreät suhtautuvat malliin positiivisesti. Kun kaksi vuotta sitten 5.10.2022 nostimme KD-ryhmänä omalääkärimallin keskeisenä budjettitavoitteenamme esille siinä yhteydessä, kun saimme pormestarille budjettitavoittemme esittää, emme aavistaneet, miten hyvin asia lähtisi sittemmin etenemään. Toki on rehellisyyden nimissä todettava, että lääkäripiireissä asiantuntijat olivat nostaneet asian jo aiemmin esille. Voimme laajalla rintamalla, sisältäen tietysti apulaispormestari Sazonovin ja pormestari Vartiaisen, olla eri puolilla salia iloisia siitä, mitä tässä asiassa on kaupunkilaisten parhaaksi saatu aikaan.

Ryhmäpuheenvuorossamme totesin ydinvoiman suuren merkityksen ihmisten hyvinvoinnille, sillä ihmiset tarvitsevat varmaa ja edullista energiaa. Valtuutettu Pennanen perusteli vastaesitystään erityisesti päästötavoitteilla. Vaikka itse päästötavoitteiden sijasta pidän energiaturvallisuutta eli edullisen energian saatavuutta pääkysymyksenä, tässä tulokulman erilaisuudesta huolimatta voimme edistää molempia asioita yhtä aikaa. Koska siis valtuutettu Pennanen on tehnyt vastaesityksen, joka edistäisi edullisen ja varman energian saatavuutta, kannatan hänen vastaesitystään.

Kiitos.

Valtuutettu Minna Salminen

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

Voimme minustakin olla monesta syystä tyytyväisiä siihen, että budjettisopu on syntynyt. Sopu on aina riitaa parempi ja etenkin silloin, kun ajat ovat kriittiset.



Työttömyys on valitettavasti kasvussa koko maassa, ja Helsinki painii etenkin pitkäaikaistyöttömyyden haasteen kanssa. Lisäksi monet maan hallituksen päättämät leikkaukset osuvat Helsingissä todella kipeästi niin pieni- kuin keskituloisiin. Olen tyytyväinen, kun budjetissa pystymme lisäämään rahoitusta lakisääteisten tehtävien lisäksi etenkin soteen ja työllisyyspalveluihin. Helsingillä onkin nyt näytön paikka hyödyntää tämä koko palvelujen ketju ihmisten palvelemisessa. Työllisyyden kasvun myötä on mahdollista lisätä liikkumavaraa budjettiin, ja sitä kautta voimme panostaa palveluihin ja pitää veroaste maltillisena. Joskin Helsinki pystyy jo nyt turvaamaan helsinkiläisten palvelut moneen muuhun kuntaan nähden hyvin maltillisella kuntaverotuksella.

Pidän tärkeänä, että liikennehankkeita ja -investointeja edistetään ja tästä pidämme kiinni myös vuoden 2025 budjetissa. Raiteisiin panostamalla pystymme kehittämään kaupunkia monella tapaa. Kohtuuhintainen asuminen ja arjen toimivuus ovat kyllä niitä asioita, jotka pitävät Helsingin haluttuna asumiskuntana. Helsinki kasvaa joka vuosi, ja meidän on pystyttävä vastaamaan kasvavaan palvelutarpeeseen sekä lisääntyvään asiakaskuntaan julkisessa liikenteessä. Helsinki voisikin panostaa mielestäni vielä enemmän myös HSL:ään, jotta julkisen liikenteen lippujen hinnat on mahdollista pitää alhaalla ja liikkumista monipuolistaa koko Helsingin alueella.

Vielä lopuksi.

Lapsiin ja nuoriin on kiinnitetty täällä paljon huomiota ja oikein onkin, koska lapset ja nuoret ovat meidän tulevaisuutemme. Varhaiskasvatuksen, koulutuksen, kirjastojen ja nuorisotoimen on oltava toimivaa koko Helsingissä. Jatkossa me voisimme huomioida niin palvelujen suunnittelussa kuin budjetoinnissa uudet alueet paremmin. Nuorisotiloja tarvitaan oikeastaan jo sinne, minne muuttaa lapsia. Uusista alueista ainakin Postipuisto kaipaisi nyt tässä mielessä huomiota.



Kannatan tämän budjetin hyväksymistä ja Helsingin kehittämistä jatkossakin yhteistuumin niin, että Helsinki on hyvä kaikille.

Kiitos.

Valtuutettu Marko Kettunen

Kiitos.

Pahoittelut, että vielä venytän tätä pitkää keskustelua, mutta jäi mietittämään valtuutettu Pakarisen maininta tämmöisestä ongelmasta, että meillä olisi jotakin julkisia palveluita, joissa on työvoimapula ja samaan aikaan työttömiä sillä samalla koulutuksella tai siihen tehtävään kuuluvalla koulutuksella. Sehän on sitten kiitollinen tilanne, että ne työvoimapalvelut siirtyvät meille Helsinkiin vuoden alussa, koska työmarkkina-alueella on käsittääkseni aivan selkeät työkalut tämmöisiin, sanotaanko, vinoutuneisiin kohtaanto-ongelmiin. Pystytään velvoittamaan ihmisiä hakemaan koulutusta vastaavaa työtä.

Noin muuten erittäin hyvä, että valtuutettu Salminen otti nämä työvoimapalvelut todellakin huomioon meidän budjettiin vaikuttavana tekijänä. Helsingissä oli 11,7 prosenttia työttömyysaste nyt lokakuussa. Se on valtava määrä ihmisiä. Jos sieltä saadaan iso osa työllistettyä tuottaviksi kansalaisiksi, niin se on loistava asia. Toivotaan, että sen palvelun kehittämiseen kiinnitetään asianmukaista huomiota ja siitä saadaan kustannustehokas ja toimiva.

Kiitos.

Valtuutettu Pirkko Ruohonen-Lerner

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät läsnäolijat.



Monen kaupunkilaisen toiveena on turvallinen, terve ja viihtyisä kaunis asuinympäristö. Joskus toive toteutuu, mutta usein se ei toteudu. Itse haluan korostaa kotirauhan tärkeyttä asukkaille ja erityisesti yöaikaan. Helsinki on investoinut raideliikenteeseen satoja miljoonia euroja viime vuosien aikana ja lisää näyttää olevan tulossa. Liian vähäiselle huomiolle on jäänyt raideliikenteen aiheuttamat haitat ja häiriöt kiskojen lähellä asuville asukkaille.

Otan esimerkiksi Pasilan upouudet ratikkakiskot Radiokadulla. Jostakin syystä Radiokadun mäessä kulkevat ratikat ja niiden kiskot aiheuttavat suurta kolinaa ja kirskuntaa, joka on erityisen haitallista ja häiritsevää yöaikana melualueella asuville. Vastaavalla reitillä kulkee myös sähköbussseja, jotka eivät aiheuta minkäänlaista meluhaittaa. Toivoisinkin, että voitaisiin harkita yöaikaisen rattikkaliikenteen korvaamista sähköbussseilla, jotka eivät aiheuta meluongelmaa asukkaille.

Ja totta kai toivoisin, että viranomaiset laatisivat selvityksen kaikista pahimmista rattikkamelualueista ja toimenpiteistä, joita voitaisiin tehdä meluhaittojen vähentämiseksi. Omasta mielestäni sähköbussit olisivat tehokkain ja nopein tapa ratkaista tämä ongelma. Olen vakuuttunut siitä, että näitä melualueita on paljon muuallakin kuin Pasilan Radiokadulla.

Kiitos.

Valtuutettu Arvind Ramachandran

Kiitos, puheenjohtaja. Hyvät valtuutetut.

On kunnia ja ilo pitää ensimmäinen puheenvuoroni tässä salissa tämän hienon uutisen yhteydessä, että kaikki hallituksessa olevat puoleryhmät ovat päässeet tähän sopuun.



Minulla on neljä pointtia. Usein on ihmisillä kolme pointtia, mutta mulla onkin neljä, kun on hienoa nähdä, että olemme saaneet näin hyvän talousarvion tänne ja mä haluan myös muistuttaa kanssavaltuutettuja ja muita muutamasta asiasta.

Todella hienoa, että jatkuvasti olemme iloisia siitä, että olemme kompensoimassa maan hallituksen aikaansaamaa tuhoa, jos voi sanoa niin. Mutta se on vain ensimmäinen askel. Mun mielestäni elämä ei tässä kaupungissa ollut niin helppoa kaikille ennen tätä hallitustakaan. Tästä ensimmäisestä askeleesta on todella hyvä rakentaa, mutta meidän kannattaa muistaa, että on pitkä matka edessä, kun maailman tilanne jatkuvasti on vielä haastavampi. Toivon, että löydämme keinoja tehdä puoluerajojen yli yhteistyötä ja mennä eteenpäin valoisampaan tulevaisuuteen, joka on varmaan meillä kaikilla mielessä.

Seuraavana: Puhutaan todella paljon politiikassa eri väestöryhmistä, ja ymmärrän, miksi puhumme. Meillä on maahanmuuttajataustaisia, kuten itse olen. Meillä on vanhempia, nuorempia, työttömiä, työllistettyjä, yrittäjiä, työntekijöitä. Mutta elämä kaupungissa ei näytä siltä, miltä se näyttää meidän dokumenteissa. Jos vaarilla ei mene hyvin, nuorillakaan ei mene hyvin. Jos vaimo ei saa työpaikkaa, tänne muuttanut niin sanottu osaaja ei myöskään viihdy tällä. Eli haluan myös muistuttaa, että jokaisella väestöryhmällä on toiseen väestöryhmään kuuluvia perheenjäseniä, tuttuja, puoluetovereita, naapureita. Eli tämä kokonaiskuva on myös todella hyvä mieltä.

Mä itse, kun muutin tänne ulkomailta, vierastan vähän sitä ajatusta, että puhutaan jatkuvasti huippuosaaajista ja semmoisista, jotka tuo verotuloja, ja unohdetaan ne maahanmuuttajataustaiset vieraskieliset kulttuurivähemmistöt, jotka oikeasti pyörittävät tätä kaupunkia. Siivoajat, kokit, bussikuskit, eli me olemme tällä. Hekin ovat yhtä tärkeä osa tätä kaupunkia. Toivon, että väestöryhmistä puhumisen sijaan voimme myös puhua niiden väestöryhmien



välisistä yhteyksistä ja käyttää meidän valtaamme siihen, että ne yhteydet on myös vahvoja ja jokaisella on hyvä elämä.

Ja sitten. Mulle on aina sanottu, että Suomen vahvuus on se, että täällä kenestä vaan voi tulla mitä vaan. Ikävä kyllä kymmenen vuoden jälkeen en pysty olemaan samaa mieltä. Mutta toivon, että Helsingissä silti voi olla semmoinen tilanne, että riippumatta asuinalueesta, taustasta, iästä kenestä vaan voi tulla mitä vaan. Ja mun mielestä tämä talousarvioesitys on todella, todella hyvä askel, vaikka on ensimmäinen askel semmoiseen Helsinkiin, jossa oikeasti voi unelmoida, kun muualla Suomessa on yhä vaikeampaa.

Viimeisenä haluan nostaa tätä asiaa, että täällä kun jatkuvasti ehkä olemme vähän huolissamme myös tästä kehityssuunnasta, että ihmiset asuvat omissa kuplissaan. Mä tiedän, että mä sanoin, että meidän pitää yhdistää ja vahvistaa niitä yhteyksiä, mutta samalla myös meidän pitää kunnioita sitä omaa kuplaa. Ihmiset tarvitsevat niitä tiloja, joissa he ovat kotona. Ja mä toivon, että jokaiselle löytyy Helsingistä koti.

Kiitos.



257 §

Esityslistan asia nro 12

Sosialidemokraattisen valtuustoryhmän ryhmäaloite hoitotakuun säilyttämisestä Helsingissä

Valtuutettu Eveliina Heinäluoma

Arvoisa puheenjohtaja.

Teimme tosiaan SDP:n valtuustoryhmässä ryhmäaloitteen tästä hoitotakuun säilyttämisestä edellisen hallituskauden Sanna Marinin säätämän hoitotakuun puolesta. Eli että kahdessa viikossa pitää päästä hoitajan vastaanotolle. Nyt iloksemme tietysti tämä toteutuu ensi vuonna Helsingin budjetissa, ja tästä olemme tietenkin tyytyväisiä.

Tämähän on inhimillisesti katsottuna tärkeä asia. Kun ihmisellä on vaivaa, niin kahdessa viikossa hoitoon pääsy on ehdoton edellytys. Tämä hallituksen määrittämä kolmen kuukauden hoitotakuuhan on inhimillisesti katsoen täysin kestämaton. Mutta on se myös talouden kannalta järkevää, koska eiväthän ne vaivat siellä jonossa parannu, vaan päinvastoin vaikeutuvat ja pahentuvat. Ja siitä tulee taas sitten suurempia kuluja myöskin terveydenhuoltoon, kun joudutaan sitten menemään erikoissairaanhoidon puolelle, josta tulee yhteiskunnallekin suurempi lasku. Joten on järkevää paitsi inhimilliseltä katsannolta, niin myöskin yhteiskunnan koko taloudellisten resurssien kannalta järkevää, että tämä hoitotakuu toteutuu kahdessa viikossa.

Sitten tietenkin voi ajatella, että meillä Helsingissä on tähän mahdollisuus, mutta kaikkialla Suomessa ei välttämättä ole. Senpä takia kyllä peräänkuulutan tässä valtakunnan tasolla vastuunkantoa ihmisten terveydestä, ettemme ajautuisi koko maan tasolla täysin eriarvoiseen asemaan siinä, miten nopeasti ihminen pääsee hoitoon. Siihen meillä ei Suomessa yksinkertaisesti ole varaa. Toivon, että hallitus ohjaisi vaikkapa näitä yksityisen terveysbisneksen satoja miljoonia euroja enemmänkin julkiseen terveydenhuoltoon.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginvaltuusto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Y-tunnus

0201256-6



Valtuutettu Pentti Arajärvi

Arvoisa puheenjohtaja.

Voin täysin yhtyä valtuutettu Heinäluoman näkemyksiin siitä, miten asia pitäisi ratkaista ja miten se on hoitajien osalta Helsingissä ratkaistu. Myös näihin valtiollisiin näkökohtiin, ei pelkästään Helsingin kaupungin toimintaan. Me kuitenkin alun perin esitimme myös lääkäreiden hoitotakuun pitämistä 14 päivässä, mutta sitä ei ole nyt toteutettu budjetissa ja budjettisovussa. Sen kanssa eletään tietysti. Perustelu sille, miksi kannattaisi mieluummin pitää myös lääkäreiden hoitotakuu 14 päivässä, on tietysti se, että olisi hyvä, että olisi jonkinlaista kunnianhimoa pyrkiä parempaan lopputulokseen kuin nykyisin on laita.

Helsinki ilmeisesti vähän vaihdellen eri tiedoista ja siitä, kuka sen tiedon antaa, on suhteellisen lähellä tätä 30 päivää, jolloin siinä ei oikeastaan ole mitään tai ainakaan kovinkaan paljon petraamista. Mutta kun olemme pitkiä aikoja aikanaan olleet alle näiden hoitotakuuvaatimusten, ei nyt olisi ollut lainkaan pahasta, vaikka olisi vielä ensi vuonnakin oltu jonkin aikaa sen alle, mutta pyritty pontevasti 14 päivään.

Valtuutettu Sirpa Asko-Seljavaara

Arvoisa puheenjohtaja.

Olen samaa mieltä valtuutettu Arajärven kanssa siitä, että on hyvä, että saatiin edes tämä, että hoitajalle pääsee kahdessa viikossa, mutta ei se kyllä auta sairaan ihmisen hoidossa semmoinen aika, että pitää kolme kuukautta odottaa, koska sairaanhoitajahan ei lain mukaan saa tehdä diagnoosia. Ja mitä se sitten hyödyttää, että se potilas palloilee siellä terveysasemalla, jos hän ei saa diagnoosia eikä hän saa hoitoa. Kyllä meidän täytyy pyrkiä siihen, että myös



lääkäri katsoo potilaan kahdessa viikossa. Onhan se nyt sivistysvaltion asia päästä tähän aikaan.

Ledamoten Mia Haglund

Tack ska du ha, ordförande.

Tästä valtuutettu Asko-Seljavaaran puheenvuorosta on hyvä jatkaa. Mekin Vasemmistoliiton valtuustoryhmästä teimme ryhmäaloitteen tästä asiasta. Se on seuraavaksi käsittelyssä, mutta ehkä hyvä, jos käymme tämän sisällöllisesti saman keskustelun yhden kohdan aikana.

Pidän itsekkin sitä tavoitetta tärkeänä, että pyrkisimme myös lääkärien osalta pääsemään 14 vuorokauden hoitotakuuseen. Jos miettii naapurimaata Ruotsia, jossa on 3 vuorokauden hoitotakuu, niin se 14 vuorokautta ei näytäkään niin hirveän nopealta luksuspalvelulta, vaan ollaan silloinkin aika paljon jäljessä.

Jos me olisimme vesittäneet tämän hoitotakuun, se olisi heikentänyt julkisen terveydenhuollon peruspalveluiden saatavuutta ja johtanut ongelmien kasautumiseen ja pitkittymiseen ja aivan varmasti myös lisännyt erityistason palveluiden tarvetta. Eli hyvä, että päätimme budjettineuvotteluissa kuitenkin pitää siitä kiinni, että hoitajalle on päästävä 14 vuorokaudessa ja lääkärille aivan viimeistään 30 vuorokaudessa, mutta mieluummin, totta kai nopeammin. Petrattavaa siis on, eli tulevia vuosia kohti toivottavasti voimme tästä tavoitteesta vielä kiristää.

Kiitos.

Valtuutettu Minja Koskela

Kiitos, puheenjohtaja.



Haluan tässä lyhyesti kompata edellä puhuneita kollegoita tästä, että on todella hieno asia, että Helsinki näistä valtakunnallisista päätöksistä huolimatta on päätenyt siihen, että pidetään kiinni tästä kahden viikon hoitotakuusta. Toki olisi toivottavaa, että lääkärille pääsisi myöskin kahdessa viikossa eikä se koskisi ainoastaan hoitajia. Mutta siitä huolimatta on hienoa, että me Helsingissä pyrimme tähän tavoitteeseen.

Minusta olisi syytä pohtia valtakunnallisesti ja myös toki Helsingin piirissä sitä, miten me voitaisiin mahdollisesti saada tätä hoitotakuuta vielä lyhyemmäksi. Yksi kysymyshän on tämä ostopalveluiden käyttö, joka on varsin laajamittaista ja valtakunnallisesti haaste, mutta myös Helsingissä asettaa ongelmia sille, mihin niitä resursseja käytetään. Jos tätä pystyttäisiin kitkemään, varmasti pystyttäisiin myöskin sitä hoitotakuuta vielä laskemaan.

Valtuutettu Sirpa Asko-Seljavaara (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

Haluan edelleen painottaa sitä, että on hyvin harvoja sairauksia, joita sairaanhoitaja yksin voi hoitaa. Pitää olla tikku sormessa tai punkinpurema tai joku semmoinen. Suurin osa sairauksia on kyllä pakko näyttää myös lääkärille, ja silloinhan tämmöinen kolmen kuukauden odotus on aivan mahdoton.

Valtuutettu Arja Karhuvaara (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

Mä en oikein ymmärrä, että minkä vuoksi meillä ei voi olla käytäntöä, missä joka terveysasemalla on lääkäri, joka ottaa nonstopina vastaan ne, jotka sinne tulee, ja toinen linja ajanvaraukselle ja kolmas linja terveydenhoitajalle. Yritin itse esimerkiksi Viiskulman terveysasemalla mennä ihan järjellisen syyn vuoksi sinne lääkäriin ja pääsin aivan heti sairaanhoitajalle. Mutta sen jälkeen



odottelin siellä kolme tuntia, enkä tiennyt oikein, mihin piti mennä. Loppujen lopuksi varasin yksityiselle lääkäriasemalle ajan, johon lähdin sporalla. Olin sieltä ulkona puolen tunnin sisällä lääkkeit mukana lähiapteekista. Päätin, että yritän vaikka jostain säästää ne rahat, mutta en ainakaan omalta osaltani halua olla tukkimassa näitä terveyskeskusten vastaanottoja.

Valtuutettu Titta Hiltunen (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

Ihan tiiviisti valtuutettu Karhuvaaralle, että miksei meillä ole semmoista systeemiä, jossa osa on ajanvarauksella ja osa tulee nonstopina lääkärin vastaanotolle. Meillähän on sellainen linja. Sen linjan nimi on päivystys. Mutta on ehkä kuitenkin toivottavaa, että ihmiset, joilla ei ole sillä sekunnilla hätää, mieluummin varaavat sen ajan kuin menevät sinne tukkimaan sitä päivystystä niiltä ihmisiltä, jotka siinä hetkessä, sinä päivänä, sillä tunnilla sitä hoitoa tarvitsevat.

Tässä aloitteessa ja tässä hoitotakussahan on kyse kiireettömästä perusterveydenhoidosta, mikä on kuitenkin jo hyvin eri asia. Olen tosi iloinen, että päästiin edes sellaiseen lopputulokseen, että hoitajalle kahdessa viikossa ja lääkärille kuukaudessa. Jos me saataisiin se toteutumaan, se olisi kuitenkin parannus nykyiseenkin todelliseen tilanteeseen.

Kiitos.

Valtuutettu Maaret Castrén (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, arvoisa puheenjohtaja.

Sen verran pikkuisen oikaisen, että yhteispäivystyshän on niitä potilaita varten, joilla oikeasti on niin kiire, että he eivät voi odottaa. Ja se, johon varmaan



edustaja Hiltunenkin viittasi on siis kiirevastaanotto, jota hallitusohjelmassakin oikeasti kehoitetaan pitämään yllä niin paljon kuin asukkaat sitä tarvitsevat. Näin ei kuitenkaan suurimmalla osalla hyvinvointialueista ole. Eli tähän kyllä kehotan terveysasemiakin panostamaan.

Kiitos.

Valtuutettu Marko Kettunen

Kiitos.

Semmoinen tulee mieleen, että meillä taitaa yhä edelleen olla tällöinen alueellinen jako terveyspalveluissa, että pitäisi käyttää sitä omaa asuinalueen terveysasemaa, joka kuulostaa mielestäni aika järjettömältä resurssien allokoinnilta. Erityisesti tämän asian puitteissa. Tiedämme samaan aikaan, että me ollaan aikoinaan saatu meidän hampaidenhoitojärjestelmä hyvään järjestykseen palvelusetelin myötä. Ehkä jotain tällöinkaltaisia ratkaisuja kannattaisi alkaa Helsingissä miettiä, että miten me voidaan niitä resursseja jakaa sillä lailla järkevästi, että kun lääkäri on jossain muulla alueella vapaana, voidaan asiakas osoittaa sinne, eikä odotuttaa sitä omaa lääkäriä. Resurssit järkevään käyttöön ja palveluseteli. Sillä tämä hoituu.

Kiitos.

Valtuutettu Titta Hiltunen (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

Nyt kun lähdin jo muiden puheenvuoroja kommentoimaan, niin kommentoidaan sitten vielä lisää. Ehkä nyt sitten valtuutettu Kettuselle sen verran, että joo meillä on alueelliset terveyskeskukset, mutta meillä on myös asukkailla oikeus valita, mihin he haluavat mennä. He voivat vaihtaa sen esimerkiksi sen



perusteella, missä on lyhyimmät jonot. Se on mahdollista vaihtaa, ja musta se on ollut hyvä juttu, että näin on joskus aikoinaan päätetty, että näin saadaan tehdä. Tämä on siis mahdollista jo nykyiselläänkin.

Kiitos.

Valtuutettu Sami Muttilainen (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

Se on tietysti tärkeätä, että ihminen saa hoitoa, mutta se, että heitettäisiin palveluseteli ja taksiseteli käteen ja toiselle puolelle kaupunkia tai toiseen kaupunkiin ei ole ehkä mikään ratkaisu näissä kuviossa. Se jos joku rasittaa meidän terveydenhuoltoamme ja niitä resursseja.

Valtuutettu Sinikka Vepsä (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

Olisin vähän kompannut, mitä Muttilainenkin sanoi, että tavallaan tämä palvelusetelimalli, että lääkäriltä toiselle, sehän ei ole ollenkaan hyvä. On just tutkimuksissa todettu, että meidän kannattaa edistää tätä omalääkärimallia ja monitiimimallia, jotta hoidon jatkuvuus ja tuloksellisuus paranee. Sitten kun tämä toteutuu Helsingin kaupungissa, todennäköisesti lääkärit pystyvät ottamaan myös enemmän asiakkaita vastaan, koska asiakkaat on heille entuudestaan tuttuja ja kaikkea ei tarvitse uudestaan etsiä sieltä Apotin saloista. Eli tässäkin säästyy aikaa.

Kiitos.



Valtuutettu Marko Kettunen (vastauspuheenvuoro)

Sinällään taitaa mennä asian ulkopuolelle, mutta jos nyt valinta täytyy tehdä niiden kahden välillä, että saako sen lääkärin kuukauden päästä vai meneekö bussilla kolme pysäkkiä kaupungin toiselle puolelle, niin mun mielestä se valinta pitäisi olla suhteellisen itsestään selvä.



259 §

Esityslistan asia nro 14

Valtuutettu Pilvi Torstin aloite Helsingin pormestarimallin ja johtamisjärjestelmän arvioinnista

Valtuutettu Sami Muttilainen

Kiitos, puheenjohtaja.

Tästä otsikosta on puhuttu tässä salissa tällä valtuustokaudella ennenkin ja ihan syystä. Mä haluan kiittää Pilvi Torstia tästä aloitteesta.

Täällä on kuultu paljon, paljon epäkohtia, miksi tämä nykyinen järjestelmä ei toimi. Vastaushan on kutakuinkin se, että tämä keskustelu on syytä käydä ensi valtuustokauden alkaessa hyvinkin perusteellisesti ja tehtävä asialle jotain. Toki meitä ei estä... ja on hyvä nostaa näitä epäkohtia tässä vaiheessa iltaa jo, vaikka ollaan tosiaan viimeinen budjetti käsitelty tällä kokoonpanolla. Tämä ei ole lainkaan toimiva. Täällä on ollut omat puutteensa matkan varrella. Niitäkin on joitain nostettu esiin.

Lähinnä tämä oli kiitospuheenvuoro tälle aloitteelle ja ehkä toteamus sille, että tänne tarvitaan muutakin kuin pari virkettä jatkossa.

Valtuutettu Erkki Tuomioja

Arvoisa puheenjohtaja.

Tämä Helsingin kaupungin pormestarimalli ja johtamisjärjestelmä on kyllä osoittautunut erittäin huonosti toimivaksi, epäonnistuneeksi, valtaa keskittäväksi, luottamushenkilöiden vaikutusmahdollisuuksia vähentäväksi. Siksi olisi tärkeää, että siitä päästäisiin eroon.



Olen hyvin pettynyt siihen, että kaupunginhallituksessa muut ryhmät eivät olleet valmiita selvittämään edes ulkopuolisella taholla sitä, miten tämä järjestelmä toimii ja mitkä voisivat olla paremmin toimivat vaihtoehdot. Sen sijaan on tyydytty siihen, että asianosaiset itse ovat esittäneet tyytyväisyytensä omaa valtaansa ja asemaansa korostavaan ja ylläpitävään järjestelmään. Tämä ei ole mielestäni kylläkään asiallista käsittelyä.

Oma käsitykseni tästä johtamismallista on se, että se on kuin sen entisen alokkaan asento, joka ei parantunut enää korjaamalla, vaan joka piti ottaa kokonaan uudeksi. Ja uusi ei tässä tarkoita välttämättä sitä, että emme katsoisi, mitä vanhassa oli hyvää. Eli kaupunginjohtajajärjestelmässä, joka piti yllä selvän eron luottamusmiesten ja virkamiesten välillä ja jossa virkavastuu oli hyvinkin selvästi määriteltävissä kussakin asiassa.

Samaten ennen kaikkea tähän johtamisjärjestelmään liittynyt valtaa keskittävä superlautakuntamalli on osoittautunut erittäin kohtalokkaaksi demokratialle. Se on supistanut luottamushenkilöiden ja kaupungin työskentelyyn osallistuvien henkilöiden määrää radikaalisti ja keskittänyt valtaa muutamille valtuutetuille, jotka myöskin istuvat keskeisissä lautakunnissa. Näissä keskeisissä lautakunnissa asiat ovat niin kattavia ja runsaita, että niihin ei ehditä kunnolla perehtyä, joka luonnollisesti antaa virkamiesvalmistelulle erityisen painon. Tämä koskee kaikkia lautakuntia, mutta aivan erityisesti kaupunkiympäristölautakuntaa, joka yhdistää entisen kaupunkisuunnittelulautakunnan, kiinteistölautakunnan, rakennuslautakunnan, ympäristölautakunnan työn.

Joka tarkoittaa sitä, että me emme saa enää kaupunginhallitukseen emmekä valtuustoon erilaisia näkökohtia, vaan ne sulautetaan yhteen jo siellä yhdessä lautakunnassa virkamiesten tahdon mukaisesti. Ne jännitteet, jotka tulevat luonnollisesti sitä kautta, että on erilaisia lautakuntia, jotka omista näkökulmistaan tarkastelevat asioita, jäävät silloin valtuuston aineiston



ulkopuolelle kokonaan. Siksi mielestäni olisi tärkeätä, että [epäselvää] asetetaan joku toimikunta. Minä en usko siihen, vaan haluan, että tämä koko järjestelmä pannaan remonttiin ja toivon, että meillä vaalien jälkeen on sellainen valtuusto, joka on tällaiseen radikaaliin uudistukseen valmis.

Kiitos.

Valtuutettu Otso Kivekäs (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

Täytyy sanoa, että en kaikin osin jaa valtuutettu Tuomiojan, entisen apulaiskaupunginjohtajan, näkemystä siitä, miten nykyinen malli toimii, enkä erityisesti siitä, miten lautakunnat siinä toimivat.

Oma kokemukseni mainitusta kaupunkiympäristön lautakunnasta ei ole sellainen, että lautakunnalla ei olisi valtaa asioihin, vaan päinvastoin lautakunnalla on mahdollisuus ohjata virkatyötä sellaisilla tavoilla, joita vanhassa järjestelmässä ei ollut. Enkä usko, että lautakunnan viranhaltijoiltakaan kysymällä saisi vastauksen, että he saavat läpi kaiken, mitä haluavat.

Omasta puolestani voin myös sanoa, että perehdyn kyllä esiteltäviin asioihin, ja parhaan ymmärrykseni mukaan myös lautakunnan sosiaalidemokraattiset jäsenet, kuten Eveliina Heinäluoma, perehtyvät asioihin oikein hyvin. Ainakin he vaikuttavat olevan niistä hyvin perillä.

Valtuutettu Sami Muttilainen (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.



Kyllä mä sikäli tässä valtuutettu Tuomiojan näkemykseen ja huoleen yhdyn hyvinkin vahvasti. En niinkään valtuutettu Kivekkään vähättelyyn tässä kuviossa. Jos ajatellaan vaikkapa kaupunkiympäristölautakuntaa, on siinä samaan pakkaukseen pistetty aika paljon eikä niin vähän.

Mitä tullaan edelliseen rakenteeseen tässä kaupungissa, sieltä tiedetään joku pari selvitystä jälleen kerran konsulteilla. Sieltä oikeastaan saadaan, mitä halutaan, mitä tilataan. Niin kuin tuli esiin, virkamies on jättänyt toimeksiannon ja vastaus on sillä toivotulla tasolla.

Valtuutettu Eeva Kärkkäinen

Kiitos, puheenjohtaja.

Mä ajattelen, että tämä Pilvi Torstin aloite oli hyvä, ja siinä mielessä on ehkä sääli, että ei ole ryhdytty niihin toimenpiteisiin, joita valtuusto on edellyttänyt siitä riippumattomasta selvityksestä.

Mä ajattelen, että on tosi tärkeää, että tätä kaupungin johtamismallia arvioidaan ja kehitetään. Kyse on siitä, miten demokratia toimii, miten kaupunkilaiset ja luottamushenkilöt pääsevät vaikuttamaan ja miten erilaiset mielipiteet saadaan mukaan tähän kaupungin kehittämiseen. Tässä vastauksessa tuodaan hyvin ilmi, miten tätä on kehitetty, ja se on tosi myönteistä. Tässä on kyllä tehty asioita. On tehty selvityksiä, on kehitetty. Mutta mä ajattelen, että valtuustokauden lopussa tämmöinen riippumaton selvitys olisi antanut hyvän pohjan nimenomaan seuraavalle valtuustolle vetää myös johtopäätöksiä siitä, että tarvitaanko isompia muutoksia.

Ledamoten Thomas Wallgren

Tack, bästa ordförande.



Tack till Muttilainen och Tuomioja för viktiga inlägg.

Sanon tästä kolme asiaa.

Yksi on se, että nyt riippumatta siitä, mitä täällä tänään päätetään, uskon että tässä salissa ei ole kauhean moni, joka ei olisi vähän huolissaan siitä, mitä demokratialle on tapahtumassa meillä ja muualla. Tulkitsen niin, että valtuustossa ei ole nähty, että tämä Pilvi Torstin aloite on se paikka, jolla halutaan mennä tähän syvästi ja kunnolla. Toivon ja uskon, että tämä tietty hiljaisuus tämän asian ympärillä ei ole merkki siitä, että ei ole huolta demokratiasta.

Toiseksi kumminkin lievä pettymys siihen, että tämä aloite, joka kumminkin tarjoaa mahdollisuuden käydä käsiksi siihen, miten me vahvistamme demokratiaa Helsingissä, että tähän mahdollisuuden ei ole muut ryhmät halunneet tarttua. Mutta ei se mitään, jos kumminkin voidaan katsoa yhdessä eteenpäin.

Uskoisin, että tämän aloitteen, vaikka se on hyvä, ehkä sen heikkous on siinä, että se kiinnittää huomiota ennen kaikkea johtamiseen. Kun demokratiassa kumminkin on muita asioita, jotka on perustavimpia kuin johtaminen, vaikka senkin täytyy toimia hyvin ja demokraattisesti. Sanoisin, että suurempi ja syvempi huoli meillä tulisi olla osallistumisesta, miten se tapahtuu, kuinka moni osallistuu, millä tavalla me saadaan ihmiset osallistumaan. Mutta toinen on sitten osallistumisen edellytykset, että miten voidaan kehittää osallistumista ja osallistumisen edellytyksiä tässä kaupungissa ja tässä maassa.

Nämä on ne asiat, joihin mä toivon ja uskon, että me halutaan yhdessä paneutua jatkossa. Demokratia ei ole vain yhden puolueen asia, vaan se on meidän kaikkien. Ilmoitan kiinnostukseni yhteistyössä kaikkien täällä olevien



kanssa tehdä rohkeita syvällisesti vaikuttavia aloitteita tämän asian parantamiseksi.

Kiitos.

Valtuutettu Ilkka Taipale

Arvoisa puheenjohtaja.

Pormestarimalli on epäonnistunut. Sen luojat, kaksi henkilöä, toinen apulaiskaupunginjohtaja, toinen kokoomuksen ryhmän puheenjohtaja, poistuivat melko nopeasti, kun tämä uudistus oli tehty. Eivätkä tällä tavoin näe päätöksen seurauksia. Lautakuntien määrän vähentäminen on ollut erittäin epäonnistunut niin ikään.

Jos katsomme, mitä nyt tapahtuu, joka neljäs vuosi pormestari saattaa vaihtua tai vaihtuu. Apulaispormestarit joka neljäs vuosi samoin. Toimialajohtajat joka seitsemäs vuosi muistaakseni. Valtuutetuista 30 prosenttia vaihtuu neljän vuoden välein. Rumba on aika suuri, ja pitkäjänteistä toimintaa ei saada syntymään kovin helposti. Kun tämä sama ruletti toimii myös valtiolla, jossa tehtiin kansliapäälliköiden oheen poliittiset valtiosihteerit, jotka ovat neljä vuotta. Nuoria, usein jopa vähän kokemattomiakin ihmisiä. Ja sitten siellä myös eduskunnassa vaihtuu kolmasosa, virkamiehet ovat viisivuotiskauden ja niin edelleen. Ruletti pyörii, ja sama koskee HUSia.

Kyllä meidän pitäisi luoda uudelleen sellainen tietty jatkuvuuden virta. Olivat ne monet vanhat kansliapäälliköt jääriä oikeusministeriössä tai muualla, mutta otetaan nyt esimerkiksi Esko Rekola. Loistava virkamies.

Valtiovarainministeriön Bunttaan liittyy paljon erilaisia juttuja, mutta se piti valtionhallintoa kasassa ja silti he eivät voineet olla diktaattoreja alueellaan, vaan poliittiset voimat olivat sielläkin mahtavampia kuin virkamiehet periaatteessa.



Tämän nojalla pidin Erkki Tuomiojan puheenvuoroa erittäin hyvänä. Nämä on näitä kosmeettisia juttuja, mitä parhaillaan tehdään, ja niillä ei ole mitään merkitystä. Helsingin kaupungin hallintomalli on väärä, epäonnistunut, ja se pitäisi radikaalisti muuttaa ja mielellään palata siihen, että apulaiskaupunginjohtajilla tai nykyään pormestareilla on valta. Eikä toimialajohtajilla. He ovat vain lautakuntiensa puheenjohtajia, yes-miehiä joskus sielläkin.

Kiitos.

Valtuutettu Mari Holopainen

Arvoisa puheenjohtaja.

Ajattelen, ettei tämä vanha kaupunginjohtajamalli ole sellainen, minkä perään kannattaa haikailla, enkä ole tulkinnut, että tässä itse aloitteessa sitä esitetään. Kyllähän tämmöistä johtamisjärjestelmää täytyy koko ajan arvioida. Tämä on ollut niin iso muutos, ja tietysti näitä selvityksiä on tehty, mutta mitään merkittäviä muutoksia tähän malliin ei ole kuitenkaan tehty. Se on tietysti sitten poliittisten puolueiden välinen neuvottelu, että nähdäänkö niitä muutostarpeita.

Kyllä mäkin näen, että tässä tietyllä tavalla tietysti aikamoinen paine tulee joillekin luottamushenkilöille, jotka voi olla monessakin roolissa ja näissä keskeisissä lautakunnissa, missä on todella pitkät listat, varsinkin siellä kaupunkiympäristölautakunnassa. Vaikka ihmiset kuinka perehtyy ja tekee parhaansa, niin kyllä se työmäärä on aivan valtava. Ja se, että pystyykö kaikkiin kaupunginosiin ja kaavoihin sillä tasolla tutustumaan kuin olisi tietysti hyvä. En usko, että kukaan siihen pystyy.

Meidän täytyy sen takia kehittää sinne valmisteluun vähintään enemmän asukaslähtöisiä malleja. Niitä kaivataan tosi paljon täällä kaupungissa. Erilaista kaupunginosatuntemusta, asukaskyselyitä, semmoisia avoimia kyselyitä.



Täällä tässä budjettikeskustelussa yhteen viitattiin kaupunkiympäristön toimialalta, mutta tunteeo asukkaat tätä tai niitä kysymyksiä, mitä siellä on esitetty. On tosi tärkeää, että tämä tieto on kaikkien saatavilla. Ei ole sellaista palautetta tullut kyllä asukkailta, että mikään näistä toimielimistä tai tämä todella työläs kaupunkiympäristölautakuntaan, vaikka tekee parhaansa, pystyisi ihan riittävästi kuitenkin tutustumaan näihin keskeisiinkään kaavoihin.

Valtuutettu Sami Muttilainen (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

Valtuutettu Holopaisen puheenvuorossa oli juuri niitä elementtejä, mitä oli tärkeä nostaa esiin, mitä itsekin alleviivaisin. Pystyykö ihminen millä tasolla syventymään siihen määrän, mitä nämä listat sisältävät. Tunnit tulee pakostikin täyteen.

Plus sitten ottaisin esiin semmoisen asian kuin demokratia. Mitä tuossa aikaisemmassa puheenvuorossa viittasin, että jos se on paketoitu kaikki yhteen isoon pakettiin. Ei meidän tarvitse varmaan jokaista vahtimestaria päättää eri lautakunnissa. Viranhaltijoille voi toki ojentaa tiettyä vastuuta, ja siitä käsittääkseni saavat myös palkkaa.

Mitä mennään tähän asukkaiden kuulemiseen, meillä on olemassa osallistava budjetointi, mikä on näennäinen tapa vaikuttaa kaupungin asioihin. Se lähinnä laittaa kaupunginosia toisiaan vastakkain, tai ajatus on hyvä, mutta budjetti liian pieni. Rajaan vastauspuheenvuorot nyt listalla oleviin.

Valtuutettu Laura Rissanen (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.



Olin itse tässä johtamisen jaostossa, jossa tätä mallia aikoinaan suunniteltiin ja tehtiin. Pidän kyllä edelleen tätä päätöstä pormestarimalliin siirtymisestä viisaana.

Se, mihin mä itse asiassa halusin puuttua, oli se, että mitä valtuutettu Holopainenkin nosti esiin, tämän kaupunkiympäristölautakunnan valtavan työmäärän. Olin viisi vuotta kaupunkiympäristölautakunnan jäsen eli koko edellisen kauden ja tämän kauden alussa vuoden. Musta tuntuu, että mä olen ehkä nyt toipunut siitä, että mulla on tiistait vapaana. Olin sitä ennen kahdeksan vuotta kaupunginhallituksen jäsenenä ja ryhmän puheenjohtajanakin loppuvaiheessa. Kyllä se kaupunkilaisten yhteydenottojen määrä, mikä tulee kaupunkiympäristölautakuntaan, on jotain aivan muuta kuin näissä mun aikaisemmissa tai myöhemmissä luottamustehtävissä.

Jollain tavalla toivon, että kun tästä seuraavan kauden alussakin keskustellaan, mietitään, että voidaanko tälle kaupunkiympäristölautakunnan työmäärälle jotain tehdä.

Kiitos.

Valtuutettu Marko Kettunen (vastauspuheenvuoro)

Sinällään saattaisi olla hyvinkin viisasta tätä mallia vähän selvittää, mutta mitä tulee lautakuntien työmäärään... Tämä ei varmasti koske kaikkia, mutta se koskee suurta osaa meistä ja teistä täällä. Kannattaa siinä vaiheessa, kun niitä luottamustehtäväpaikkoja jaetaan, pohtia, kuinka monta ottaa vastaan. Se vähentää nimittäin työmäärää huomattavasti, kun on vaikka esimerkiksi yksi luottamustehtävä eikä ahnehdi niitä sitten viittä kappaletta.

Kiitos.



Valtuutettu Teija Makkonen (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

Tässä ehkä enemmän näkisin itse myös, että ongelmaa on siinä, miten kaupungin päätöksenteon prosessia ja johtamista ylipäättänsä tunnetaan. Eliikkä ongelmaahan tulee ja palautetta tulee paljon siitä, että asukkaat kokevat, että on tietysti erilaisia kuulemistilaisuuksia tai muuta osallistamista, mutta miten se asukkaiden mielipide sitten itse asiassa otetaan huomioon siinä päätöksenteossa. Aika paljon tyytymättömyyttä tulee siitä, että se on enemmänkin semmoista muodollista kuulemistä. Mutta ennen kaikkea siitä, että ihmiset tietäisivät, miten tätä kaupunkia johdetaan ja miten ne asiat etenee tuolla prosesseissa.

Sitten ihan lyhyt kommentti.

Tuossa aikaisemmin demarit sanoi tuosta, että kun valtuusto vaihtuu, mutta sehän on juurikin sitä demokratiaa, että johto vaihtuu. Silloinhan se kansan tahto toteutuu.

Kiitos.

Valtuutettu Matti Niiranen (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

Olin omassa valtuustoryhmässäni niitä, jotka vastustivat siirtymistä tähän pormestarimalliin. Jan Vapaavuori oli yksi toinen ryhmässäni. Olen edelleen sitä mieltä, että uusi järjestelmä ei ole niin hyvä kuin aiempi. Kaupunginjohtajilla ja apulaiskaupunginjohtajilla oli virkavastuu, heidän kautensa olivat pidemmät, ja sitä kautta tuli tähän työhön jatkuvuutta.



Toisaalta kansainvalta on tietysti vahvistunut siinä mielessä, että vaalitulokset näkyvät heti vaalien jälkeen selkeämmin kansalaisille, esimerkiksi pormestariohjelman muodossa. Vallan keskittyminen ja lautakuntien määrän vähentyminen on mielestäni negatiivista, ja se, että valta keskittyy yhä harvemmille. Niinpä ensi vaalikaudella on todellakin syytä arvioida tätä järjestelmää uudelleen, ja sitä, pitäisikö esimerkiksi lautakuntia tai jaostoja lisätä.

Valtuutettu Ville Jalovaara (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

Jälleen luen tuon otsikon tuosta pormestarihallinnon johtamisjärjestelmän arvioinnista. Tämän valitettavasti ei ole tarkoitus puhua siitä, miten tätä mallia konkreettisesti pitäisi muuttaa. Itsekin kannatan niitä muutoksia ja sen arviointia. Sitä, että pitää voida pohtia, että myös kaikenlaiset ihmiset voivat osallistua näihin lautakuntiin. Ei ainoastaan semmoiset, jotka ovat perheettömiä tai muuta ja pystyvät eri syistä järjestämään pitkiä iltoja vapaaksi. Vaan on tärkeää, että nämä paikat ovat kaikille avoimia, ketkä ovat kiinnostuneita poliittisesta vaikuttamisesta. Tämä on vähän ehkä eri paikassa käytävä keskustelu kuin nyt tämän aloitteen kohdalla, mutta pidän hyvänä sitä, että olen aistinnut sen, että kaupunginhallitusryhmillä olisi kiinnostusta jatkaa näitä keskusteluja muissa yhteyksissä.

Kiitos.

Valtuutettu Eveliina Heinäluoma.

Arvoisa puheenjohtaja.

Aivan kuten valtuutettu Jalovaara tässä kuvasi, nythän kaupunginhallitusryhmät sopivat, että tästä käynnistyy ryhmien välinen keskustelu, jossa on tavoitteena



hakea niitä ryhmien reunaehtoja, että mihin ollaan valmiit, mutta tuottaa myös konkreettisia ehdotuksia ja ajatuksia uuden kauden alkuun, josta sitten lähdetään tätä johtamisjärjestelmää muokkaamaan. SDP:n valtuustoryhmä olisi ollut valmis jo nyt tekemään joitakin muutoksia, mutta tähän ei ollut muilla ryhmillä samanlaista intoa ja tukea, joten päädyimme siihen, että on hyvä tehdä tässä asiassa kompromissi, jotta voidaan uusi kausi aloittaa myös keskustelulla ja konkreettisilla päätöksillä, kun on hahmotettu se, että mihin muut ryhmät ovat valmiit ja mistä olisi löydettävissä yhteinen maaperä.

Itse ajattelen tästä pormestarimallista sinänsä, että tämä on varmasti ollut järkevä päätös vahvistaa poliittista johtamista ja toisaalta myös tuoda vähän enemmän läpinäkyvyyttä, kuin että on poliittisia virkanimityksiä. Ne eivät ehkä tämän päivän maailmassa saa kaupunkilaisilta kovin suurta luottamusta. Mutta on aivan selvä, että tällä kokemuksella tähän järjestelmään on jäänyt valuvikoja. Niin kuin tässä on tullut esille, niin luottamuspaikkojen merkittävä vähentäminen oli vikatikki. Se näkyy erityisesti kaupunkiympäristölautakunnassa, joka eilen muun muassa kokousti viisi tuntia. Arkiviikolla viisi tuntia kun laittaa aikaa yhteen tiistai-iltaan, niin sehän tarkoittaa sitä, että ei siihen monellakaan tavallisella perheellisellä ihmisellä ole mahdollisuutta. Joten olen täysin vahvasti samaa mieltä kuin edellä olevat puheenvuoron käyttäjät, jotka sanoivat, että luottamustehtävien työtaakkaa pitää jollakin tavalla helpottaa tulevalla kaudella.

Valtuutettu Sami Muttilainen

Kiitos, puheenjohtaja.

Ja tänään on kokoustettu jo neljä tuntia.

Kun tätä toimialamuutosta kursittiin kasaan, niin silloin nimenomaan käytiin keskustelua siitä, että jos koetaan, että valtaa ei tarpeeksi jaeta, kautta



vastuuta, ja tässä tapauksessa sitä voidaan lisätä tai jakaa laajemmin. Se on mielenkiintoista, että se on kuitenkin tehty ei mitenkään kovinkaan yksinkertaiseksi kuvioksi käytännössä. Tällaisia valuvikoja sinne jää, kun asioita pitää nopeasti niputtaa. Muistuttaisin, että on myös muitakin isoja lautakuntia kuin kaupunkiympäristölautakunta. Ei nämä muut ole mitään sen pienempiä tai vähempiä myöskään. Siellä pyörii aika isoja kuvioita.

Valtuutettu Kettuselle puolestaan toteaisin, että niin, toki näistä neuvotellaan puolueen sisäisesti, kuka minkäkin lautakunnan saa, ja sitä määritellään siltä pohjalta, miten niitä ääniä tulikaan ja mikä on tämä sukupuoli jakauma. Mutta muistuttaisin myös sinua, että onhan myös lautakuntia, missä ei kaikki puolueet tai ryhmät ole edes olemassa.

Valtuutettu Veronika Honkasalo

Arvoisa puheenjohtaja.

Istuin samassa johtamisen jaostossa, jossa myös Laura Rissanen istui. Muistan ne aamuseitsemän, muun muassa, kokoukset siinä loppusuoralla, joita meillä oli. Tässä tosiaan taustalla oli ikään kuin diili siitä, että kun saadaan pormestarimalli, niin toisena palana tulee nämä isot lautakunnat, ja ainakin meidän ryhmä silloin suhtautui tähän hyvin kriittisesti, eikä kannatettu sitä, että näitä lautakuntia isketään tällaisiksi jättilautakunniksi. Nythän se on osoittautunut nimenomaan, että mitä ongelmia siinä on. On täysin epäinhimillistä esimerkiksi tämä kaupunkiympäristölautakunnan työtaakka. Ideanahan pitäisi olla se, että voisi kaikenlaiset ihmiset osallistua kuntapolitiikkaan myös oman työelämän ohessa. Nyt tilanne ei ole oikein sellainen, jos kokoukset kestää viisi tuntia, ja niihin pitää valmistautua edellisenä viikonloppuna monta päivää. Nimenomaan nämä asukasyhteydenotot vievät myös paljon aikaa.



Muistaakseni viime kaudella myös tätä koko systeemiä haluttiin arvioida, ja siitä käytiin neuvotteluja ryhmien kesken. Se ei johtanut mihinkään muutoksiin. Toivon todella, että nyt, kun seuraava valtuusto vaalien jälkeen aloittaa, niin ryhmät käy tästä vakavat neuvottelut niin, että niitä konkreettisia ehdotuksia on myös sillä tasolla, että jos tarvitaan hallintosääntöön muutoksia, niin ne todella tehdään. Eli ongelma on sekä nämä massiiviset lautakunnat ja vallan keskittyminen, ja tämä Tampereen yliopiston tutkimus toi esille myös, että nimenomaan sen elitisoituminen on myös yksi ongelma. Mutta myös pormestarin valta suhteessa apulaispormestareihin on ihan keskeinen ongelma, johon pitää tarttua.

Apulaispormestari Anni Sinnemäki

Arvoisa valtuuston puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

Ensinnäkin olen itse tyytyväinen kaupunginhallituksen vastaukseen tähän aloitteeseen siitä, että tässä on toimintatapoja ja kysymyksiä järjestäytymisestä ja pelisäännöistä, ja sellaisia keskustelun arvoisia kysymyksiä, joita on varmasti järkevä käsitellä yhdessä seuraavan valtuustokauden työskentelyn alkamiseen mennessä. Sehän on ylipäättänsä aina hyvä, että tämmöisessä demokraattisessa yhteisössä, niin kuin me ollaan, niin puhutaan avoimesti ja tiedostetaan, että missä on ne hankalat paikat tai pullonkaulat tai kysymykset, joita täytyy käsitellä.

Sitten ehkä ihan muutama sana kaupunkiympäristölautakunnan työskentelystä ja työmäärästä, ja ehkä vähän pohdintaa tähänkin keskusteluun liittyen.

Itselläni on tässä kaupungissa se ainutlaatuinen kokemus, että olen ollut sekä apulaiskaupunginjohtajana tällä kaupunkisuunnittelun toimialalla että apulaispormestarina tässä uudessa järjestelmässä nyt kaksi kautta. Sanoisin, että kaupunkiympäristölautakunnan iso työmäärä toisaalta liittyy siihen, että se



on myös toimielin, jossa on nimenomaan vapaaehtoisia päätöksentekijöitä, ei virkamiehiä, joilla on mahdollisuus ottaa kantaa, perehtyä, pohtia, keskustella koko kaupungin kehitykseen liittyviin asioihin vakavasti ja huolella.

Jos vertaa aikaisempaan järjestelmään, kun luottamushenkilöpäätöksenteko oli hyvin pirstoutunutta, niin se tarjosi virkamiehille mahdollisuuden vetää yhteen ja katsoa, että missä ne painopisteet loppujen lopuksi oli. Siinä näen itse, että apulaiskaupunginjohtajana mulla oli sellainen näkökulma ja pääsy kokonaisuuteen, jota yhdelläkään luottamushenkilöllä ei silloin ollut. Nyt, kun johdan toimielintä, joka on 13-jäseninen, siellä kaikilla jäsenillä on pääsy sen kokonaisuuden äärelle, vaikutusvalta, mahdollisuus linjata ja katsoa asioita kokonaisuutena.

Siinä mielessä, vaikka se lautakunta on työläs, niin mä näen, että se on nimenomaan lisännyt luottamushenkilövaltaa. Ja vaikka se on työläs, niin mä näen, että mun mielestä siellä kaikki ihmiset perehtyy ja tekee sitä työtä hyvin suurella sydämellä. Lautakuntaryhmät on järjestäytyneitä, tapaa omalla ajallaan, keskustelee asioista keskenään ja se kaikki myös vie aikaa. Toisaalta se tietenkin kertoo siitä, että se on motivoiva luottamuselin, jossa halutaankin käyttää siihen aikaa, paikan päällä käymiseen, asukkaiden kanssa kommunikointiin, siihen, että me keskustellaan keskenään ja että me käydään jatkuvaa, elävää dialogia virkavalmistelun kanssa siitä, että myös ei vain niistä yksittäisistä asioista, mitä juuri silloin on pöydällä, vaan niistä suunnista, että millä tavalla Helsingin valmistelun tulisi toimia.

Ehkä tähän liittyen esimerkkinä olin tänään keskustelemassa erään maisema-arkkitehdin tämmöisessä tilaisuudessa, jossa hän esitteli lopputyötä, joka käsitteli luonnon huomioimista kaavoitushankkeissa. Siellä hänen lopputyössään toin itse esiin keskustelussa, että jos vertaa aikaisempaan maailmaan, missä meidän ympäristövirasto oli Viikissä erillään kaavoituksesta, maankäytön suunnittelusta, niin sitten kirjoitettiin lausunto, joka kaavoituksessa



otettiin huomioon tai ei otettu huomioon. Nyt samat ihmiset tekevät työtä samassa talossa yhdessä.

Virkamiesjohto voimakkaasti johtaa sitä, että luontokysymykset ja maankäytön kysymykset käsitellään samaan aikaan, ja tässä tämä toimialauudistus, joka tehtiin johtamisjärjestelmäuudistuksen kanssa, on mun mielestä kaupunkiympäristön toimialalla tehnyt sen, että yhteistyö eri näkökulmien välillä virkavalmistelun puolella on lisääntynyt. Nämä näkökulmat halusin tuoda tähän keskusteluun.

Valtuutettu Marko Kettunen (vastauspuheenvuoro)

Kiitos.

En malta olla toistamatta tässä sitä asiaa, jonka otin esille budjettikeskustelussa, tätä meidän investointikiimaa, joka johtuu meidän yliverottamisesta. Tässähän on siis perhosefekti meneillään. Me yliverotamme kaupunkilaisia, investoimme niin paljon, että meidän kaupunkiympäristön lautakunnan kokouksetkin venyy, kun siellä pitää käsitellä kaikkien näiden investointien kaavat. Tämä on helposti ratkaistavissa. Lasketaan veroja, ei investoida niin paljon, ja kaupunkiympäristölautakunnassa ei ole enää niin pitkiä kokouksia.

Kiitos.

Valtuutettu Erkki Tuomioja (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

Kiitos apulaispormestarille puheenvuorosta.



Minullakin on jonkin verran kokemusta tuosta toimialasta, mutta johtopäätökseni ovat täysin päinvastaiset kuin mitä Sinnemäki esitti. Kun hän korosti sitä, että hienoa, että ollaan saatu kaikki keskitettyä yhteen lautakuntaan, niin minä olen sitä mieltä, että me emme enää saa muuta kuin yhden totuuden lautakunnasta ulos, jonka jälkeen valtuustolla on vain hylkäämis- tai hyväksymismahdollisuudet. Vanhassa järjestelmässä erilaiset näkökulmat jouduttiin sovittelemaan laajemmin, avoimesti demokraattisessa järjestyksessä yhteen. Se toi mielestäni sellaista demokratiaa ja vastuullisuutta, jota nykyjärjestelmä ei tuota.

Kiitos.

Valtuutettu Ilkka Taipale (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

Häkellyin myöskin apulaispormestari Sinnemäen puheenvuorosta.

Olen seurannut, kuten olen kertonut, monesti HUSia. Hyvinvointialueet ovat sotkeneet koko HUSin hallintoa samalla tavalla kuin Helsingissä on ollut, mutta siellä se on hajaantunut eikä keskitetty. Kukin, melkein kaikki HUSin hallituksen jäsenet pohtivat HUSin asioita oman hyvinvointialueensa kautta.

Hyvinvointialuemalli on epäonnistunut, ja oletan myös, että osittain tämän takia valtuutettu Osmo Soininvaarakin jättäytyy HUSin ulkopuolelle.

Nykyään hyvinvointialueet ja HUS pohtivat enemmän hallintoa ja talouskeskustelua. Kalvoja esitellään niin kuin jossain Studia Generalia - luennoilla, eikä keskitytä sisältöön ja terveydenhuollon sisällön kovaan uudistukseen. Se on sama tilanne Helsingin näissä suurlautakunnissa, jotka luovat epädemokratiaa tähän kaupunkiin.



Valtuutettu Eveliina Heinäluoma (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

Me ollaan varmasti demokratian ytimessä myös tässä keskustelussa, että miten me hahmotetaan sitä, mikä tarjoaa kuntalaisdemokratian näkymisen parhaimmalla mahdollisella tavalla Helsingin kaupunkipolitiikassa.

Allekirjoitan kyllä apulaispormestari Sinnemäen näkemyksen siitä, että on niin, että tämä toimialauudistus on tarjonnut päättäjille mahdollisuuden ihan eri tavalla hahmottaa kokonaisuutta ja sitä kautta ohjata myös päättäjien haluamalla tavalla kaavoitusprosesseja ja tehdä valintoja tärkeiden ympäristöasioiden kannalta. Itse ajattelen, että se kriittinen kohta tulee nimenomaan siinä, että minkä kokoinen se lautakunta on. Sympatialla ajattelen vaikka näitä yhden lautakuntaryhmän, varsinaisen siis lautakunnan jäsenen muodostamia ryhmiä. On siinä kyllä aikamoinen taakka käydä joka viikko läpi kaikki se materiaali ja edustaa siellä 13-henkisessä lautakunnassa ryhmän ääntä. Ehkä lautakunnan kokoa pohtimalla päästäisiin vähän inhimillisempään lopputulokseen.

Valtuutettu Osmo Soininvaara (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

Olen ollut sekä kaupunkisuunnittelulautakunnassa että kaupunkiympäristölautakunnassa. Minusta tämä keskittäminen oli järkevää, koska silloin kaupunkisuunnittelulautakunnan aikana viisi tai kuusi lautakuntaa käsitteli samoja asioita ja teki keskenään ristiriitaisia päätöksiä. Kun ensin kaupunkisuunnittelulautakunta suunnitteli jonkun risteuksen yhdellä tavalla, niin toimeenpaneva lautakunta suunnitteli sen ihan vaan kiusallaan toisella tavalla. Minusta tämä ei ollut hyvä. Minusta demokratiaa ei mitata sillä, kuinka moni pääsee sekaan sotkemaan, vaan miten nämä demokraattisesti valitut elimet



pystyvät kokonaisuuksia käsittelemään. Silloin aikanaan ei pystynyt käsittelemään niitä juuri lainkaan.

Valtuutettu Petrus Pennanen (vastauspuheenvuoro)

Kiitos, puheenjohtaja.

Valtuutettu Heinäluoma puhui kuntalaispolitiikan näkymisestä äänestäjille ja demokratian, minkä malli on demokratialle paras ja miten saada sitä lisää. Sen suhteen olisi muistutettava, että viime kaudella pilotoitiin lautakuntien kokousten livestriimausta. Siellä oli myös neuvostoa eli vanhusneuvostoa. Kaikki lautakunnat taisi tehdä sen. Kaupunginhallitus ei tehnyt, vaikka nekin olisi voinut. Nämä striimit olivat hyvin suosittuja ja ne toimivat hyvin. Siinä oli se idea, että kun on salaisia asioita, jos niitä on, niin ne pidetään striimin katkettua.

Kannattaisin, että ehdottomasti jatkettaisiin tätä lautakuntien kokousten striimausta, koska se nimenomaan lisää ihmisten kiinnostusta, aktiivisuutta, osallistumista politiikkaan ja demokratiaan. Nähdään, miten päätöksenteko tapahtuu, minkälaisia järkeviä argumentteja esitetään, ja siitä ihmiset ymmärtävät, että se ei ole vain jotain tyhmää juttua, vaan lautakunnissa on fiksua toimintaa. Se kannattaa näyttää ihmisille.

Kiitos.

Valtuutettu Ville Jalovaara (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

Oli hyvä kuulla, että tämän lautakunnan ainut päätoiminen luottamushenkilö kokee, että aika riittää näihin tehtäviin. Siellähän muut tekevät sitä luottamustoimena. Tietysti voidaan pohtia sitä, että pitäisikö niiden muidenkin



olla siellä päätoimisia. Se johtaa taas siihen, että nämä eivät ole enää luottamustoimia, vaan ne ovat työpaikkoja. Suosittelisin miettimään, että voisiko sieltä jotakin asioita jollekin jaostolle tai muulle siirtää, ettei kaikkea tarvitsisi yhdessä pöydässä käsitellä.

Ledamoten Björn Månsson

Kiitos, puheenjohtaja.

Muutama huomio. Ensinnäkin tämä kaipuu kaupunginjohtajien aikaan. Se on totta, että silloin oli virkavastuulla toimivia virkamiehiä. Nyt tämä virkavastuu on itse asiassa siirtynyt kansliapäällikölle, joka toimii esittelijänä kaupunginhallituksessa. Toisaalta kaupunginjohtaja tai apulaiskaupunginjohtajathan oli tosiasiallisesti poliittisesti nimitettyjä. Siinä mielessä nyt on läpinäkyvämpi tämä järjestelmä. Siinä on plussaa ja miinusta.

Sitten tähän työtaakkaan. Jaan tämän arvostelun siitä, ja siitä itse puhuin aikoinaan, että luottamushenkilöiden määrä väheni, kun tuli vain viisi superlautakuntaa, joista yksi on vielä hyper. Tämä hyperlautakunta, kaupunkiympäristö, siitähän moni on tässä puhunut. Sille täytyy tehdä jotain. Sehän on nyt tämmöinen kaupunginhallitus B, ja työtaakka paljon suurempi kuin kaupunginhallituksen jäsenillä. Mutta en tiedä, mikä olisi ratkaisu. Ei voi ehkä palata kaupunkisuunnittelulautakuntaan ja sitten pidetään ympäristö erillään, kun ne kuitenkin on kytkeytynyt toisiinsa.

Tässä työtaakan hoitamisessa on aina yksi ratkaisu. Sitä minä itse edustan, kun olen monessa luottamustehtävässä, mutta minähän olen eläkeläinen, minähän ehdin. Se ei ole tietysti mikään huippuratkaisu, että jätetään eläkeläisten hoidettavaksi tämä järjestelmä. Kyllä täytyy käydä läpi nyt vielä tätä luottamushenkilöiden määrää ja työtaakkaa.

Kiitos.



Valtuutettu Harry Bogomoloff

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät valtuutetut.

Mullakin on menneisyyttä kaupunkisuunnittelulautakunnassa, joka alkoi siis vuonna 1985, ja siihen aikaan Erkki Tuomioja oli nimenomaan tämän rootelin apulaiskaupunginjohtaja, ja siellä me molemmat kyllä istuttiin ja tehtiin kaikenlaisia kaavoja ja päätöksiä.

Mutta se ei ollut varsinainen viestini, vaan se, että on hyvä, että näistä asioista nyt keskustellaan. Tässä on monta ulottuvuutta, yksi liittyy demokratiaan. Demokratia on siitä yksinkertainen, että kun pärjää vaaleissa, niin tulee demokraattisesti valituksi, ensin tänne, todennäköisesti, ja sitten täältä jonnekin merkittävään lautakuntaan tai vastaavaan. Miksi me haluttiin silloin tehdä niitä muutoksia, se oli asia kaksi. Olin itse mukana samassa toimikunnassa kuin Rissanen, joka pohti tätä uudistusta. Se, mikä oli minun mielestä yksi tärkeä tavoite, oli se, että näistä tulisi kuitenkin sillä tavalla syklisiä, että ne koko ajan peilaisi valtuuston voimasuhteita. Eli ihmiset tulevat ja menevät vaalituloksen mukana. Näin on tapahtunut käsittääkseni Ruotsissa iät ja ajat. Ei voi kukaan sanoa, että Ruotsissa politiikka on jotenkin huonommin hoidettua kuin täällä.

Onko johto sitten nyt tämmöistä, osin, miten mä sanoisin, palkka-armeija, joka on muodostettu samoista luottamusmiehistä, joita me olemme itse kukin. Siihen ei sisälly mitään negatiivista. Näin on päätetty, että näin tehdään, ja tällä menetelmällä mennään. Mutta mitä tulee sitten siihen, että jos joku lautakunta on erittäin työläs, ja siellä ei tahdo oikein jaksaa, ja joku pieni ryhmä ei siellä pysty toimimaan, ja niin edelleen, sehän on menestymiskysymys. Ei kannata olla pieni ryhmä. Kannattaa kilpailla niistä kärkipaikoista, ja kun puhutaan näistä merkittävistä lautakunnista, niin ei sinne jouduta, sinne päästään. Se on keskeinen asia, joka kannattaa myös jokaisen muistaa. Se, että jollakin voi olla liikaa töitä, ihan oikeasti jollain porukalla, niin se on asia, johon kannattaa



huolella perehtyä. Myöskin tämä kuvio, että onko oikein, että on semmoinen hybridimalli, niin kuin meillä on tällä hetkellä, vai pitäisikö olla taas täyspäiväinen rootelin johto, sitäkin kannattaa miettiä. Olen ymmärtänyt, että puolueet ovat sopineet, että tätä asiaa nyt mietitään laajemmalla joukolla. Sitä tervehdin ilolla, koska tässä on hyviä puolia, tässä asiassa. Se hyvä puoli on syklisyys, ja se huono puoli on, että eksekutiivivalta jää vähän pimentoon.

Ledamoten Thomas Wallgren

Tack, bästa ordförande.

Det är ju bra att det blir lite debatt, i alla fall... Nostan vaan esille tämän toimialamallin yhden ongelman. Kyllä se on monen analyysin mukaan niin, että mitä vähemmän on päätöksentekijöitä, mitä vähemmän on julkisen vallan käyttäjiä, sitä vähemmän on kosketuspintaa sen vallan ja kansalaisten välillä. Sen takia se on radikaali ratkaisu, vähennettiin valtaa käyttävien ihmisten määrää radikaalisti tässä kaupungissa, niin kyllä se vähensi näiden valtaa käyttävien ihmisten kosketuspintaa kansalaisiin tässä kaupungissa. Kyllä tämä täytyy ottaa vakavasti, tämä asia. Toistan kuitenkin tämän, sanoin, että siis pidän toimialamallia erittäin epäonnistuneena. Pidän erittäin vakavana puutteena tässä kaupungissa, että on niin vähän, että superlautakunnissa on vähän jäseniä, ja ei se työmäärä, vaan se viisaus, se kokemus, se keskustelun määrä, joka kanavoituu siksi tahdoksi, mikä lautakunnissa on läsnä. Siinä on se puute.

Tämän sanottuani totean, että johtamisjärjestelmää tärkeämpi on se, minkälaisia kanavia on osallistua ja minkälaiset edellytykset on käyttää hyvin sitä osallistumismahdollisuutta. Nämä ovat ne asiat, missä demokratia nousee ja kehittyy, ja niihin pitää kiinnittää huomiota jatkossa.

Kiitos.



Valtuutettu Mari Holopainen

Kiitos, puheenjohtaja.

Varmasti yksi keskeisimpiä puutteita on se, että meillä on edelleen, ja tämän haluan nyt vielä nostaa uudestaan, erittäin vähän asukasosallistumisen tietoa ja asukkaiden toiveista tietoa, jota täällä oikeasti hyödynnetään riittävästi. Mun mielestä Helsinki on sen verran iso kaupunki, että me tarvitaan enemmän kiinnostusta kaupunginosien osallisuuteen. Täällä meillä on onneksi nyt nuorisovaltuutetut paikalla, mutta miten me voidaan luoda sellainen malli, että kaupunginosien edustajat tai ylipäättään kaupunginosien ääni tavalla tai toisella kuuluu myös täällä päätöksenteossa paremmin? Totta kai voidaan hankkia paljon erilaista tilastotietoa kaupunkilaisten toiveista ja myös käyttää sitä täällä valtuustossa ja siellä johtamisen eri foorumeilla kaupunginhallituksessa ja niin edespäin. Tämä tieto on aika vähäistä tässä päätöksenteon tukena.

Sitten kyllä mun mielestä olisi tärkeää, että myös pohditaan pormestarin ja apulaispormestareiden valtaa, ja myös se, miten iso vastuu pormestarille on annettu ja myöskin valtaa kansliapäällikön kautta. Tässä on varmaan enemmän ehkä nämä vallan keskittymisen haasteet, vaikka nyt on puhuttu paljon myös isoista lautakunnista, joissa on omat haasteensa. Mutta olen ehdottanut, että me tehtäisiin Helsingin oma avoimuusrekisteri, jossa olisi mahdollista keskeiset vaikuttamistapaamiset, esimerkiksi juuri kaavoituksessa, kiinteistöissä, joissa liikkuu isot rahat, niin samalla tavalla kuin ministeriöt niitä listaa, niin vapaaehtoisesti tuoda esiin. Tämä olisi tietysti yksi parannus. Ei tämä pormestarin tehtävä näytä olevan semmoinen, missä on helppo onnistua, joten kyllä siihen kannattaisi varmaan miettiä siitäkkin näkökulmasta uusia ratkaisuja.



Valtuutettu Tuomas Rantanen

Puheenjohtaja.

Tämä keskustelu täällä tänään osoittaa, että olemme tekemässä hyvän päätöksen siitä, että tätä tullaan jatkamaan. Ja mietimme, että mikä olisi paras tapa hoitaa sekä tämä demokraattinen ulottuvuus suhteessa kansalaisiin, mutta myös se demokraattinen ulottuvuus, joka liittyy siihen, miten poliittinen päätöksenteko voi ohjata virkamieshallintoa. Nämähän on kaksi teesiä, jotka osittain tässä keskustelussa ovat paljastuneet myös jännitteiseksi.

Mulla on itselläni kokemus siitä, että vanhassa systeemissä olen ollut sekä kaupunkisuunnittelulautakunnassa, kiinteistölautakunnassa, rakennuslautakunnassa, asuntotuotantotoimikunnassa muun muassa, ja uuden ajan tässä kaupunkiympäristölautakunnassa. On totta, mitä täällä on sanottu, että kun luottamushenkilöitä on vähemmän, niin se rajapinta suhteessa yleisöön on tietenkin joltain osin pienempi. Mutta on totta myös se, mikä toiselta puolelta sanotaan, että kun on tämä kaupunkiympäristölautakunta, joka tarkastelee asioita kokonaisuutena, niin sen ote ja valta suhteessa virkamiesvalmisteluun on paljon vahvempi.

Meidän täytyy tässä jatkossa, jatkovalmistelussa ja suunnittelussa pohtia, miten nämä molemmat ulottuvuudet sovitetaan toisiinsa. Ehkä paremmin kuin nyt, mutta vastaus ei ole se, että meillä olisi vastakkain vanha järjestelmä ja nykyinen järjestelmä ikään kuin vaihtoehtoina, vaan se, että kuinka saadaan parhaat puolet kummastakin, niin se olkoon varmaan tässä jonkinlaisena johtotähtenä tai tavoitteena. Näin mä sen itse ymmärtäisin.

Valtuutettu Nina Miettinen

Kiitos valtuutettu Rantaselle erittäin hyvästä puheenvuorosta. Tosiaan hienoa, että keskustelu vielä jatkuu tämänkin jälkeen.



Hyvä, että käydään siis keskustelua tästä työmäärästä. Jaksaminen on tärkeä asia keskustella missä yhteydessä tahansa. Itse koen, että kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnassa on ollut aika sopiva määrä asioita, ja siellä myös lautakunnan kaikki jäsenet ovat tosi motivoituneita ja perehtyvät asioihin. Jos koetaan, että toisissa lautakunnassa on liikaa työtä ja tässä on väläytelty osa-aikaista työtä tai kokopäivätyötä, niin toki sen ajankäytön täytyy olla myös sidoksissa niihin palkkioihin, että se osallistuminen on kaikille siellä mahdollista.

Mä koen myös, että ehkä nyt päätöksenteko ei ole niin pirstaleista, toki ei ole kokemusta siitä aiemmasta järjestelmästä, mutta tunnistan siis nykyisessä järjestelmässäkin edelleen sitä, että ei riittävästi toimialat tee yhteistyötä keskenään. Edelleen on niitä, että vaikka nytkin on yhdistetty paljon saman katon alle, niin siltikään se yhteistyö ei ole riittävää. Haluan tuoda myös tämän näkökulman esille.

Sitten vielä tähän lautakuntien kokousten striimaukseen, mistä tässä aiemmin valtuutettu Pennanen pohti. Ehkä itsekkin olin aiemmin sen kannalla ja periaatteessa avoimuuden kannalla, mutta sitten kun on ollut niissä kokouksissa, joita ei striimata, niin ehkä koen, että siellä se keskustelu, ehkä jopa sen laatu on parempaa ja ihmiset on rennompia, kun ei tarvitse esittää kameroille ja profiloitua. Eli ehkä voisi aina silloin tällöin kokeilla striimata, mutta myöskin olen nyt nähnyt tämän ei-striimaamisen arvon.

Kiitos.

Valtuutettu Erkki Tuomioja

Arvoisa puheenjohtaja.

Ymmärrän hyvin apulaispormestarin ja valtuutettu Rantasen ihastuksen siihen, että he voivat siellä yhdessä lautakunnassa ohjata tehokkaasti kaikki



näkökohdat huomioon ottaen. Mutta siinä on sitten se toinen puoli. Kuitenkin lautakunta, nimenomaan kaupunkiympäristölautakunta, on suurelta määrin valmisteleva elin, ja ne päätökset tulevat muodollisesti valtuustoon päätettäväksi. Valtuustosalissa, mitä keskitetympää tämä valmistelu on, niin sitä vähemmän valtuutetuilla kuitenkin tulee käyttöön sellaista vaihtoehtoista tietoa, erilaisia näkemyksiä. Niin kuin luonnehdin, me saamme sen yhden totuuden, jonka kaupunkiympäristölautakunta on suodattanut täällä pohjaksi, ja me voimme vain hylätä tai hyväksyä sen. Tämä on yksi ongelma tässä nykyisessä järjestelmässä.

Sitten olen samaa mieltä tästä striimauksesta. Minullakin on kokemusta, että jopa Euroopan unionin neuvoston kokouksia pidettiin osittain avoimina, mutta se avoimuuden osio oli pelkkää teatteria. Se todellinen keskustelu käytiin, ja avoin keskustelu, ja rehellinen keskustelu, silloin, kun kamerat eivät ole paikalla. Mä en haluaisi, että meidän lautakunnat menisivät pelkäksi teatteriksi, koska se siirtäisi sen todellisen neuvottelun jopa lautakuntien ulkopuolelle, vain toimihenkilöiden väliseksi.

Kiitos.

Ledamoten Thomas Wallgren

Tack, bästa ordförande.

Olen iloinen, että tässä on syntynyt kumminkin tämmöinen keskustelu, jossa on yhteisiä huolia, ja kiitos siitä.

Mä nostan esille yhden näkökohdan pohdittavaksi. En väitä siitä mitään suurella rintaäänellä, mutta epäilykseni on se, että jos ja kun päättäjiä on vähemmän, uskovat, että voivat ohjata tehokkaammin virkakuntaa, en tiedä, onko totta, mutta kun päättäjiä on vähemmän, niin silloin on vaarana, tai ainakin tilaisuus avautuu sille, että ammattimainen lobbari pystyy dominoimaan



tätä keskustelukenttää suhteessa siihen, että päättäjiä on paljon, niitä ääniä, jotka tavoittaa päättäjiä, on enemmän. Eli pelkään, että ammattimainen lobbaus, sen valta vahvistuu, ja ammattimainen lobbaus on nykyään usein rahan ostamaa lobbausvoimaa. En sano, että mulla on mitään kauhean vahvoja mielipiteitä tästä, mutta haluan, että tähän kysymykseen kumminkin kiinnitetään jatkossa huomiota.

Valtuutettu Petrus Pennanen

Tästä striimauksesta. Valtuutettu Tuomioja kertoi, että oli jo mennyt hieman teatteriksi jossain Euroopassa. Sehän on niistä poliitikoista itsestään kiinni, että puhuvatko siellä normaalisti vai pitävätkö teatteria. Jos nyt katson meidän valtuustoa, tämän striimataan koko ajan, mä en itse ainakaan hirveästi mieti sitä striimausta, enkä mun puheita sen kannalta. Enkä mä huomaa muistakaan, että täällä kukaan vetäisi hirveätä teatteria, esittäisi jotain. Tuolla on tuo kamera, moi moi kaikki.

Mun mielestä aika normaalisti ja järkevästi täällä keskustellaan, ja se sujuu ihan hyvin, ja täällä käydään jopa rakentavia keskustelua. Tänään ei ole hirveästi riideltä muuten. Tänään on aika vähän riitelyä. Eli haluaisin sanoa, että kyllä se lautakunnissakin on ihan mahdollista, jopa vielä enemmän, koska se on pienempi juttu, ja se on ihan tottumuskysymys. Totta kai ekalla kerralla, jos ei ole ollut kameraa koskaan, se tuntuu vähän oudolta, mutta niin kuin täälläkin, sitten sen unohtaa ja homma vaan toimii.

Kyllähän se nyt on äänestäjille aivan valtavan paljon suurempi asia, kun he näkevät sen argumentoinnin ja keskustelun, mikä niissä lautakunnissa usein on varsin älykästä ja fiksua. Molemmilla osapuolilla on hyviä argumentteja, ja näkevät sen päätöksentekoprosessin. Sen sijaan, että vaan lukee joku, että nyt tämä silta poistetaan, tai tähän tulee joku uusi torni. Ymmärtää sen taustan, ja se lisää ihmisten kiinnostusta politiikkaan, lisää nimenomaan demokratiaa, jopa



enemmän kuin tällainen jonkun mallin säätö. Eli se, että sitä oikeasti kommunikoidaan, näytetään ihmisille, annetaan heille mahdollisuus osallistua niihin kokouksiin, missä päätetään käytännön asioista, eli lautakuntien kokouksiin.

Kiitos.

Valtuutettu Eveliina Heinäluoma

Arvoisa puheenjohtaja.

Ehkä vielä tähän valtuutettu Wallgrenin kommenttiin tästä konsulttien vaikutusvallasta, tai sitten tästä rahan vaikutusvallasta päätöksentekoon. Haluan kuitenkin sen sanoa, että mielestäni tämä pohdinta ei välttämättä liity tähän meidän nykymalliin tai pormestarijärjestelmään. Itse olen aina ajatellut, että meillä on, ja oma kokemukseni on Helsingin kaupungin päätöksenteosta kaikessa eri muodossaan, niin lautakunta kuin valtuustosalissa, että kyllä päätöksentekijät täällä suhtautuvat työhönsä varsin vastuullisesti.

Meillä päätöksenteko toimii läpinäkyvällä tavalla, ja päätöksentekoonhan kuuluu luonnollinen vuoropuhelu eri sidosryhmien kanssa. Niinhän se pitääkin olla, että jos me itse suljemme itsemme ja lopetamme kaikenlaisen vuoropuhelun, oli sitten asukasyhdistyksistä, tavallisista yksittäisistä kaupunkilaisista tai yritysmaailman edustajista, niin eihän se tarkoita sitä, että se parantaisi päätöksentekoa, vaan mahdollisesti päinvastoin. Silloin emme altistu niille erilaisille ajatuksille, ideoille ja näkemyksille.

Toivon, että myös Helsingin kaupungin päättäjät käyvät vuoropuhelua erilaisten sidosryhmien kanssa, ja me tällä tavalla noudatamme myös hyvää päätöksentekokulttuuria. En ehkä näe tätä huolta, jonka valtuutettu Wallgren tässä välitti, en tunnista sitä Helsingin kaupungin päätöksenteosta omasta kokemuksestani.



Valtuutettu Mari Holopainen

Kiitos, puheenjohtaja.

On totta kai tärkeää käydä keskustelua ja vuoropuhelua eri sidosryhmien kanssa ja erityisesti asukkaiden kanssa, jotka ovat meidät tänne äänestäneet, ja joissa se valta periaatteessa heillä myös on, näissä kaupungin asioissa ensisijaisesti.

Mutta sitten avoimuusrekisteri, joka on nyt käytössä valtakunnallisesti, koskee ministeriöitä, ylimpiä päätöksentekijöitä, niin on kuitenkin nähty varsin hyvänä ja juuri vuoropuhelun avoimuutta lisäävänä keinona parantaa päätöksentekoa. Helsinki tekisi myös palveluksen itselleen, jos se ottaisi tämän tyyppisen mallin vapaaehtoisesti käyttöön, koska täälläkin tehdään yhtä lailla isoja päätöksiä, todella mittavia digi-investointeja. Ei ihan ongelmitta nekään aina sujunut. En sano, että se liittyy siihen, että siellä olisi jotakin väärin tehty, mutta kyllä meillä on joka tapauksessa isoja hankintoja yhtä lailla kuin isoja päätöksiä tapahtuu valtakunnallisestikin, ja on nähty yhteisesti poliittisesti, että on tärkeää parantaa avoimuutta erityisesti tämän ammattimaisen vaikuttamisen osalta. Sehän ei koske tavallista asukasvuorovaikutusta.

Valtuutettu Thomas Wallgren

Tack, bästa ordförande.

Tämä lähenee loppua. Halusin vain sanoa siitä vuoropuhelusta, mitä päättäjät käy eri ryhmien kanssa. On selvää, että päättäjän tehtäviin kuuluu olla yhteydessä eri sidosryhmiin. Tässä ei ole mitään epäselvää, mutta meidän täytyy miettiä, missä rakenteissa mikäkin sidosryhmä saa äänensä paremmin kuuluviin.



Meidän täytyy tunnistaa se kysymyksenä meille kaikille, että nyt on se tilanne, että Suomessa ja muualla on firmoja, joiden hommaa on se, että ne rahaa vastaan tarjoavat valtaa. Eli maksetaan lobbausfirmoille, niin sanotuille viestintätoimistoille, siitä, että ne edistää jotakin asiaa, rahalla ostaa vaikutusvaltaa. Kyllä tämä on kysymys, joka meidän täytyy ottaa vakavasti. Mitä tämä merkitsee meille, ja mikä rakenne on sellainen, että se antaa tälle rahavallalle enemmän tilaa, ja mikä on rakenne, joka antaa sille vähemmän tilaa? Tämä on se kysymys, joka pitää ymmärtää, ottaa haltuun ja analysoida, ja tehdä siitä johtopäätöksiä. Ei ole sellaista demokratiaa, joka olisi täydellinen, mutta kyllä tämä kaupungin lobbaustoiminta on ongelma demokratialle.

Valtuutettu Pentti Arajärvi

Arvoisa puheenjohtaja.

En tiedä, pystynkö täysin vastaamaan tuohon pyyntöön. Tahdon nimittäin jossain määrin tukea tätä valtuutettu Wallgrenin ja eräiden muiden aikaisemmin käyttämiä puheenvuoroja siitä, että ehkä osittain järjestelmästä riippumatta meillä tämä järjestelmä on mennyt siihen, että rahavallalla suunnitellaan kaupunkia. Haetaan joku tyhjillään oleva tori tai merenranta tai muu vastaava ja tehdään siihen varaus, jonka jälkeen kaupunkisuunnittelu tukee sitä toimintaa, jolla siihen suunnitellaan rahan voimalla toimenpiteitä, joista voi usein kysyä, että onko tämä nyt varmasti kaupungin edun mukaista. Tämän tyyppisiin kysymyksiin pitäisi kyllä voida aika vahvasti puuttua. Se on tietysti osittain, pääosin ehkä menettelytapojen uudistamista, mutta kyllä siihen liittyy myös tämä rakenne, jolla kaupungin päätöksiä tehdään ja mahdollisuus vaikuttaa siihen rakenteen kautta erilaisilla toimilla, joista raha ei ole vähäisimpiä. Kaikella tällä en väitä lainkaan, että siinä olisi jotain korruptiota mukana.



260 §

Esityslistan asia nro 15

Valtuutettu Pia Pakarisen aloite Vantaanjoen virkistyskäytön ja kalastuksen olosuhteiden parantamiseksi

Valtuutettu Pia Pakarinen

Arvoisa puheenjohtaja, valtuutetut.

Kevyempiin aiheisiin. Mä tein tämän aloitteeni oikeastaan paitsi sen takia, että kalastushan on kovasti lisääntynyt helsinkiläisten harrastuksena, ja toisaalta kaikkia alueitamme tarvitaan ihmisten virkistykseen, niin myös sen takia, että matkailualan toimijoilta sain vinkkiä siitä, että olisi tosi tärkeää, että turisteja, matkailijoitakin varten tarvittaisiin luontokohteita, joita itse asiassa esimerkiksi on hyvin lähellä Helsingin tai Helsinki-Vantaan lentoasemaa. Voisi ajatella, että matkailijat harrastaisivat myöskin kalastusta.

Mä olin iloinen tästä, kun sain vastauksen, jonka mukaan vesiensuojeluyhdistys, jossa Helsinki ja seitsemän muuta kuntaa, myöskin yrityksiä ja erilaisia yhteisöjä tekee yhteistyötä. Tämä on esimerkiksi, yhdistys on todennut, että veden laatu on selvästi parantunut, mutta tehtävää yhä riittää. Niin kuin siitä aloitevastauksesta ilmenee, niin on edelleen alueita, joissa uiminen esimerkiksi ei ole mahdollista. Oli myös hyvä huomata, että kaupunkilaisia itseään Vantaanjoki kiinnostaa tosi paljon, sillä OmaStadi-hankkeina sinne on tullut kävely- ja juoksureitti ja sinne on tullut neljä laituria nimenomaan onkimista varten. Toisaalta uimapaikkoja kunnostetaan juuri käynnissä olevalla OmaStadi-kaudella. Eli hyvä näin. Tuossa oli paljon hyvää, tuossa vastauksessa.

Haluaisin kuitenkin, että tätä jatkossakin pidettäisiin, tätä Vantaanjokea. Sehän ei ole ainoastaan Helsingin, vaan tosiaan tässä on kahdeksan kuntaa kaiken kaikkiaan, jotka osallistuvat tähän yhteistyöhön. Yhteistyön jatkaminen on tosi tärkeää. Muistuttaisin, että pariisilaisethan siivosivat ennen olympialaisia Seine-



jokea 1,4 miljardilla eurolla. En ehdota, että Helsinki käyttäisi vastaavaa rahasummaa, mutta täytyy kuitenkin muistaa, että kyseessä oli suomalainen Kemira, joka käytti permuurahaishappoa. Ehkäpä sen käyttö yleisty joissakin muissakin kaupungeissa. Katsoisin, että olisi hyvä seurata tämän veden puhdistamisen tekniikoiden kehittämistä, ja mahdollisesti Vantaanjokikin voisi olla laajasti uimakelpoinen ja kalastukseen hyvin sopiva alue.

Kiitoksia.

Valtuutettu Sirpa Asko-Seljavaara (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

On erittäin ilahduttava tämä aloite siinä mielessä, että siinä ei mainita Vanhankaupungin padon purkamista. Ne on varmaan muuttanut pois Helsingistä tai vakavasti sairastuneet, jotka sitä ajavat, koska se on nyt onneksi haudattu.

Valtuutettu Elina Kauppila

Kiitos, puheenjohtaja.

Olen tämän aloitteen kanssa sikäli samaa mieltä, että ajattelen kanssa, että on ihan ehdottoman tärkeää, että Vantaanjokea ja muitakin virtavesiä Helsingissä kunnostetaan. Itse kuitenkin toivoisin, että meidän virtavesiä kunnostettaisiin ja varjeltaisiin luonnon itsensä vuoksi, ei siksi, että me voitaisiin hyötyä niistä.

Haluisin tuoda tähän myös sellaisen näkökulman, että tutkimusten mukaan kalatkin tuntevat kipua. Ajattelen, että kalat on myös tärkeitä olentoja. Sitä varten ajattelisin, että olisi tärkeää, että kaupunkilaiset pystyisivät syventämään luontosuhdettaan muillakin tavoilla kuin tappamalla muun lajisia eläimiä, tässä



kaloja. Luonnosta saa hyvinvointia myös ilman, että muita eläimiä täytyy vahingoittaa.

Sitten haluaisin vielä kommentoida vähän sitä, että Pariisin Seine-joen puhdistamista itse asiassa kritisoitiin laajasti. Nimenomaan sitä, että sellainen määrä kaupungin rahaa laitettiin hyvin lyhytaikaiseen joen puhdistukseen.

Kiitos.

Valtuutettu Otso Kivekäs

Kiitos, puheenjohtaja.

Itse tervehdin myöskin ilolla tätä vastausta valtuutettu Pakarisen aloitteeseen. Myös aloite on siltä osin erittäin hyvällä asialla, että Vantaanjoen tilan parantaminen on ehdottomasti tavoiteltavaa, ja on hyvä, että teemme työtä sen parantamiseksi, mutta kyllä sitä työtä ehdottomasti myös pitää jatkaa.

Laajentaisin tätä huomiota siihen, että myös Suomenlahden rannikon veden tilan tärkein yksittäinen tekijä on siihen laskevat joet. Jos saa vähän hiljempaa pyytää siellä reunalla. Tärkein yksittäinen tekijä ovat jo mereen laskevat joet ja erityisesti Helsingin Vanhankaupunginlahden ja myös Kruunuvuorenselän vedenlaadun tärkein kysymys on Vantaanjoen vedenlaatu.

Ongelma on tietysti suurelta osin Keski-Uudenmaan maatalous, osittain myös yhdyskuntajätteet joistakin paikoista, ja se, että viimeisen 100–150 vuoden aikana on Vantaanjoen virtausta pyritty monin paikoin parantamaan, millä on aiheutettu sitä, että ravinteet kulkevat enemmän eteenpäin, että saadaan enemmän tulvia. Ja oikeastaan mitään hyötyä siitä ei ole ollut. Mutta pitkään uskottiin, että niin kuuluisi toimia. Itse asiassa esimerkiksi Nurmijärven palauttaminen järveksi voisi auttaa Vantaanjoen vedenlaatua.



Valtuutettu Marko Kettunen

Kiitos.

Täysin asian sivusta jälleen. Halusin tässä kohtaa pitkää kokousta esittää vain surunvalitteluni nuorisovaltuuston edustajille, että teille valikoitui tämmöinen maratonjaarittelu. Se on varmaan aivan OK, jos haluatte poistua täältä. Nimittäin minäkin haluaisin.

Kiitos.

Valtuutettu Ilkka Taipale (vastauspuheenvuoro)

Arvoisa puheenjohtaja.

Asun itse Vantaanjoen rannalla, Pikkukosken kohdalla. 50 vuotta sitten tultuani luin kaikki Vantaanjokea koskevat paperit. Silloin kävi ilmi, että 10 prosenttia Vantaanjoesta on jätevettä, joka tuli Riihimäeltä asti, ja oli juuri saatu viimeinen taimen käsin kiinni. Silloin tehtiin myös kalojen mausta vertailuja. Ne olivat yleensä 0–10 asteikolla sellaista neljää, viittä, vertailulukuja. Toisin kuin Alkossa on kirkkaan, kuulaan, makean, virkistävää juomaa, niin se oli mudan makuista ja jäteöljyn makuista. Tämä on korjattu pitkälti, mutta ei kokonaan. Sehän on ollut myöskin nahkiaisjoki aikanaan ja aloite, jolla sitä vielä parannetaan, on hyvä. Muistettakoon kuitenkin, että 50-luvulla Helsingin vesijohtovesi oli levän saastuttamaa, joka myös tuli Vantaanjoesta siihen aikaan.

Apulaispormestari Paavo Arhinmäki

Arvoisa rouva puheenjohtaja.



Tänään käynnissä oleva valtuustokokous on nähdäkseni vuoden tärkein, koska päätämme ensi vuoden budjetista, eli sen, mihin me käytämme varoja. Joten on minusta vähän erikoista ajatella, että on turhanpäiväistä jorinaa, kun puhumme budjetista.

Nyt, kun puhumme Vantaanjoesta, niin puhumme kuitenkin joesta, jonka lähipiirissä asuu kymmenet tuhannet helsinkiläiset, joka on helsinkiläisille tärkeä virkistysalue. Minusta on tärkeää, että valtuustossa keskustellaan näistä. Sen vuoksi Vantaanjoki nousee valtuutettu Pakarisen aloitteessa ja OmaStadi-hankkeissa ja ihmisten palautteessa hyvin paljon esille, juuri siksi, että se on niin monelle ihmiselle tärkeä virkistysalue. Kuten aloitevastauksessa kerrotaan, niin meille tulee hyvin paljon toiveita uimapaikoista, uimalaitureista, ja erittäin mielellään niitä toteutettaisiin, jos se olisi terveellistä ja turvallista.

Valitettavasti tilanne on se, että Vantaanjoen osalta niissäkin uimapaikoissa, joita tällä hetkellä meillä on, tietysti Pikkukoski tärkeimpänä uimapaikkana, niin joudumme usein kesällä vetoamaan ihmisiin, että eivät uisi Vantaanjoessa sen vuoksi, että se ei ole terveellistä. Myöskin uimapaikkojen osalta, kuten olemme monesti täällä valtuustossa käyneet läpi, itsekkin ajattelisin monesti Vantaanjoen vartta kesällä kuumalla fillaroidessa, että olisi kiva pulahtaa sinne, samalla tavalla kuin merenrannalta on kiva välillä pulahtaa. Se, että jos niistä tehdään virallisia uimapaikkoja, edellyttää sitä, että sen lisäksi, että veden laatua pitää koko ajan tutkia, että se on terveellistä, niin sen lisäksi se tuo aika runsaasti vastuuta turvallisuuden osalta siitä, että pohja ja muut rakenteet ovat kunnossa. Sen vuoksi, vaikka itsekkin toivoisin, että olisi paljon enemmän virallisia uimapaikkoja Vantaanjoen varressa, niin näistä syistä, kuten vastauksessa kerrotaan, niin niitä joudutaan tekemään vähemmän kuin jokainen meistä varmaan toivoisi.



Valtuutettu Mika Ebeling

Arvoisa puheenjohtaja, hyvät kaupunginvaltuutetut.

Kun tässä puhuttiin kalojen tuntemasta kivusta, niin on mielestäni välttämätöntä tuoda inhimillinen näkökulma. Ihminen on ihminen hedelmöitymisestä alkaen ja tuntee kipua jo hyvin varhain. Tällainen pieni ihminen pyrkii kaikin keinoin välttämään...

(Puheenjohtajan välihuomautus.)

Mielestäni tämä on kalojen kipua tärkeämpi asia.



Helsingin kaupunginvaltuuston keskustelupöytäkirja on yleiskielinen litteraatti kaupunginvaltuuston kokouksessa käydystä keskustelusta. Keskustelupöytäkirja on litteroitu videoidusta kaupunginvaltuuston kokoustallenteesta.

Keskustelupöytäkirjaan ei litteroida kaupunginvaltuuston puheenjohtajan puheenvuoroja.

Kaupunginvaltuuston pöytäkirja löytyy Helsingin kaupungin verkkosivuilta paatokset.hel.fi.

Diskussionsprotokollet över Helsingfors stadsfullmäktiges sammanträde är en allmänspråklig transkription av diskussionen som förts vid sammanträdet.

Diskussionsprotokollet har transkriberats ur videoinspelningen av stadsfullmäktiges sammanträde.

Stadsfullmäktiges ordförandes anföranden transkriberas inte i diskussionsprotokollet.

Stadsfullmäktiges protokoll finns på Helsingfors stads webbplats paatokset.hel.fi/sv.